

T.C.
Mersin Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN
TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE
KATKILARINA YÖNELİK YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Metin ÖZKAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mersin, 2009

T.C.
Mersin Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN
TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE
KATKILARINA YÖNELİK YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Metin ÖZKAN

Danışman

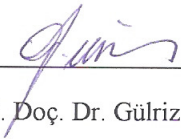
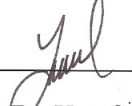
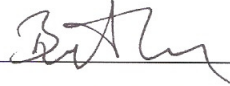
Yrd. Doç. Dr. Yusuf İNANDI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mersin, 2009

Tez Kabul Sayfası

Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,
Metin ÖZKAN tarafından hazırlanan “Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemlerinin
Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri” başlıklı bu çalışma,
jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak
kabul edilmiştir.

Başarılı	Başarısız	
☒	☐	Başkan Yrd. Doç. Dr. Gülriz İMER
☒	☐	Üye Yrd. Doç. Dr. Yusuf İNANDI (Danışman)
☒	☐	Üye Yrd. Doç. Dr. Binali TUNÇ

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduğunu onaylıyorum.

ÖNSÖZ

Bu araştırmayla, okul yöneticilerinin “Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri’nin Türk Eğitim Sistemine Katkıları” na yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmam boyunca her zaman desteğini eksik etmeyen, çalışmalarımın her aşamasında bana yol gösteren değerli hocam, danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Yusuf İNANDI’ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Aynı zamanda, bu çalışmaya değerli katkılarından dolayı Yrd. Doç. Dr. Gülriz İMER’e ve Yrd. Doç. Dr. Binali TUNÇ’a teşekkür ederim.

Ayrıca, zamanlarını ayırarak bu çalışmaya katkıda bulunan değerli okul müdür ve müdür yardımcılara ve desteklerini hiç eksik etmeyen sevgili aileme teşekkür ederim.

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE KATKILARINA YÖNELİK YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ

Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS)'nin Türk Eğitim Sistemine olan katkılarını yönetici görüşleriyle ortaya koymaktır. MEBBİS'in içerisinde yaygın olarak kullanılan E-OKUL, OGES ve İLSİS modülleri araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada, her modülün katkılarını belirleme yönelik ölçek maddeleri oluşturulmuştur. Bu doğrultuda hazırlanan ölçeğin birinci bölümü yöneticilere ait kişisel bilgilerden, ikinci bölümü E-OKUL modülünün katkılarına yönelik 17 maddeden; üçüncü bölümü OKS modülünün katkılarına yönelik 7 maddeden; dördüncü bölümü İLSİS modülünün katkılarına yönelik 16 maddeden oluşmaktadır. Yöneticilerin algılarına göre E-OKUL, OGES ve İLSİS modüllerinin katkılarını belirlemeye çalışan ölçek maddelerinin seçenekleri beşli likert tipi ölçektir.

Genel tarama modeli kullanılan araştırmanın, çalışma evrenini, Mersin İli Merkez İlçelerinde görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmada tüm evrene ulaşılmıştır.

Yöneticilerin 3 farklı modülün katkılarına yönelik algıları, “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Yöneticiler böylece, MEBBİS'in katkılarına yönelik ölçek maddelerin tamamına yüksek oranda katılmışlardır. Cinsiyet değişkenine göre OGES modülünün katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı fark çıkmıştır. Bu fark kadın yöneticilerin daha az ortalama ile görüş bildirmelerinden kaynaklanmaktadır.

Yaş değişkenine göre “E-OKUL” ve “İLSİS” modüllerinin katkılarına yönelik yönetici algıları arasında anlamlı fark çıkmıştır. 30-39 yaş aralığındaki yöneticiler diğer yaş aralığındaki yöneticilere oranla daha yüksek görüş belirtmişlerdir. Mesleki kıdem değişkenine göre MEBBİS’in katkılarına yönelik yönetici görüşleri arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Bilgisayar kullanma sıklığı ve internete girme sıklığı değişkenlerine göre MEBBİS’in katkılarına yönelik yönetici görüşleri arasında her üç boyutta da anlamlı bir fark çıkmıştır. Bilgisayar kullanma ve internete girme sıklığı arttıkça yöneticilerin MEBBİS’in katkılarına yönelik inancıda artmaktadır.

Sonuç olarak; yöneticilerin MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik algıları yüksektir. Bununla birlikte, özellikle yaş, bilgisayar kullanma sıklığı ve internete girme sıklığına göre yönetici algıları anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Sistemleri, yönetim bilişim sistemleri, MEBBİS, E-OKUL, OGES, İLSİS, okul yöneticisi, Milli Eğitim Bakanlığı.

ABSTRACT

THE PRINCIPALS' OPINION ABOUT THE CONTRIBUTION OF INFORMATION SYSTEM OF THE MINISTRY OF EDUCATION TO TURKISH EDUCATION SYSTEM

The aim of this research is to determine the contributions of MEBBİS , used by MEB as the education management information system in our country, to our education system. Widely used modules in MEBBİS like 'E-OKUL', 'OGES' and 'İLSİS' was covered in this research. In this research, scale items were built to identify the contributions of each module. The first part of the scale prepared in this direction consists of personal information that belongs to managers; the second part consists of 17 items of the contributions of the 'e-okul' module; the third part consists of 7 items of the contributions of the 'oks' module; the fourth part consists of 16 items of the contributions of the 'ilsis' module. According to the perceptions of managers the options of the the scale items trying to determine the contributions of 'E-OKUL', 'OGES' and 'İLSİS' modules are quinary likert type scales.

The universe of the research in which descriptive model was used consists of school principals working in the central districts of the province of Mersin In the research all the universe was reached.

The perceptions of the principals on the three different modules are divided into two groups as 'I totally agree' and 'I agree'. Thus, the principals highly agreed on all of the scale items for the contributions of MEBBİS. According to the variables of gender significant difference came out among the perceptions of the contributions of the 'oks' module.

According to the variables of age, significant difference came out among the perceptions of the contributions of 'e-okul' and 'ilsis' modules. According to professional experience variable significant difference didn't come out among the manager perceptions of the Mebbis. According to the frequency in using the computer and the internet variables, significant difference in all three dimensions came out among the principal perceptions of the contributions of MEBBİS.

As a result, the principal perceptions of the contributions of Mebbis to the Turkish Education System are high. However, principal perceptions vary in a meaningful way according to age, frequency of using the computer and the internet.

Key Words: Information Systems, Management Information Systems, MEBBİS, E-OKUL, OGES, İLSİS, school principals, The Ministry Of Education.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM (ARAŞTIRMA PROBLEMİ)	4
I. 1. Problem Durumu	4
I. 1. 1. Problem Cümlesi	5
I. 1. 2. Alt Problemler	5
I. 2. Araştırmanın Amacı	6
I. 3. Araştırmanın Önemi	6
I. 4. Sayıtlar.....	7
I. 5. Sınırlılıklar	7
I. 6. Tanımlar.....	8
II. BÖLÜM (YÖNTEM)	10
II. 1. Araştırmanın Modeli	10
II. 2. Evren ve Örneklem	10
II. 3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi.....	14
II. 4. Verilerin Toplanması.....	19
II. 5. Verilerin Analizi	19

III. BÖLÜM (ALAN YAZIN VE KURAMSAL ÇERÇEVE)	21
III. 1. Eğitim Gereksinmesi ve Değişimi	21
III. 2. Bilgi ve Bilgi Toplumu	24
III. 3. Bilişim Sistemleri	27
III. 4. Yönetim Bilişim Sistemleri	29
III. 5. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması.....	30
III. 6. Türk Eğitim Sisteminin Bürokratik Yapısı ve MEBBİS	34
III. 6. 1. Türk Eğitim Sisteminin Bürokratik Yapısı.....	35
III. 6. 2. MEBBİS	36
III. 7. E-OKUL.....	38
III. 7. 1. Kurum İşlemleri Modülü	42
III. 7. 2. Öğrenci İşlemleri Modülü.....	48
III. 7. 3. Sınav İşlemleri Modülü	52
III. 7. 1. Yönetici Modülü	53
III. 8. İLSİS	54
III. 8. 1. İnceleme Soruşturma Modülü.....	57
III. 8. 2. Meis Modülü.....	58
III. 8. 3. Onarım Başvuru Modülü	58
III. 8. 4. Özlük Modülü	58
III. 8. 5. Atama (Sözleşmeli Öğretmen) Modülü.....	59
III. 8. 6. Başvuru Onay Modülü	59
III. 8. 7. Beden Eğitim Spor İzcilik Modülü	59
III. 8. 8. Bilgisayarlı Eğitime Destek Modülü.....	59
III. 8. 9. E-Burs Modülü.....	60

III. 8. 10. Hizmetiçi Eğitim Modülü	60
III. 8. 11. Kişisel Şifre Modülü	60
III. 8. 12. Kitap Seçim Modülü	61
III. 8. 13. MEB İnternete Erişim Modülü	61
III. 8. 14. MEİS Sorgu Modülü	61
III. 8. 15. Motorlu Taşıtlar Sürücü Adayları Sınavı Modülü	62
III. 8. 16. Norm İşlemleri Modülü	62
III. 8. 17. Özel Öğretim Kurumları Modülü.....	62
III. 8. 18. Özürlü Birey Modülü	62
III. 8. 19. RAM Modülü	62
III. 8. 20. Resim İşlemleri Modülü	63
III. 8. 21. Taşınır Mal Yönetmeli Modülü	63
III. 9. OGES	63
IV. BÖLÜM (BULGULAR ve YORUMLAR).....	65
IV. 1. E-OKUL Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşlerine İlişkin Bulgular	65
IV. 2. OGES Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşlerine İlişkin Bulgular	69
IV. 3. İLSİS Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşlerine İlişkin Bulgular	71
IV. 4. Yöneticilerin Cinsiyetine göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	75
IV. 5. Yöneticilerin Yaşına göre MEBBİS'nin Türk Eğitim	

Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	77
IV. 6. Yöneticilerin Mesleki Kıdemine göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	79
IV. 7. Yöneticilerin Bilgisayar Kullanma Sıklıklarına göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	81
IV. 8. Yöneticilerin İnternete Girme Sıklığına göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular	84
SONUÇ VE ÖNERİLER	87
Sonuç	87
Öneriler	89
Uygulayıcılar İçin Öneriler	89
Araştırmacılar İçin Öneriler	90
KAYNAKÇA	91
EKLER

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEBBİS	: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
OGES	: Ortaöğretim Kurumlarına Geçiş Sistemi
İLSİS	: İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi
EBSDÖ	: Eğitim Bilişim Sistemi Değerlendirme Ölçeği

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo No	Tablo Başlığı	Sayfa No
Tablo 2.1	Katılımcıların cinsiyetine ilişkin yüzde ve frekans değerleri	11
Tablo 2.2	Katılımcıların yaşına ilişkin yüzde ve frekans değerleri	12
Tablo 2.3	Katılımcıların mesleki kıdemine ilişkin yüzde ve frekans değerleri	12
Tablo 2.4	Katılımcıların bilgisayar kullanma sıklığına ilişkin yüzde ve frekans değerleri	13
Tablo 2.5	Katılımcıların internete girme sıklığına ilişkin yüzde ve frekans değerleri	13
Tablo 2.6	E-OKUL Ölçeğinin Güvenirlilik, Madde Toplam Test Korelasyonları ve Faktör Analizi Sonuçları	15
Tablo 2.7	OGES Ölçeğinin Güvenirlilik, Madde Toplam Test Korelasyonları ve Faktör Analizi Sonuçları	16
Tablo 2.8	İLSİS Ölçeğinin Güvenirlilik, Madde Toplam Test Korelasyonları ve Faktör Analizi Sonuçları	17
Tablo 3.1	E-OKUL sisteminin modül ve alt ekranlarının şeması	40
Tablo 4.1	E-OKUL Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri, Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri	66
Tablo 4.2	OGES Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri	70
Tablo 4.3	İsis Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri Aritmetik Ortalamaları Ve Standart Sapma Değerleri	72
Tablo 4.4	Cinsiyet Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Olarak Yapılan -t- Testi Sonuçları	76
Tablo 4.5	Yaş Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Ve Sonuçları	78
Tablo 4.6	Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları	80

Tablo No	Tablo Başlığı	Sayfa No
Tablo 4.7	Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre, Yöneticilerin Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları	82
Tablo 4.8	İnternete Girme Sıklığı Değişkenine Göre, Yöneticilerin Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları	85

GİRİŞ

Bilgi çağı olarak isimlendirilen 21.yüzyılda, ülkelerin hedefledikleri toplumsal ve ekonomik düzeye ulaşmalarını sağlayacak en önemli öge insandır. İnsanın ise en önemli sermayesi bilgidir. Diğer bir anlatımla, bireyler bildikleri ölçüde değer kazanırlar. Eğitim örgütleri hem insan hem de bilginin üretilmesi bakımından bilgi çağının vazgeçilmez kurumlarındandır. Bu noktada eğitim örgütlerinin oldukça önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Eğitim kurumlarının hem toplumun en temel zenginlik kaynağı olan bilgiyi bireylere aktarması bakımından hem de kurumsal çalışmalarını başarıya ulaştırmaları bakımından bilgi sistemlerini etkili şekilde kullanmaları gerekmektedir.

Örgütlerin günümüzde alabileceği en büyük risk, teknolojik gelişmelere duyarsız kalmasıdır (Demir, 2003:562). Yine teknolojik gelişmelerle hızla üretilen bilgi, bireylerin ve örgütlerin sahip olabilecekleri en stratejik kaynak olarak kabul edilmektedir (Beyit, 2006:93). İletişim teknolojilerindeki sürekli gelişmeler, örgütler arasındaki bilgi paylaşımı, çalışanların beklentilerinin artması, modern yönetim anlayışları ve uygulamaları gibi faktörler, tüm dünyada örgütlerin ayakta kalabilmek için teknolojiyi etkin kullanarak yeni uygulamalar geliştirmelerine neden olmaktadır.

Örgütlerin hedeflediği toplumsal ve ekonomik düzeye ulaşmasını sağlayacak en önemli öge olan insan kaynaklarından beklenen yararların sağlanabilmesi için, bu kaynakları iyi yetiştirmek gerekmektedir. Eğitim kurumları bu kaynakların yetiştirilmesine yardımcı olan en büyük öğelerdendir. Böyle kritik ve önemli işleve sahip olan eğitim örgütlerinin, çağın gerektirdiği uygulamaları geliştirmesi gerekmektedir. Bu süreçte, dünyanın her tarafında eğitim örgütlerini yönetmek için bilgisayarla donatılan bilgi

sistemleri giderek daha önemli konuma gelmiştir. Eğitim örgütleri, akla ilk olarak okulları getirmektedir. Eğitim örgütlerinin bilgisayarlaşmasından bahsedilince okulların bilgisayarlaşması akla gelmektedir.

Okullarda bilgisayarların kullanım alanları oldukça geniştir. Türkiye'deki eğitim örgütleri bilgi teknolojilerinin gelişmesine kayıtsız kalmamış, gelişen teknolojileri olanak olduğunca kullanmaya çalışmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) okulların tamamına yakınına bilgisayar göndermiş, internete bağlanmalarını sağlamıştır. Fakat maliyeti yüksek olan bu hizmetlerin okullarda aktif olarak kullanılmadığı veya okullar arasında kullanım farklılıkları olduğu bilinmektedir. Kullanım farklılıklarının altında yatan nedenlerin başında ise okulların bu teknolojileri etkili kullanabilmesi için özel şirketlerden program satın almak zorunda kalmaları gelmektedir. Alınan özel programlar okullara ek bir masraf oluşturmakta, okullar arasında ve okul ile üst yönetim merkezleri arasında bilgi alışverişini engellemekte ya da daha uzun zaman ve masraf oluşturmaktadır.

MEB, Türkiye'de ki diğer kamu kurumlarının yaptığı gibi e-dönüşüm projeleri yürütmektedir. MEB, bakanlık bünyesinde görev yapan personelin sayıca çokluğu, bütçeden ayrılan payın büyüklüğü gibi göstergelerle Türkiye'nin en büyük örgütlerinden biridir. Bununla birlikte MEB; aşırı merkezi, emek yoğunluğu yüksek bir sistemdir. Bütün bunlar bakanlığın e-dönüşüm'e ihtiyacını artırmaktadır. E-dönüşüm ve e-devlet konusu tüm dünyayı etkileyen genel bir akımdır. Tüm dünya ülkeleri, kurum ve kuruluşlarını birbirleriyle ve teknolojiyle uyumlu hale getirmek için e-dönüşüm çalışmalarını sürdürmektedir (MEB, 2008).

Bahsedilen amaçlarla MEB, merkez ve taşra birimlerine ve personeline ilişkin bilgilerin tümünü, "**Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBBİS)**" altında toplanarak yönetimini tek noktadan yapmaktadır. Bakanlık bünyesindeki birimlerin

işlemlerini yürütmek üzere kullanılan programların tümü elektronik ortama taşınarak, kullanıcıların daha kolay, hızlı ve güvenilir şekilde işlerini gerçekleştirmeleri sağlanmaktadır. Bu açıdan, bilişim sistemleri okulların işleyişini önemli ölçüde etkilemektedir.

Okul, toplumun gereksinimlerini karşılayan bir merkezdir. Bu yüzden toplumun beklentilerine göre okul kendini geliştirmek zorundadır. Bu olgu çerçevesinde her alanda meydana gelen yeni gelişmeler doğrultusunda okul etkinliklerinin yeniden planlanması gerekmektedir (Cerit, 2001:26). Okulların yeniden yapılanma sürecinde diğer alanlarda olduğu gibi teknoloji önemli bir rol oynamaktadır.. Okul yöneticileri teknolojiyi kullanarak değişimi yönetebilmektedir (Dempsey, 1993:31). Bu anlamda MEB, hem okullarda yöneticilerin teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmalarını sağlamak hem de ülke genelinde bir bütünlük yakalamak amacı ile MEBBİS'ni geliştirmiştir.

I. BÖLÜM (ARAŞTIRMA PROBLEMİ)

I.1. Problem Durumu

Doğruluğu defalarca kanıtlanmış “Bilgi güçtür” ifadesi bilginin önemini en yalın haliyle göstermektedir. Bu gerçeğin bilindiği dünyamızda, kamu kuruluşları bilgiye sahip olma bakımından oldukça önemli bir konumda bulunmaktadırlar. Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi yönetimi altındaki bireyler, özel mülkiyetler ve yönetim süreçleri gibi bilgilere sahip olması gerekmektedir (Schildt ve Beaumaster, 2004:10).

Kurumlar işlerliğini ve geleceğini, elde ettiği bilgilerden yola çıkarak gerekli plan ve stratejiler yolu ile sağlamaktadır. Diğer kamu kurumlarında olduğu gibi eğitim kurumları da bilginin gücünden yararlanmalıdır. Türkiye’de eğitim-öğretim işini üzerine almış olan kurum MEB’dir. MEB bünyesinde hemen her yaş döneminden bireyler bulundurmaktadır. MEB, yine ülke coğrafyası içerisinde bulunan okul binaları ve çeşitli eğitim araç-gereçleri ile ülkenin en büyük kurumlarından. Bu kurum kendi bünyesinde bulunan insan kaynağı ve eğitim kurumları hakkında geniş bilgiye sahip olmalıdır. Bunlarla birlikte, dünyada var olan bilgi seviyesinin ve öğrenci sayısının hızla artması da, eğitim sürecinin ve niteliğinin gelişmesinde önemli rol oynayan yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesini zorunlu hale getirmiştir (Uşun, 2003:372).

Toplumlardaki gelişmelerden etkilenen eğitim kurumlarının yöneticileri de değişime aynı hızla uyum sağlamak zorundadır. Günümüzde okul yöneticisinin en belirgin ve önemli rolü yaşanan teknolojik değişim ve gelişmelere göre gerekli öğretimi sağlamaktır (Çelikten, 2002:182). Bilginin ve bilgi teknolojilerinin yoğun olarak kullanıldığı günümüzde, eğitim alan genç nüfusa bu olanakları sunma işlevi okullara yüklenmektedir. Eğitimde yaşanan bu değişim, okul yöneticilerinden beklentileri de değiştirmektedir (Balay, 2004:69). Okul yöneticilerinin bilgisayar teknolojilerinden yönetsel

işlevleri kolaylaştırmak için faydalanması ve bilgisayar teknolojisinin eğitime entegre edilmesinde öğretmen ve öğrencilere bilgi ve tutumları ile rehberlik etmesi gerekmektedir (Altun, 2000:12)

MEBBİS projesi öğrenci, öğretmen, veli ve yöneticilerin kullandığı büyük bir sistemdir. Bu sistem öğrenci, öğretmen ve veliye büyük olanaklar sağlamakla birlikte, aynı zamanda yöneticilerin bürokratik işlerini azaltmakta, anında güncel ve güvenilir bilgiler sağlamaktadır.

Bu nedenlere bağlı olarak araştırmada, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkısı yönetici görüşlerine göre belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi, alt problemleri, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımları aşağıdaki paragraflarda açıklanmış bulunmaktadır.

I.1.1. Problem Cümlesi

Yönetici görüşlerini göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkıları nelerdir?

I.1.2. Alt Problemler

Yöneticilerin görüşlerine göre,

1. E-OKUL uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?
2. OGES uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?
3. İLSİS uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?
4. Yöneticilerin cinsiyetine göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

5. Yöneticilerin yaşına göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Yöneticilerin mesleki kıdemine göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklıklarına göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Yöneticilerin internete girme sıklıklarına göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

I. 2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarının neler olduğunu belirlemektir.

I. 3. Araştırmanın Önemi

MEB'nin teknolojik gelişmelere ve çağın gereksinimlerine uyum sağlamak imacı ile yürüttüğü MEBBİS projesinin Türk Eğitim Sistemine katkılarını, bakanlığa bağlı ilköğretim okullarında görev yapan okul yöneticilerinin görüşlerine göre ortaya çıkarmak hedeflenmiştir.

MEBBİS projesinin hızla geliştirilerek hayata geçirilmesi ile birlikte eğitim sistemi içindeki katkıları, sistemin en yaygın kullanıcı olan okul yöneticilerin konuyla ilgili görüşleri önem arz etmektedir.

Bu araştırma sonunda elde edilen bulgular bilişim sistemlerinin eğitim yönetiminde kullanılmasının faydalarını yönetici görüşlerine göre ortaya koyacak yöneticiler arasında görüş farklılıkları var ise bu farklılıkların nedenini anlamaya yardımcı

olacaktır. Araştırma ayrıca aynı zamanda bu alanda yeni çalışma yapacak araştırmacılara veri ve kaynak sağlayıcı olarak yol gösterebilir.

I. 4. Sayıtlılar

Bu çalışmada araştırma kapsamındaki katılımcıların;

a- Görüşlerini objektif olarak ortaya koydukları,

b-Araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracının MEBBİS'in katkılarına yönelik yönetici görüşlerini tam olarak ölçebileceği,

c-Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin veri toplama aracına içten cevap verdikleri varsayılmaktadır.

I. 5. Sınırlılıklar

a. Araştırma Mersin ili merkezinde çalışan yöneticileri kapsamaktadır. Öğretmen, veli ve öğrenci görüşleri; MEBBİS'in yeni bir sistem olması ve araştırma yılı itibarı ile yöneticiler tarafından daha sık kullanılması nedeni ile araştırma kapsamına alınmamıştır.

b. Demografik değişkenler dışında Bilgi Sistemleri ile ilgili görüşlerini etkileyebilecek değişkenler araştırma kapsamına alınmamıştır.

c. Bu araştırma, 2008-2009 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

d. Milli Eğitim Bakanlığı'nın kullandığı MEBSİS programlarından OGES, İLSİS ve E-OKUL programları ile sınırlıdır.

e. MEBBİS'in katkılarına yönelik yönetici görüşleri araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracında yer alan maddelerle sınırlıdır.

I. 6. Tanımlar

Bilişim Sistemi: Örgüt içi kaynakların daha etkin kullanımını sağlamak, örgüt ile çevre arasındaki iletişim ve etkileşimi hızlandırmak gibi örgütsel verimliliğini artırmayı amaçlayan ve teknolojik gelişmelerden yararlanılarak oluşturulan sistemleri ifade eder.

Yönetim bilişim sistemi: Yöneticilerin zamanlı ve etkili bilgi ile donatılabilmesi gibi yönetim kaynaklarının verimliliğini artırmak amacıyla geliştirilen bilişim sistemlerini ifade eder

Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi (MEBBİS): Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet ettiği hemen her alanda bilişim sistemlerini kullanarak örgütsel başarıyı artırma, ortak bir veritabanı oluşmasını ve bu sayede eğitimle ilgili karar vericilere güvenilir ve hızlı sağlama gibi amaçlarla yürütülen projeleri ifade eder.

Okul Yöneticisi: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan müdür, müdür başyardımcı ve müdür yardımcılarını ifade eder.

E-OKUL: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2007 yılının başında kullanıma açılmış olan bir okul yönetim bilgi sistemi yazılımıdır. Bir öğrencinin okula kaydından başlayıp, mezuniyetine kadar olan tüm süreci içerir. E-OKUL yazılımını tüm resmi ve özel ilköğretim okulları, anaokulları ve özel eğitim okulları kullanmaktadır. 2008-2009 eğitim-öğretim yılında ortaöğretim kurumlarının birinci sınıfları da kullanmaya başlamıştır.

OGES: İlköğretim 6, 7 ve 8'inci sınıf öğrencilerinin yıllara yayılan seviye ve performans ölçümüyle alacakları puanlara göre, ortaöğretim kurumlarına yerleştirilmelerini esas alan Ortaöğretime Geçiş Sistemi (OGES)'dir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın sınavlarla ilgili bilişim sistemleri hizmetleri bu araştırmada OGES olarak ifade edilmektedir.

İLSİS: İl ve ilçe milli eğitim müdürlükleri yönetim bilgi sistemi olarak tanımlanmaktadır. Araştırma kapsamına İLSİS'in resmi ilköğretim kurumları tarafından kullanılan bölümleri alınmıştır.

II. BÖLÜM (YÖNTEM)

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanmasında yararlanılan ölçme aracının hazırlanması, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesine yönelik olarak kullanılan istatistiksel teknikler yer almaktadır.

II. 1. Araştırmanın Modeli

Betimsel nitelikte olan bu çalışmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte yada günümüzde mevcut olan bir durumu var olduğu gibi ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Tarama modeli türlerinden genel tarama modeli ise; çok sayıda elemandan meydana gelen bir evrende, o evren hakkında genel bir yargıya varma amacıyla evrenin tümü veya ondan alınacak örnek bir grup ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005:44). Bu nedenle resmi ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkısına yönelik görüşlerinin saptanması, genel tarama modeline uygun olduğu için araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır.

II. 2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Mersin ili merkez ilçeleri (Akdeniz, Mezitli, Toroslar ve Yenişehir) resmi ilköğretim okullarında görev yapan 767 yönetici (müdür ve müdür yardımcıları) oluşturmaktadır. Araştırmada yöneticilerin seçilmesinin nedeni, MEBBİS'in içerisinde yer alan modüllerinin tamamına yakını okul yöneticilerinin kullanmasıdır. Öğretmen, öğrenci ve veliler sadece belli kısımları kullanmaktadırlar.

Ayrıca, Mersin ili merkez ilçelerinde, araştırmacı dört yıl süreyle ilköğretim okullarında sırasıyla bilişim teknolojileri öğretmenliği, bilişim teknolojileri formatör öğretmenliği, müdür yardımcılığı ve son olarak da okul müdürü olarak görev yapmış, bilişim sistemlerinin yaygınlaştırılması sürecini gözlemleme olanağı bulmuştur.

Araştırmada evrene ulaşma olanağı bulunduğundan, örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Pilot uygulama için 250 adet anket okullara dağıtılmış, bu anketlerden 155 tanesi geri dönmüş, bunlardan 42 tanesi çeşitli hatalar nedeni ile geçersiz kılınmış, 113 tanesi değerlendirmeye alınmıştır.

Bu doğrultuda evrende bulunan 767 yöneticiden pilot uygulama dışında kalan 417 yöneticiye ölçek gönderilmiştir. Gönderilen ölçeklerden 403 tanesi geri dönmüştür. Yapılan incelemeler sonucunda toplam 25 yöneticinin doldurmuş olduğu ölçek çeşitli hatalar nedeni ile geçersiz sayılmış, geriye 378 ölçek kalmıştır. Bu da çalışma evreninin yaklaşık %91'ine denk gelmektedir.

Araştırmaya katılan yöneticilerin cinsiyetine ilişkin bulgular tablo 2.1'de verilmiştir.

Tablo 2.1. : *Katılımcıların cinsiyetine ilişkin yüzde ve frekans değerleri*

CİNSİYET	N	%
KADIN	55	14,6
ERKEK	323	85,4

Tablo 2.1'e bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin %14,6' sının kadın, %85,4'ünün erkek olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin yaşına ilişkin bulgular tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.2. : *Katılımcıların yaşına ilişkin yüzde ve frekans değerleri*

YAŞ	N	%
30-39	182	48,1
40-49	136	36,0
50-59	60	15,9

Tablo 2.2’ye bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin %48,1’inin 30-39 yaş aralığında, %36’sının 40-49 yaş aralığında ve %15,9’unun 50-59 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin mesleki kıdemine ilişkin bulgular tablo 2.3’de verilmiştir.

Tablo 2.3 : *Katılımcıların mesleki kıdemine ilişkin yüzde ve frekans değerleri*

MESLEKİ KIDEM	N	%	Kümülatif yüzde
1-5 Yıl	7	1,9	1,9
6-10 Yıl	99	26,2	28,0
11-15 Yıl	124	32,8	60,8
16-20 Yıl	46	12,2	73,0
20 yıldan daha fazla	102	27,0	100,0
Toplam	378	100	

Tablo 2.3’e bakıldığında bu çalışmadaki yöneticilerin %1,9’unun kıdemi 1-5 yıl, %26,2’sinin kıdemi 6-10 yıl, %32,8’inin kıdemi 11-15 yıl, %12,2’sinin kıdemi 16-20 yıl aralığında olduğu, %27’sinin ise kıdemi 20 yıldan daha fazladır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığına ilişkin bulgular tablo 2.4’de verilmiştir.

Tablo 2.4. : *Katılımcuların bilgisayar kullanma sıklığına ilişkin yüzde ve frekans değerleri*

Bilgisayar Kullanma Sıklığı	N	%	Kümülatif yüzde
Hiç Kullanmıyorum	0	0	0
Ayda birkaç saat kullanıyorum	22	5,8	5,8
Haftada birkaç saat kullanıyorum	85	22,5	28,3
Günde birkaç saat kullanıyorum	129	34,1	62,4
Her gün sürekli kullanıyorum	142	37,6	100,0
Toplam	378	100	

Tablo 2.4'e bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin %5,8'i ayda birkaç saat bilgisayar kullandıkları, %22,5'inin haftada birkaç saat bilgisayar kullandıkları, %34,1'inin günde birkaç saat bilgisayar kullandıkları, %37,6'sının hergün sürekli bilgisayar kullandıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan yöneticilerin internete girme sıklığına ilişkin bulgular tablo 2.5'de verilmiştir.

Tablo 2.5. : *Katılımcuların internete girme sıklığına ilişkin yüzde ve frekans değerleri*

İnternete Girme Sıklığı	N	%	Kümülatif yüzde
Hiç Girmiyorum	30	7,9	7,9
Ayda birkaç saat giriyorum	49	13,0	20,9
Haftada birkaç saat giriyorum	110	29,1	50,0
Günde birkaç saat giriyorum	108	28,6	78,6
Her gün sürekli giriyorum	81	21,4	100,0
Toplam	378	100	

Tablo 2.5'e bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin %7,9'unun internete hiç girmedikleri, %13'ünün ayda birkaç saat internete girdikleri, %29,1'inin haftada birkaç

saat internete girdikleri, %28,6'sının günde birkaç saat internete girdikleri, %21,4'ünün hergün sürekli internete girdikleri anlaşılmaktadır.

II. 3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Bilgi sistemlerinin eğitim yönetiminde kullanılmasını okul yöneticilerinin görüşlerine göre belirlemek amacıyla; yerli ve yabancı alanyazın taranarak, ayrıca yeterli sayıda okul müdürü ve müdür yardımcısı ile görüşülerek “Eğitim Bilgi Sistemi Değerlendirme Ölçeği (EBSÖ)” geliştirilmiştir. Ölçekte MEBBİS'nin Türk Eğitim sistemine katkılarını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Deneme ölçeğinin geçerlilik, güvenilirlik çalışması için öncelikle MEBBİS'ne ilişkin E-OKUL, OGES ve İLSİS ölçeklerindeki maddelerle ilgili alan uzmanlarının görüşlerine de başvurularak kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmış ve bu doğrultuda toplam 78 maddeden oluşan deneme ölçeği pilot çalışmaya hazır hale getirilmiştir. Deneme ölçeği bu hali ile; ilk bölümünde okul yöneticilerine ilişkin kişisel bilgiler, ikinci bölümünde E-OKUL'un Türk Eğitim sistemine katkısına yönelik 31 madde, üçüncü bölümünde OGES'in Türk Eğitim sistemine katkısına yönelik 7 madde, dördüncü bölümde İLSİS'in Türk Eğitim sistemine katkısına yönelik 40 madde bulunmaktadır.

Pilot çalışmada 113 kişiye uygulanan deneme ölçeğinin yapı geçerliğine bakmak için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, çok sayıdaki değişken arasındaki ilişkilere dayanarak verilerin daha anlamlı ve özet bir biçimde sunulmasını sağlayan çok değişkenli bir analiz türüdür (Kurtuluş, 1985:482). Bununla birlikte faktör analizi, önemi az olan değişkenle, çok olan değişkenin ağırlığına göre bir sonraki analizde yer almalarını temin eder (Karagöz ve Kösterelioğlu, 2008:85).

E-OKUL'a ilişkin 31 maddeden; M1, M2, M4, M7, M8, M10, M11, M12, M14, M16, M17, M18, M19 ve M20 maddeleri atılmış, geriye E-OKUL'la ilgili 17 madde kalmıştır.

OGES ile ilgili ölçekte yer alan 7 madde tek faktörde toplanmış ve bu tek faktör toplam varyansın yüzde 66,923 oluşturmaktadır. Özdeğeri de 4,685'dir. Buna göre, ölçekte yer alan maddelerin OGES'e ilişkin görüşlerin %67'sini açıklayabildiği, bu oranın tek boyutlu bir ölçek için oldukça iyi bir düzey olduğu söylenebilir. OGES ölçeğinde yer alan maddeler tablo 2.7' de görülmektedir.

Tablo 2.7. : OGES Ölçeğinin Güvenirlik, Madde Toplam Test Korelasyonları ve Faktör Analizi Sonuçları

	M32	M33	M34	M35	M36	M37	M38
Madde Toplam Test korelasyonu	,676	,846	,854	,817	,823	,841	,852
Faktör Yükleri	,418	,730	,761	,656	,675	,719	,725
Özdeğer	4,685						
Açıklanan Varyans	66,923						

Tabloda görüldüğü gibi, "OGES" e ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda 7 madde yüksek yük vermiş ve tek boyutta toplanmıştır. Bu nedenle OGES ile ilgili maddeler hiçbir değişikliğe uğratılmadan çalışmada aynen uygulanmıştır.

"İLSİS" e ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda 40 maddeden oluşan İLSİS'den 24 madde düşük yük vermesi ve birden çok faktörde yer almaları nedeniyle atılmıştır. Atılan maddeler sonucunda İLSİS ile ilgili ölçekte 16 madde kalmış ve bu 16 madde tek faktörde toplanmıştır. İLSİS ölçeği toplam varyansın yüzde 53,620'sini

açıklamakta; özdeğeri ise 8,579 çıkmaktadır. Buna göre ölçekte yer alan maddelerin, İLSİS'e ilişkin görüşlerin %53'ünü açıklayabildiği, bu oranın tek boyutlu bir ölçek için oldukça iyi bir düzey olduğu söylenebilir (Özdamar, 2002:248). İLSİS ölçeğinde yer alan maddeler tablo 2.8 de görülmektedir.

Tablo 2.8 : *İLSİS Ölçeğinin Güvenirlik, Madde Toplam Test Korelasyonları ve Faktör Analizi Sonuçları*

	M39	M40	M42	M43	M44	M47	M49	M50	M55	M58	M64	M65	M66	M69	M74	M78
Madde																
Toplam Test korelasyonu	,776	,774	,623	,764	,705	,740	,717	,682	,722	,757	,825	,769	,768	,746	,675	,810
Faktör Yükleri	,763	,780	,596	,769	,714	,718	,703	,648	,705	,739	,804	,729	,780	,717	,667	,845
Özdeğer			8,579													
Açıklanan Varyans			53,620													

İLSİS'e ilişkin 40 maddeden; (M41, M45, M46, M48, M51, M52, M53, M54, M56, M57, M59, M60, M61, M62, M63, M67, M68, M70, M71, M72, M73, M75, M76 ve M77) maddeleri atılmış, geriye İLSİS ile ilgili 16 madde kalmıştır.

Sonuç olarak istatistiksel analizler sonucunda oluşan ölçeğin ilk bölümünde yöneticilere ilişkin kişisel bilgiler, ikinci bölümünde E-OKUL'un Türk Eğitim Sistemine katkısına yönelik 17 madde, üçüncü bölümünde OGES'in Türk Eğitim Sistemine katkısına yönelik 7 madde, dördüncü bölümde İLSİS'in Türk Eğitim Sistemine katkısına yönelik 16 madde bulunmaktadır.

MEBBİS'nin 3 farklı modülüne ilişkin E-OKUL, OGES ve İLSİS ölçeklerininin güvenilirliği için Cronbach Alpha değerlerine bakılmış E-OKUL için Cronbach Alpha .95; OGES için Cronbach Alpha .92; İLSİS için Cronbach Alpha .94

çıkmiştir. Cronbach Alpha değerleri her 3 ölçek içinde oldukça yüksektir. Bu sonuçlara göre ölçeklerin bu çalışma için güvenilir olduğu söylenebilir. Bir ölçmenin geçerli sayılabilmemesinin ilk koşulu onun güvenilir olmasıdır. Geçerlilik için en üst sınır, güvenilirlik katsayısının karakökü kadardır. Bu nedenle E-OKUL için geçerlilik değeri 0.97, OGES için geçerlilik değeri 0.96 ve İLSİS için geçerlilik değeri 0.97'dir. Güvenilirlik, geçerlilik için bir üst sınır koymuş olsa da geçerliliği garantileyememektedir (Karasar, 2005:152). Bu nedenle, ölçekler alan ili ilgili uzman kişilere incelettirilerek içerik geçerliliği de denetlenmiştir..

Örneklemin faktör analizi yapmaya uygun olup olmadığına bakmak için Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) testi uygulanmıştır. Bu test her üç ölçek için ayrı ayrı yapılmıştır. E-OKUL için KMO 0.86; OGES için KMO 0.87; ve İLSİS için KMO 0.86 çıkmıştır. KMO testi sonucunda bulunan değer 0.50'nin altında ise örneklem faktör analizi yapmak için kabul edilemez, 0.60'ın üzeri orta, 0.70'in üzeri iyi, 0.80'in üzeri çok iyi, 0.90 ve üzeri ise örneklemin faktör analizi yapmak için mükemmel olduğunu göstermektedir (Sharma, 1996:116; Tavşancıl, 2002:50; Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2005:217). Bu bilgiler doğrultusunda, elde edilen KMO değerleri, veriler için faktör analizinin çok iyi biçimde kullanılabilirliğini göstermektedir.

Ayrıca dağılımın normal olup olmadığına bakmak için Bartlett's Test of Sphericity değerlerine bakılmış; bu değerler E-OKUL için (χ^2 : 1675,769; df: 136;p<.000); OGES için (χ^2 : 559,359; df: 21;p<.000); İLSİS için (χ^2 : 1312,892; df: 120;p<.000) olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara bakıldığında çok değişkenli normal dağılım sağlanmıştır.

II. 4. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan EBSDÖ, Mersin Milli Eğitim Müdürlüğünden ve Mersin Valiliğinden gerekli izin alındıktan sonra kamu ilköğretim okullarında görev yapan okul yöneticilerine uygulanmıştır.

Ölçek araştırmacı tarafından doğrudan okul yöneticilerine gidilerek uygulanmıştır.

Ölçekteki maddeler araştırmanın amacına yönelik olarak, yöneticilerin kendileri ve MEBBİS'nin eğitim sistemine katkıları hakkında görüşleri ile ilgili bilgileri içerdiği için ek bir bilgilendirmeye gerek duyulmamıştır.

II. 5. Verilerin Analizi

Ölçek formları ile toplanan veriler, uygulama öncesinde araştırmacı tarafından her ölçek sorusuna verilen kodlara uygun olarak bilgisayara işlenmiştir. Yükleme işlemi tamamlanan veriler, SPSS adlı bilgisayar programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Katılımcıların yanıtları, likert tipi beşli derecelendirme skalası kullanılarak sayısallaştırılmıştır. Ölçekte beşli dereceleme kullanılacağından, beşli ölçekteki dört aralık için ($5-1=4$) hesaplanan katsayıları ($4/5=0,80$): hiç katılmıyorum 1.00-1.79, katılmıyorum 1.80-2.59, kararsızım 2.60-3.39, katılıyorum 3.40-4.19 ve tamamen katılıyorum 4.20-5.00 aralıklarındadır.

Araştırmada demografik değişkenlerden cinsiyet, yaş ve kıdem değişkeni için yüzde ve frekanslara yer verilmiştir. İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre yöneticilerin MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşlerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için "t" testi uygulanmıştır. "t" testi ile iki grubun ortalamaları karşılaştırılarak, aradaki farkın rastlantısal mı, yoksa istatistiksel olarak anlamlı mı olduğuna karar verilmektedir. Kadın ve erkek yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına "t" testi ile bakılmış, farkın olduğu durumlarda ise farkın kaynağını belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır.

Yaş, mesleki kıdem, bilgisayar kullanma sıklığı, internete girme sıklığı değişkenine göre yöneticilerin MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi uygulanmasının nedeni, her bir bağımsız değişkenin (yaş, mesleki kıdem, bilgisayar kullanma sıklığı, internete girme sıklığı) alt düzey sayısının üç ve üçün üzerinden olmasındandır. Anlamlı farklılığın çıktığı durumlarda ise farkın kaynağını belirlemek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Anlamlı farklılık için $p < 0.05$ ve $p < 0.01$ kullanılmıştır.

III. BÖLÜM (ALANYAZIN VE KURAMSAL ÇERÇEVE)

Bu bölümde eğitim gereksinmesi ve değişimi, bilgi ve bilgi toplumu, bilişim sistemleri, yönetim bilişim sistemleri, eğitimde bilgisayar kullanımı, MEBBİS'ne olan gereksinim, E-OKUL, İLSİS ve OGES konularında Türkçe ve yabancı kaynaklı alanyazından derlenen tartışmalara yer verilmiştir.

III.3. Eğitim Gereksinmesi ve Değişimi

İnsanoğlunun çevreye egemen olma, yönlendirme ve anlama çabaları bilim ve teknolojinin de ilerlemesiyle birlikte geçişten günümüze devam etmektedir. Ülkeler kendi insanlarını ileri teknoloji ve bilgi toplumu düzeyine ulaştırma gayesiyle elinde var olan tüm imkanları kullanmaktadır. Ülkelerin bu amacı gerçekleştirmesinde en önemli öğe tartışmasız eğitim olarak görülmektedir (İmer, 2000:1-2).

Taşcı (1993:35) eğitim sistemlerini, belirli bir gereksinmeye cevap vermek üzere tasarlanmış ve uygulamaya konmuş sistemler olarak tanımlamıştır. Eğitim gereksinmesini de; bireylerin eğitime gereksinmesi ve toplumun, bireylerin eğitilmesine gereksinimi diye ikiye ayırmıştır.

Fakat çoğunlukla bu iki olgu iç içe geçmektedir. Örnek vermek gerekirse eğitim milli geliri arttırıcı bir rol oynamakta hem de bireysel geliri arttırmaktadır. Bireyler genellikle eğitimden daha yüksek kazanç getirmesini beklesede tek beklenti bu değildir.

Özgü (1979:24) bireylerin eğitime gereksinimi aşağıdaki gibi özetlemiştir:

- Bir eğitim derecesi, bir üst eğitim derecesine devam etme hakkını sağlar.
- Eğitim teknolojik işsizliğe karşı kişinin kendini koruyabilmesini sağlar.
- Eğitim kişileri geçici nitelikte, kötü koşullar altında uygulanan, riskli ve toplumsal itibarı olmayan işlerde çalışma zorunluluğundan kurtarır.
- Meslek ve görevlerin sağladığı bazı gelir dışı kişisel faydalar nitelik itibarıyla gelire benzer.

- Eğitim kişinin yurttaşlı haklarından daha iyi yararlanabilmesini ve yurttaşlık yükümlülüklerini gereğince yerine getirebilmesini sağlar.
- Eğitim, diğer tüketim faaliyetlerinde de etkinlik, hesaplılık ve bilgi sağlar. Eğitilmiş kişi, daha iyi ve etkin biçimde yer, giyer, gezer.

Benzer sınıflandırmayı, eğitim gereksinmesini analiz eden araştırmacıların çoğu yapmaktadır. Aralarında ufak farklılıklar bulunsada genel itibari ile bireylerin eğitimi talep etmelerinin nedenleri sayıldığı gibidir.

Eğitim gören bireylerin eğitimden sağladığı yararların yanı sıra, toplumun da eğitim gören bireylerden sağladığı yararlar oldukça çoktur. Özgü (1979:42) bu yararları aşağıdaki gibi özetlemiştir:

- Eğitim görmüş kişinin, çağdaşlarının gelirinde hasıl edeceği artış,
- Eğitim görmüş bir kuşağın, gelecek kuşağa daha yüksek kazanç sağlama fırsatını sağlaması,
- Toplumda mevcut yeteneklerin ürün verebilmesi için uygun ortam hazırlanması,
- İşgücüne mesleki esneklik sağlanması, teknolojik değişmeler ve yeniliklere bir bütün olarak toplumun daha kolay uyabilmesi,
- Bilim ve teknoloji alanında araştırma yapılması için özendirici ortam doğması,
- Hukuk kurallarına saygı ve gönüllü sosyal faaliyetlere katılma sorumluluğunun artması dolayısıyla emniyet, adalet sağlık hizmetleri gibi, vergiyle finanse edilen bu tür kamu hizmetleri gereğinin kısmen kendiliğinden azalması,
- Yetkin politik önderlik ve bilinçli seçmen kitlesinin gelişmesinden ötürü politik istikrara kavuşma eğilimi,
- Entelektüel düzeyin gelişmesiyle ve eğitilenler ile eğitilmeyenlerin etkileşimi sayesinde boş zamandan yararlanma kalitesinin artması.

Toplumun, eğitim alan bireylerden beklentilerini içeren yukarıdaki başlıklar değişik araştırmacılar tarafından farklı biçimlerde ifade edilmiştir. Bu farklılıklar genel olarak vurgu farkından ibarettir.

Sözü edilen bireysel ve toplumsal gereksinmelerin, nitelik ve nicelik itibariyle zaman içerisinde değişime uğradığı gözlenmektedir. Tarım toplumunda genellikle aile içinde, daha deneyimli aile bireyleri tarafından ya da çeşitli yerel örgütler tarafından ve

dağınık olarak yerine getirilen eğitim etkinlikleri, sanayi toplumu ile birlikte devletlerin etkinlik alanı olarak tanımlanmaya başlamıştır. Günümüzde eğitim, devletin varlık nedenlerinden birisi ve sürekliliğinin güvencesi olarak görülmektedir.

Toplumsal etkinlik alanlarının çeşitlenmesi, bu etkinliklerin yerine getirilebilmesi için gerekli olan işgücünün de çeşitlenmesi gereksinmesini doğurmaktadır. Eğitim sistemlerinin en belirgin yetersizliği, bu noktada ortaya çıkmaktadır. Şimdiki yapısıyla okullarımızın, toplumda gereksinme duyulan bilgi ve beceri çeşitliliğini sağlaması oldukça zor gözükmektedir. Günümüzde özellikle uzmanlaşma gerektiren konularda kitle eğitimi değil, çok farklı dallarda az sayıda öğrencinin eğitimi gerekmektedir. Okullar aracılığı ile böyle bir eğitim yapılabilir ama ekonomik bir biçimde yapılması oldukça zor olduğu tahmin edilebilir.

Geleneksel teknolojiler, ürün çeşitlendirme konusunda yetersiz kalabilmektedir. Bu yetersizliğin en belirgin nedeni, ürün çeşitlendirmenin, maliyetleri kabul edilemez boyutlarda yükseltmesidir. Bu durum sadece eğitim sektörü için değil, bütün sektörler için geçerlidir. Taşcı (1993:42) imalat sektöründe de, bankacılıkta da ürün çeşitlendirmenin, ancak bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin yaygın kullanımı sonucunda ortaya çıktığını belirtmektedir. Sanayide bilgisayar ve bilgisayar denetimli robotlar, üretimde standart dışı uygulamalara kolayca cevap vermektedir. Bununla birlikte, üretim standartlarının esnetilmesi, üretimin yönetim yükünü büyük ölçüde ağırlaştırmaktadır. Çünkü ürün kademelerinde işlenmesi gereken bilgi hacmi büyük boyutlarda artmaktadır. Yönetim aşamasında ortaya çıkan bu yükün, bilgisayar olmadan taşınması oldukça zordur.

Eğitimin gereksinmesinde değişime neden olan asıl neden bilgi toplumunun yeni birey ve toplum tanımından kaynaklanmaktadır. Bu noktada, bilim ve teknolojiye hızlı gelişmelerin sosyal sistemleri etkilediği ve toplumların değişmesine neden olduğu

düşünülmektedir (Çetin, 2008:19). Toplumsal yaşayış biçimlerine bakıldığı zaman, üçüncü defa büyük değişimden sözedilebilir. Bunlar tarım toplumu, sanayi toplumu ve son olarak bilgi toplumu olarak ifade edilmektedir. Tarım ve sanayi toplumunu incelediğimiz zaman, iki toplumsal düzen arasındaki farkın ekonomik kazanç sağlama yollarından ve tüketim alanlarından kaynaklandığı görülmektedir. Tarım toplumunda ekonomik kazanç yolları toprağa dayalı, sanayi toplumunda fabrikaya dayalı iken, teknolojinin hızlı gelişmesi ile birlikte toplumsal değişimde bir dönüm noktası olarak görülen bilgi toplumu ve bilgi toplumunun özellikleri belirtilmiştir.

III.2. Bilgi ve Bilgi Toplumu

Bilginin aktarılmasında ilk çağlardan başlayarak hikayeler, destanlar ve masallar aracıyla olmuştur. 12. yüzyıldan sonra ise üniversiteler, medreseler ve kitaplar bilginin aktarılmasında önemli roller üstlenmişlerdir (Barutçugil, 2002:19-20).

İkinci dünya savaşından sonraki yıllarda jet motoru, roketler ve uzaya gidiş; tıpta olan gelişmeler; televizyon ve dünya çapında yaygın telefon servisi gibi gelişmeler neticesinde sanayi ve tarım toplumları çok yeni bir aşamaya gelmiştir. Sanayi devriminden sonra bilgi devrimi olarak adlandırılan ikinci teknolojik devrim ABD’de başlamış ve hızla dünyaya yayılmaya başlamıştır (Ceyhun ve Çağlayan, 1997: 2).

1980’li yıllara gelindiğinde, sanayileşme sürecini tamamlamış ülkelerin bir bölümü, gelişmelerin etkisi ile sanayi ötesi toplum ya da Bilgi Toplumu diye adlandırdıkları yeni bir toplum yapısını oluşturmaya başlamışlardır. Bilgi devrimi; bilginin toplanması, işlenmesi ve dağıtılmasını; tüm üretim biçimlerini ve ilişkilerini ve bunlara ek olarak günlük yaşantıyı sürdürme tarzlarını tümü ile değiştirmeye başlamıştır (Ceyhun ve Çağlayan, 1997:2)

Bilgi devrimi ile oluşmaya başlayan bilgi toplumu; bilginin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması faaliyetlerinin arttığı bir toplum olarak tanımlanmaktadır (Dura, 1990: 150). Şimşek (2003:99)'de bilgi toplumunu; bilgi sektörünün, bilgi üretiminin, bilgi sermayesinin ve nitelikli insanın önem kazandığı, eğitimin sürekliliğinin ön plana çıktığı, iletişim teknolojileri, bilgi otoyolları, elektronik ticaret gibi yeni gelişmeler ile toplumu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal açıdan sanayi toplumunun ötesine taşıyan bir gelişme olarak tanımlamaktadır.

Bilgi toplumlarının oluşmasına kaynaklık eden yukarıda sayılan bilgi teknolojileri ekonomiye de önemli katkılar sağlamıştır (Akkoyunlu, 1998:33). Yeni bir toplumsal yapının oluşumundan söz edilebilmesi için de gerekli olan zaten bireylerin tüketim ihtiyaçlarının ve ekonomik kazanç yollarının değişmesidir. Bilgi teknolojileri, sürekli olarak yaşanan yenileşme olgusu ile insanların günlük hayatta kullandığı herşeyin eskimeden bir üst modelinin sunulmasını sağlamakta, bu da tüketimde sınırsız imkanlar pazarının her geçen gün daha ileri noktaları ulaşmasını sağlamaktadır (Çetin, 2008:20). Bununla birlikte bilgi toplumunda, ekonomik kazanç yolları tarım ve sanayi ürünlerinden daha çok bilgi ve teknoloji üretimi olmuştur (Ergişi, 2005: 9). Bilgi devrimi ile yaşanan değişimler bilgi ve bilişim sistemleri kavramlarının önemini arttırmıştır.

İnsanlık tarihinin her döneminde önemli olan bilgi kavramı, M.Ö. 7. yy.'da felsefenin Yunan Uygarlığı'nda gelişmesi ile incelenmeye başlamıştır (Arslan, 1999:23). Uygarlıklar geliştikçe bilgi kavramı giderek önem kazanmıştır. Özellikle sanayi ve sanayi sonrası toplumlarda yaşanan teknolojik, sosyal ve ekonomik gelişmeler ile de bilginin önemi daha da artmıştır. Günümüzde bilgi her yaklaşım tarafından tanımlanmaktadır.

Bilgi yaygın olarak; düşünme, yargılama, akıl yürütme, okuma, araştırma, gözlem ve deney sonucunda elde edilen 'düşünsel ürün' yada 'öğrenilen şey' olarak tanımlanmaktadır.

Ağır (2005)'ın da belirttiği gibi, felsefenin üç alanından biri olan bilgi kuramı yani epistemoloji bilgiyi en geniş şekli ile incelemektedir. Bilgi kuramında bilme, özne ile nesne arasında bir bağ kurma olarak tanımlanmaktadır. Bilginin bir ucunda bilen insan varken, diğer ucunda bilinen doğal, toplumsal, politik, ekonomik, psikolojik her türlü olgu, olay ve nesne vardır (Sönmez, 1998:11).

Oktal (1999:51) ise bilginin, günümüzde kolayca yaratılabilen ve bulunabilen bir değer olduğunu, akademik ve kurumsal çalışmalar sonucunda bilgiye ulaşıldığını; yazılı, görsel, işitsel ve elektronik olarak sunulduğunu belirtmiştir.

Yönetim alanında bilgi kavramı ise, düzenli ve kullanışlı duruma getirilmiş veriler olarak tanımlanmaktadır. Bu veriler yöneticinin bugünkü veya gelecekteki kararları için gerçek bir değer taşıyan, anlamlı bir biçimde işlenmiş verilerdir. Yozgat (1998:45)'da bilgiyi, karar verme eyleminin en önemli ögesi ve karar vermeye yardımcı olacak şekilde verilerin işlenmiş hali olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın kapsamı bakımından, bilginin yöneticilerin karar verme sürecine katkısı önemlidir. Karar, örgütsel çözüm yollarına yönelik yönetim tarafından yapılan bir seçme bir tercih olup, ünlü yönetim bilimci Simon'a göre yönetimin kalbi olarak nitelendirilmiştir (Akçadağ, 2008:170)

Hızla gelişen teknolojinin sonucunda bazı kavram kargaşaları ortaya çıkmıştır. 1960'lı yıllarda Fransızlar, bilişim olarak çevrilen informatique sözcüğünün ortaya atmışlardır. Bilişim Terimleri Sözlüğü'ne göre bilişim "İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin, özellikle

elektronik makinalar aracılığıyla düzenli ve ussal bir biçimde işlenmesi bilimi” olarak tanımlamaktadır.

Bilişim ile ilgili olarak yapılan tanım zaman içerisinde büyük değişikliklere uğramıştır. Tanımda, yalnızca bilginin işlenmesinden söz edilmiş, bilginin toplanması ve dağıtımından bahsedilmemiştir (Okta, 1999:53). Günümüzde artık bir bütün olarak bilgidен sözedilmekte, bilginin sürekli güncelleme yapılarak algılanması ve kullanıcılara iletilmesi, en az bilginin işlenmesi kadar önem kazanmaktadır.

Bilim ve teknoloji İngilizce dilinde geliştiği için ülkemizde teknik terimler sorun yaratmaktadır (Ceyhun ve Çağlayan, 1997:6). Özellikle bilgi sistemi ve bilişim sistemi kavramları birçok kaynakta da belirtildiği üzere aynı kavram olmasına rağmen bir fikir birliği bulunmamaktadır. Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığının bilgi ağı olarak isimlendirilebilen MEBBİS'nin bilişim sistemleri olarak adlandırılmasından dolayı bilişim sözcüğü kullanılacaktır.

III. 3. Bilişim Sistemleri

Bilişim sistemleri, her organizasyonda karar vermeyi, koordinasyonu ve kontrolü desteklemek için bilgiyi toplayan, işleyen, depolayan ve dağıtan ilgili parçaların bir seti olarak tanımlanmaktadır. Organizasyonlarda karar vermeyi, koordinasyonu ve kontrolü destekleyen bilişim sistemleri, yöneticilerin ve çalışanların sorunlarını analiz etmelerinde, karmaşık konuları zihinlerinde canlandırmalarında ve yeni ürünler oluşturmalarında da yardımcı olmaktadır (Laudon ve Laudon, 2001:7).

Bilişim sistemleri, bilginin bir bireyden başka bir bireye aktarılması aracıdır ya da ham malzemeyi örgütün kullanabileceği bir biçimde bilgiye dönüştüren ve aktaran bir sistem olarak da tanımlanabilir. Bu bağlamda bilişim sistemleri bilgiyi koruyan, karar

vermek için ya da örgütün denetimi için gereken bilgiyi sağlayan ve organize olmuş süreçlerden oluşmaktadır. Bilginin amacı gelecekte ortaya çıkabilecek bir olay ya da durumla ilgili olarak belirsizliği azaltmak iken bilişim sistemleri, karar alma sürecinde gereksinim duyulan bilgileri elde etmeyi hedeflemektedir (Sayan ve Şen, 1998:9).

Günümüzde bilginin hızlı üretilmesi ve dağıtılması sonucunda örgütler kendi bilişim sistemlerini oluşturmuşlardır. Örgütlerin bilişim sistemleri, farklı fonksiyon ve hedeflere sahip, değişik alt sistemlerden oluşmaktadır. Bu alt sistemler aşağıda belirtilen amaçların gerçekleşmesi için çaba gösterirler (Şakar, 1997:8-9).

- Örgütün gelecekte gereksinim duyabileceği bilgileri elde etmek için gerekli verilerin toplanıp saklanması sağlamak,
- Örgütlerin rutin faaliyetlerini kolaylaştırmak için yapılan işlemlere ait bilgileri uygun biçimde sağlamak ve çalışanların işleri daha kolay yapmalarına yardımcı olmak,
- Örgütlerin geleceği hakkında mümkün olan en doğru kararların verilebilmesi için yöneticilere stratejik bilgiler sağlamak,
- Örgütlerin sundukları hizmetlerin daha kaliteli ve az maliyetle sunulmasına yardımcı olmaktır.

Bilişim sistemlerinin kamu kurumlarına sağladıkları yararlar ise aşağıdaki gibi özetlenebilir (Şahin, 1982:6) :

- Karar verme, uygulama ve karşılaştırma süreçleri için gerekli bilgileri, istenen yer ve zamanda, doğru ve uygun bir biçimde sağlayarak yönetimin vereceği kararlarda isabetlilik oranının artacağı söylenebilir.
- Yönetim planlarının hazırlanmasında ortak bilgi ve yöntemlerin kullanılmasını sağlayarak farklı bilgi ve yöntem kullanımının oluşturduğu boşlukları ortadan kaldırmaktadır.
- Örgüt içerisindeki tüm alt birimlerin bilgi gereksinimlerinin belirlenerek alt birimlerin gereksinim duydukları bilgiler sağlanmaktadır.
- Örgütlerdeki veri işleme fonksiyonlarının doğru, hızlı ve en az maliyetle yapılmasını sağlamaktadır.

Yöneticiler bilişim sistemlerinin organizasyonlar için oynadığı stratejik rolün farkındadırlar. Bilişim sistemleri 1950'li yıllarda satın alma, sipariş, faturalama ve kayıt

tutma işlemlerinde; 1960 ve 70'lerde çeşitli yönetim kademelerinde ve planlamalarda; günümüzde ise stratejik kararlar alma düzeyinde kullanılmaktadır (Yazar, 2006: 20)

III. 4. Yönetim Bilişim Sistemleri

1950'lı yıllara kadar yöneticiler astların çalışmasından sorumlu makam ve yetki sahibi bir kişi olduğu düşünülmekte, o yıllardan sonra yönetici astların performansından sorumlu kişi olarak görülmeye başlandı. Bir süre sonra bu görüş, yöneticiyi "bilginin uygulanmasından sorumlu kişi" olarak görmeye başladı. Bu değişim yönetimde asıl kaynağın bilgi olduğunun kabulüdür (Bursalıoğlu, 2000:207).

Yönetim bilişim sistemleri kavramı üzerinde tam bir fikir birliği bulunmamaktadır. Bunun nedeni yönetim ve bilişim sistemleri kavramının farklı tanımları olmasından ve yönetim bilişim sisteminin çeşitli bilim dalları ve uygulamaları ile ilişkili olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte yönetim bilişim sistemini tamamı ile bir donanım veya yazılım olarak gören tanımların yanısıra yönetsel kararları destekleyen sistemler olarak gören tanımlar da bulunmaktadır (Kuşlu, 2008:21). Yönetim bilişim sistemini donanım düzeni olarak gören tanımların yoğunlaştığı nokta, yöneticilere bilgisayar sistemlerinin çevre birimleri ve terminaller aracılığıyla yardımcı olmasıdır. Yönetim bilişim sistemini yazılım olarak gören tanımlar ise, bilgilerin elde edilmesi, saklanması ve gerektiğinde yöneticiye sunulmasını sağlayan programları yönetim bilişim sistemi olarak tanımlamaktadır. Yönetsel kararları destekleyen bir sistem olarak gören tanımlarda ise yönetim bilgi sistemi, yöneticilerin karar verme sürecinde ihtiyaç duyacakları bilgiyi onlara sağlayan sistem olarak tanımlanmaktadır (Laudon, 1988: 34).

Genel olarak yönetim bilişim sistemi, yöneticilerin karar vermesini kolaşlaştırmak için gerekli olan verileri toplayan, toplanan verileri örgütün amaçlarına göre

gerektiğinde işleyen ve karar verici konumundaki yöneticiye veri veya bilgiyi sunan sistemlerdir (Lucas, 1990:7). Bir başka tanıma göre yönetim bilişim sistemi, örgüt içi ve dışı çevreden gelen ham verileri toplayan, filtreden geçiren ve bunları birer bilgi haline getirdikten sonra yöneticilere sunan sistemdir (Murdick ve Munson,1986: 6)

Bu tanımlardan yola çıkarak yönetim bilgi sistemi, bilgisayar sistemleri olmaksızın düşünülememektedir.

II. 5. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması

Bilgi toplumu olma süreci içindeki Türk toplumunun, teknolojiyi edinmesi ve kullanması önemli bir gereksinimdir (İmer, 2003:111). Toplumsal gelişimin en önemli öğelerinden olan Türk Eğitim sistemimiz, eğitim sistemlerinin evrensel sorunlarının yanısıra, ülkenin özel koşullarından kaynaklanan nüfus artışının yüksekliği, okul çağ nüfusunun yoğunluğu, okullaşma oranının istenilen düzeye ulaşamaması gibi sorunlarla ilgilenmektedir. Evrensel sorunlarla birlikte yerel sorunları da bulunan eğitim sistemimizin çeşitli boyutlardaki sorunları için çözüm potansiyeli taşıyan bilgisayar uygulamalarına kayıtsız kalmaması gerekmektedir (Taşçı,1993). Bu nedenle eğitim örgütleri, bilgisayar ve bilgisayar uygulamaları örgütsel başarıyı arttırmak için kullanmalıdır.

Eğitimde bilgisayar kullanımı konusunda yapılan çalışmaların yoğunluğu, bilgisayarın bir eğitim amacı olarak değerlendirmesinden oluşmaktadır. Oysa bilgisayarlar okullarda eğitim aracı olarak kullanılmakla birlikte günümüzde etkin olarak eğitim yönetimi alanında da kullanılmaktadır.

Bilgisayar ve bilişim sistemlerinin eğitimde kullanılması yeni değildir. 20. yüzyılda kitlesel eğitimin ortaya çıkmasıyla birlikte eğitim yönetiminde basit anlamda personel ve öğrenci işlerine ilişkin kullanıldığı söylenebilir. Bilgi teknolojileri,

özellikle bilgisayarların yaygın olarak eğitim kurumlarına girmesiyle birlikte esnek öğrenme, iş birlikli öğrenme, öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sunmakla birlikte, eğitim yöneticilerine de eşsiz olanaklar sağlamaktadır. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra, bilgisayarlar eğitim yönetiminde yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Bu kullanımları Turan (2002:274) aşağıdaki gibi listelemiştir:

Öğrenci İşleri

1. Öğrenci Programları
2. Not raporları
3. Devam çizelgeleri
4. Öğrenci ve ailelerine ilişkin demografik bilgiler,
5. Sağlık ve rehberlik kayıtları,
6. Öğretim Sürecine ilişkin bilgiler,
7. Sınavlar,
8. Kayıt-kabul ve okul ücretleri,

Personel İşleri

9. Maaşlar,
10. Personel dosyaları,
11. Görev dağılımları,
12. Sertifika/diploma kayıtları,
13. Sağlık/özlük kayıtları,
14. Vergi iadeleri ve benzeri personel işleri,

Mali İşler;

15. Bütçe işleri,
16. Gelir-gider defteri,
17. Gelirler ve ödemeler,
18. Satın alma işleri,
19. Personel maaş ve benzeri ödeme analizleri,

Binalar ve Araçlar;

20. Mekan kullanımı ve sınıf dağılımları,
21. Envanterler,
22. Bakım programları,
23. Enerji yönetimi ve kontrolü,

Araştırma ve Planlama İşleri;

24. Bütçe analizleri,
25. Taşıma Hizmetleri,
26. İstatistiksel analizler,
27. Test madde analizleri,
28. Proje planlama ve kontrol,

Büro İşleri;

29. Kelime işlem,
30. Veri tabanı,
31. Elektronik ve sesli posta,
32. Masaüstü yayıncılık,
33. Sunu grafikleri,
34. Hesap çizelgesi,

Kütüphane İşleri;

35. Ödünç verme,
36. Katalog,
37. On-line araştırma,
38. Saklama ve satın alma şeklindedir.

Bu kullanım alanları bilgisayarların, eğitim kurumlarında farklı amaçları gerçekleştirmek için kullanıldığını göstermektedir. Ülkemizde eğitim kurumları bilgi teknolojilerinin gelişmesine kayıtsız kalmamış, gelişen teknolojileri mümkün olduğunca kullanmaya çalışmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı okulların tamamına yakınına bilgisayar göndermiş, internete bağlanmalarını sağlamıştır. Fakat maliyeti yüksek olan bu hizmetlerin okullarda aktif olarak kullanılmadığı veya okullar arasında kullanım farklılıkları olduğu bilinmektedir. Kullanım farklılıklarının altında yatan neden ise okulların bu teknolojileri etkili kullanabilmesi için özel şirketlerden program satın almak zorunda kalmalarıdır. 2007 yılına kadar etkinliğini sürdürmüş olan BİLSA ve benzeri programlar, okul yönetiminde büyük kolaylıklar sağlamıştır. Fakat dışarıdan program satın alma zorunluluğunda kalan okullar, programa sürekli maddi kaynak

ayırarak ve programın en güncel halini bulundurma konusunda sorunlar yaşamışlardır. Bununla birlikte okulların Milli Eğitim Müdürlüğü ile sürekli olarak bilgi alışverişinde bulunması gerekmektedir. Milli Eğitim Müdürlüğü, okulların öğrenci bilgileri, personel bilgileri, malzeme ve araç-gereç ihtiyaçları gibi bilgileri okullardan bu konularda üst yazı isteyerek sağlamaktaydı. Bilgilerin klasik üst yazı ile gönderilmesinin nedeni, BİLSA gibi sistemlerin Milli Eğitim Müdürlüğü ya da okulun iletişim durumunda kaldığı diğer okullarla herhangi bir bağlantısı olmamasındandır. Bir öğrenci başka bir okula naklini istediğinde, okullar arasında öğrenci ile ilgili yazışmalar başlamakta bazen dosyaların tamamı ile gönderilmesi ayları bulabilmekteydi. Benzer şekilde okulların çalışmaları ile ilgili olarak sorumlu oldukları Merkez Milli Eğitim Müdürlüğü ile iletişim ve bilgi alışverişinde sorunlar yaşanmaktaydı.

Teknoloji giderek okullara giriyor fakat etkin kullanımı yönünde sorunlar yaşanmaktaydı. Teknolojinin eğitim sistemimizde etkin kullanımına ilişkin olarak 9. kalkınma planında şu ifadeler yer almaktadır.

DKP (2007-2013). Teknolojik gelişmenin artan hızı, insanların yaşam biçimlerini ve ilişkilerini derinden etkilemektedir. Küresel bir perspektif kazanmanın ötesinde çok hızlı bir bilgi erişimi olanağına kavuşulmuş olması coğrafyayı sınırlayıcı bir unsur olmaktan neredeyse çıkarmıştır. Bilgi yoğun sanayilerin gelişimi ve diğer coğrafyalardaki insan gücünden yararlanma olanaklarının genişlemesi, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki iyi yetişmiş yeteneklerin önemini küresel bazda artırmaktadır. Bu çerçevede nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim olanaklarının genişletilmesi bütün dünyanın üzerinde özenle durduğu temel konu haline gelmiş bulunmaktadır (s.6).

Planda belirtildiği gibi çok hızlı bilgi erişimi olanağına kavuşulmuş olması coğrafyayı sınırlayıcı bir unsur olmaktan çıkarmış, bilgiyi herkes tarafından ulaşılabilecek bir kavram haline getirmiştir. Tarıma dayalı geleneksel toplum yapısından sanayi toplumuna geçiş uzun yıllarda gerçekleşmesine rağmen, bilgi

toplumu ilk on yılında önemli ve köklü değişiklikler getirmiştir. Bu hızlı dönüşümün temel nedeni, bilgi ve teknolojinin öneminin anlaşılmasından kaynaklandığı açıktır.

Bilgi toplumu, organizasyonlardan oluşan büyük bir toplumdur ve organizasyonların temel amacı uzmanlık bilgilerini bütünleştirmeleridir (Drucker, 1992:97). Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı teknolojinin daha etkili kullanımını sağlamak için bakanlık genelinde bilişim sistemleri geliştirmiştir. Bilişim sistemi; karar verme süreci için gerekli bilgiyi değişik kaynaklardan toplayan, işleyen, saklayan ve veriyi raporlayan formal bir bilgi sistemi olarak tanımlanmaktadır (Akolaş, 2004:31).

Bilgi toplumunun olağanüstü hızla gelişen teknolojik ortamında, tüm örgütlerin çalışma biçimi, strateji oluşturma tarzı, yönetim sistemleri ve yararlandıkları teknolojilerin değişmesi gerekmektedir (Nortier, 1995:32). Değişimin öncüsü niteliğinde olan okulların bilgisayar öğretimi veya yönetim amacıyla bilgisayarlaşması, giderek hız kazanmaktadır (İmer, 2003:112)

MEB bünyesinde bulunan okullarda ortak bilgi sistemi kullanılmaktadır. Bu sistemler okulların işlerini kolaylaştırmakla birlikte ülke genelinde okullarla ilgili istatistik bilgilere ulaşılmasını sağlamaktadır.

III. 6. Türk Eğitim Sisteminin Bürokratik Yapısı ve MEBBİS

Araştırmaya konu olan MEBBİS'in bölümlerini tanıtmadan önce Türk Eğitim Sisteminin yönetim yapısını ve bürokrasi kavramına kısaca değinmek gerekmektedir.

III. 6. 1. Türk Eğitim Sisteminin Bürokratik Yapısı

Günümüzde ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösteren kriterlerin başında ülkenin eğitim seviyesi gelmektedir. Türk toplumunda eğitim, hep öncelik konusu olmuş ve bu nedenle daima devlet sorumluluğu ve liderliği altında bütün Türk tarihi boyunca devam etmiştir. Türk Eğitim Sistemimizin örgüt yapısı “merkezi” yönetim odaklıdır. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte eğitim yönetiminde tüm yetkilerin merkezde toplandığı görülmektedir (Erdem, 2008:53).

Türkiye Cumhuriyeti’nde eğitim MEB’nın yönetiminde, devlet sorumluluğunda yürütülmektedir. MEB, Türkiye’deki diğer devlet kurumları gibi bürokratik bir örgüttür. Bürokrasi kavramı Weber tarafından, rasyonel olarak çalışan ve meşru otoriteye sahip olan devlet örgütü olarak tanımlanmıştır. Bürokratik örgütlerde ast-üst ilişkileri hiyerarşik bir biçimde yasalarla belirlenmektedir. Her makam her görevi üstlenmez. Yetki parçalanması vardır. Yetkililer hem hiyerarşik çerçevede hem de yönetilenler tarafından denetlenir (Weber, 2003:290).

Bürokratik örgüt yapısı ussal kurallara dayanmaktadır. Bu da örgütsel yapı ve süreci teknik bilgi temeline dayalı ve azami verimliliğin sağlanması amacıyla dönük bir biçimde düzenlemeye çalışan bir denetim sistemi mekanizması oluşturmaktadır. Bürokrasi, bireysel davranışları en azda tutan katı düzenleyici kuralların varlığını gerektirmektedir, genel olarak nesnellığı ön plana çıkartarak, bireyi dev bir makinenin görevi belli küçük bir parçası durumuna indirgemektedir (Fişek, 1975:86-87).

Bürokratik yönetim yapısının diğer bütün örgütlenme biçimlerine göre büyük üstünlükler sağladığı düşünülmektedir. Eğitimi tekelinde bulduran ülkemiz MEB bürokratik yönetim yapısındadır. Bununla birlikte, bürokratik örgüt yapısını daha da güçlendiren teknolojik gelişmeleri de kayıtsız kalmaması gerekmektedir. Son yıllarda,

hızla gelişen teknolojinin de etkisi ile bireysel davranışları en aza indirgeyecek, yönetim ve denetimin daha kolay yapılabilceği sistemler geliştirilmektedir. Bu sistemler bir taraftan bürokratik örgütler için önemli olan bilginin hızlı transferini sağlarken, diğer taraftan bürokratik örgüt yapısının amaçlarından olan bireysel etken ve davranışları en azda tutarak “örgütsel davranışta keyfilik” olasılığını yok etmek, bu olasılığı yok ettiği için de örgütsel verimliliği olabileceğinin en yükseğine çıkarma beklentisini yerine getirmeyi amaçlamaktadır (Fişek, 1975:86).

Günümüzde zaman zaman duyulan bürokrasiden yakınma durumu, bir kurumdaki yazılı belgelerin makamlar arasında gidiş gelişlerinin zaman alması, amacı dışında bireysel keyfiyet düşüncesi oluşturması ve yıldırıcı duruma gelmesinden kaynaklanmaktadır (Sarpkaya, 2008:146). Aslında bürokrasi kuramının savunduğu insan faktörünün en aza inidilmesi, nesnelliğın ön plana çıktığı ve bilgi akışının hızlı olması ilkelerinin zaman zaman tam tersinin yaşanması bürokrasiden yakınmaya neden olmaktadır.

III. 6. 2. MEBBİS

Sürekli gelişmekte olan bilgi ve iletişim teknolojilerini, devletin vatandaşlarına sunması gereken kamu hizmetlerini daha güvenilir, hesap verilebilir, şeffaf olarak yürütmek hedefi doğrultusunda kullanmasını hedefleyen ve vatandaşın devlete karşı yükümlülüklerini daha kolay ve hızlı şekilde yerine getirmeyi amaçlayan modele e-devlet modeli denmektedir (Çakmak, Kaplan, Üstün ve Yıldırım, 2003:103).

E-devlet modeli “kalite fiyat performansı” ölçütlerinin uygulandığı, vatandaşların kamu yönetimi faaliyetlerinden asgari maliyet ve emekle en kaliteli hizmeti almalarını hedefleyen bir verimlilik yönetimidir (Uçkan, 2003:44).

E-devlet modelinin tüm dünya ülkelerinde yaygın olarak benimsenmesinin nedenleri :

- Kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve vatandaşların kamu yönetim birimlerine doğrudan ve etkin erişiminin kolaylaşması,
- Kamu organlarının denetim, eleştiri ve iyileştirme süreçlerine vatandaşların doğrudan katılımına imkan vermesi,
- Bölgesel düzeydeki yerel kaynak ve imkanların ulusal ve uluslar arası ekonomiyle entegrasyonunda hızlı, doğrudan bir bilgi-katılım-koordinasyon seçeneğinin oluşması,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun kullanımıyla kamu yönetiminin daha verimli ve etkin bir işleyişe kavuşturulması (Uçkan, 2003: 44).

e-devlet uygulamaları kapsamında birçok proje son yıllarda yürürlüğe girmiştir. Örnek vermek gerekirse: MERNİS (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi), VEDOP (Vergi Daireleri Otomasyon Projesi), GİMOP (Gümrük Sistemleri Otomasyon Projesi), UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi), TAKBİS (Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Sistemi) projeleri ilk akla gelenlerdendir (Şahin, 2006:194-196).

MEB, bünyesinde bulunan öğrenci sayısı, personel sayısı ile ülkemiz kurumlarının en büyüklerindedir. Bununla birlikte MEB'nin hedef kitlesine bakıldığı zaman, özellikle de bilgi çağında tüm ülke insanına hitap ettiği anlaşılmaktadır. Böyle büyük bir kesime hitap eden bakanlık bilişim sistemlerinden yararlanarak daha kaliteli ürün ve hizmet sağlamak, birimleri arasında iletişimi hızlandırmak, vatandaşın hizmetlere ulaşımını kolaylaştırmak gibi amaçlarla MEBBİS projesini hayata geçirmiştir.

Yine MEB, diğer bakanlıklardan farklı olarak çok fazla alt birimden oluşmaktadır. Birçok bakanlığın bir ilde tek bir hizmet binası bulunurken, MEB'nin tek bir

ilde, il ve ilçe müdürlükleri, halk eğitim merkezleri ve okulları bulunmaktadır. Bu birimler ve merkez yönetim arasında koordinasyon sağlanması bakanlığın faaliyetleri açısından oldukça önemlidir. Bilginin transferi sırasında zaman ve maddi kaynakların etkili kullanılması gerekmektedir.

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte bilgisayar, yazıcı, çeşitli yazılım ve paket programlar, e-posta, internet ve intranet, telefon sistemleri, faks gibi iletişim araçları, fotokopi makinaları, kelime işlemciler gibi araçlar MEB’da zaten kullanılmaktaydı. Bu araçların tümü işlemlerin hızlanması, verimin artırılması, iletişimin hızlanması ve kırtasiye giderlerinin azaltılması yönünde kullanılmaktadır (Aktan ve Vural, 2005:165).

Bahsedilen tüm bu nedenlerle MEB, MEBBİS projesini hayata geçirmiştir. Bu proje ile; okullar ile il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri arasında bilgi transferi hızlanmış, yazışmalar sırasında oluşan gereksiz kırtasiye masrafı azalmıştır. Yazılı dökümanlar yerini giderek dijital dökümanlara bırakmıştır. Veliler öğrencileri ile ilgili bilgilere okula gelmeden rahatlıkla ulaşabilmektedir. Öğrenciler sınavları daha rahat takip edebilmektedir. Yine norm kadro tespiti, ücretsiz ders kitabı dağıtımı, merkezi sistem sınav planlaması ve uygulanması gibi birçok çalışmaya esas olacak öğrenci bilgilerinin MEBBİS sistemi gibi merkezi bir veritabanında toplanarak ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılması amaçlanmaktadır (MEB, 2008).

MEBBİS’in yararlarını tam olarak anlamak için farklı amaçlarla yapılan alt bölümlerini ayrıntılı olarak incelemek gerekmektedir. Bu alt bölümler E-OKUL, OGES ve İLSİS’dir.

III. 7. E-OKUL

Milli Eğitim Bakanlığı’nın MEBBİS projesiyle kurum ve personel bilgilerinin yönetimi için kurmuş olduğu yapının, okul ve öğrenci bilgileri için de sağlanabilmesi

amacıyla E-OKUL projesi başlatılmıştır. E-OKUL projesi, e-kayıt sisteminin 2006-2007 öğretim yılında İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Eskişehir illerinde pilot uygulamaya açılması ile başlamıştır. E-OKUL uygulaması “E-dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında yürütülen elektronik okul sistemidir. MEB, 2007-2008 öğretim yılında bu projeyi tüm Türkiye’de uygulamaya geçirmiştir (Erdem, 2008:263).

Bu sistemle veliler herhangi bir bilgisayar üzerinden çocuğunu okula yazdırabilecek, anne-babalar kayıt parası ve bağış gibi dertlerden kurtulacak, gerekli evrakları daha sonra okula ulaştıracaklardır. Bakanlık, muhtarlıkları da devreden çıkartarak, Türkiye İstatistik Kurumu'nun adrese dayalı nüfus bilgileri ve Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi'ni kullanarak, kimin hangi adreste oturduğunu bilgisayardan tespit edecektir.

E-OKUL projesi ile yaklaşık 37 bin resmi okuldaki yaklaşık 15 milyon öğrencinin bilgileri merkezi bir veritabanında T.C. Kimlik Numarası esas alınmak suretiyle kaydedilecek; öğrenciler okul, sınıf ve şubelerine göre bu sistemde tutulacak, ilk kayıt işleminden mezuniyete kadar nakil, devamsızlık, not, sınıf geçme, karne, disiplin vb. işlemleri sistem tarafından yapılacaktır. Şu an İçişleri Bakanlığı tarafından sunulan servis aracılığıyla öğrenci nüfus bilgileri E-OKUL sistemine aktarılmaktadır. İstatistik tutulması, öğrenci başarısının izlenmesi, merkezi sınav planlaması, sınav başvurusu, norm kadro tespiti, ücretsiz ders kitabı dağıtımı vb. konularda öğrenci bilgisine ihtiyaç duyulduğunda, bu sistemden üretilecek verilerden yararlanılabileceği ve öğrenci ile ilgili her türlü bilgi toplama ihtiyacı ortadan kalkacağı düşünülmektedir.

Sayılan amaçları yerine getirmek için uygulamaya koyulan E-OKUL sisteminde, okul yönetimi ile ilgili değişik işlemleri yerine getirmek için aşağıdaki modüller bulunmaktadır.

Tablo 3.1. : E-OKUL sisteminin modül ve alt ekranlarının şeması

Modül Adı	Ana Ekran	Alt Ekran
Kurum İşlemleri	Giriş Ekranı	Notlar ve Duyurular
		Sınıf Atlatma İşlemleri
		Mezun Öğrenci İşlemleri
		Eski Dönem Ders Ortalamaları
		Eski Dönem Ağırlıklı Not Ortalamaları
	Okul Bilgileri	Okul Bilgileri Güncelle
		Öğretim Şekli Güncelle
	Bilgi Giriş İşlemleri	Öğrenci Ekle
		Yabancı Öğrenci Ekle
		T.C. Kimlik No Değiştirme
	Şube İşlemleri	Şube Ekle
		Şube Bilgisi Girme
		Ücretli Öğretmen Ekle
	Kayıt İşlemleri	Aday Kayıt
		Aday Kayıt İptal
		Kesin Kayıt
	Resim İşlemleri	Resim Ekle
	Okula Nakil Gelecekler	Nakil Başvuru
		Nakil Kabul İşlemi
		Nakil Gelen Listesi
	Okuldan Nakil Gidecekler	Nakil İstek Onay
		Nakil Giden Listesi
	Devamsızlık İşlemleri	Günlük Devamsızlık Girişi
		Devamsızlık Mektubu
	Ders İşlemleri	Ders Başlangıç ve Bitiş Saatleri
		Seçmeli Dersler
		Ders Programı
		Ders Öğretmenleri
Not İşlemleri	Sınav Tarihleri	
	Not Kilitle	
	Gelişim Raporu	
	Davranış Notları	
	Ders Notu Girişi	
Sosyal Faaliyetler	Hızlı Ders Notu Girişi	
MEM İşlemleri	Giriş Ekranı	Sosyal Etkinlikler
		Notlar ve Duyurular
	Devamın İzlenmesi	İl Öğrenci Arama
	Tatil Günleri	Devamsız Öğrenci Takip
	Nakil İşlemi	Okul Tatil Günleri
Kapatılan Kurum İşlemleri	Nakil İşlemi Tamamlanmayanlar	
Öğrenci İşlemleri	Arama	Öğrenci Aktarma
		Öğrenci Arama
	Öğrenci Dosya Bilgileri	Öğrenci xxx
		Öğrenci Bilgileri
		Genel Bilgileri
	Nüfus Bilgileri	
	Veli Bilgileri	

		Baba Bilgileri
		Anne Bilgileri
		Kardeş Bilgileri
		Ayrılma İşlemleri
		Devamın İzlenmesi
		Özürsüz Devamsızlık
		Özürlü Devamsızlık
	Öğrenci Not Bilgileri	Ders Notu Girişi
	Öğrencinin Aldığı Belgeler	Aldığı Belgeler
	Sosyal Faaliyetler	Okuduğu Kitaplar
	Denklik ve Sınıf Yükseltme	Denklik İşlemleri
		Sınıf Yükseltme İşlemleri
Ortaöğretim e-Kayıt	Giriş Ekranı	Notlar ve Duyurular
	Okul Kontenjan İşlemleri	Kontenjan Giriş
	Genel Lise - Aday Kayıt	Aday Kayıt
		Aday Kayıt İptal
		Kesin Kayıt
	Mesleki Okullar e-Başvuru	Mesleki Okullar e-Başvuru Ekranı
Mesleki Okullar Güvenlik No Sorgula	Güvenlik No Sorgula	
Ortaöğretim – Kurum İşlemleri	Okul Bilgileri	Okul Bilgileri
Ortaöğretim – MEM İşlemleri	Yerel Tatiller	Yerel Tatiller
Ortaöğretim-Öğrenci İşlemleri	Öğrenci Bilgileri	Öğrenci Arama
Sınav İşlemleri	Giriş Ekranı	Notlar ve Duyurular
	Kontenjan İşlemleri	Kontenjan Girişi
		Okul Kontenjan Bilgileri
		OGES-Kontenjan Girişi
		DPY-Kontenjan Girişi
	Öğrenci İşlemleri	Öğrenci Ara
		Öğrenci Ekle
		Resim Ekle
	DPY-B Başvuru	DPY-B Başvuru Ekranı
	OGES e-Başvuru	OGES e-Başvuru Giriş
		OGES e-Başvuru Ekranı
	YİBO ve PİO e-Başvuru	YİBO ve PİO e-Başvuru Ekranı
	OGES Diploma Notu İşlemleri	OGES Diploma Notu Giriş
	OGES Tercih Başvuru	OGES Tercih Başvuru Ekranı
	OGES Kayıt İşlemleri	Notlar ve Duyurular
		Listeleme
		Kayıt İşlemleri
	YİBO Kayıt İşlemleri	Notlar ve Duyurular
		Listeleme
		Kayıt İşlemleri
OGES Tercihinde Yükseltme Dilekçe İşlemi	Notlar ve Duyurular	
	Listeleme	
	Dilekçe Kabul Kayıt	
DPY-B Onay İşlemleri	Notlar ve Duyurular	
	Başvuru Listeleme	

	OGES Onay İşlemleri	Onay İşlemleri
		Notlar ve Duyurular
		Başvuru Listeleme
		Onay İşlemleri
		SDB Düzeltme Giriş
	YİBO-PIO Onay İşlemleri	SDB Düzeltme İşlemi
		Notlar ve Duyurular
		Başvuru Listeleme
	OGES Tercih Onay İşlemleri	Onay İşlemleri
		Notlar ve Duyurular
		Başvuru Listeleme
		OGES Güvenlik No Sorgulama
	Yönetici Modülü	Giriş Ekranı
Kullanıcı İşlemleri		Tanımlama Bilgileri
		Alt Kullanıcılar
Güvenlik Grupları		Açılan Gruplar
		Grupun Yetkileri
Rapor Yetkileri	Rapor Yetki İşlemleri	

Bu modüllerin tamamına okul müdürleri şifresi ile girebilmektedir. Ayrıca müdür başyardımcılarına ve müdür yardımcıları okul müdürü tarafından verilen şifre ve yetki ile sistemin bölümlerine girebilmektedir. Bunun dışında tüm ilköğretim okulları E-OKUL modülünde belirli işlemleri yapabilmeleri için ders öğretmenlerini yetkilendirmektedirler (Erdem, 2008:264).

III. 7. 1. Kurum İşlemleri Modülü

Bu modül genel olarak kurumun yapması gereken kurumsal iş ve işlemlerin yürütüldüğü modüldür.

Bu modülün altında bulunan alt modüllerin ilki “Giriş Ekranı” modülüdür. Giriş ekranı modülü ilk açıldığında “notlar ve duyurular” bölümü açılmakta, E-OKUL ve dolayısı ile mevzuatla ilgili değişiklikler, kurumun yapacağı işlemlerle ilgili yönergeler burada ilan edilmektedir. Giriş ekranı modülünün diğer iki bölümü “eski dönem ders ortalamaları” ve “eski dönem ağırlıklı not ortalamaları”dır. Bu bölümlerde öğrencilerin dördüncü

sınıftan itibaren notları tutulmakta böylece öğrencilerin zaman içindeki gelişimleri rahatlıkla izlenebilmektedir. Yine bu bölümler aracılığı ile askeri liseler sınavına giriş şartlarında aranan eski dönem not ortalamaları rahatlıkla tespit edilebilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün ikinci alt modülü “okul bilgileri” modülüdür. Sırası ile okul bilgileri güncelle, öğretim şekli güncelle, tahsis durumu, bina durumu, lojman durumu ve bina kullanımı bölümleri bulunmaktadır. Genel olarak kurumun fiziki yapısı, ısınma şekli, iletişim adresleri, sınıf ve derslik sayısı gibi bilgilerin girildiği bölümdür. Bu bölüm bakanlığın istatistiki bilgi sağlamasına yardımcı olmaktadır.

Kurum işlemleri modülünün üçüncü alt bölümü “bilgi giriş işlemleri” modülüdür. Bu modülde öğrenci ekle, yabancı öğrenci ekle, T.C. kimlik no değiştirme, sınıf değişikliği talep ve öğrenci duyuru işlemleri bölümleri bulunmaktadır. Bu modül aracılığı ile öğrenci ekleme işlemleri yapılabilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı herhangi biri okula kayıt olabilmesi için mutlaka T.C. kimlik numarası bulunması gerekmekte olup, nüfus müdürlüğünün MERNİS (Nüfus İdare Sistemi projesi, nüfus kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına, toplanan bilgilerin kamu hizmetleri ve vatandaş açısından çok yönlü değerlendirilmesine dayanıyor.) veritabanından kimlik bilgileri E-OKUL a aktarılacaktır. Yabancı uyruklu öğrenciler için kimlik numarası olmadan kayıt yapılmaktadır. Ancak anne, baba bilgileri yine kayıt edilmektedir. Öğrenci duyuru işlemleri bölümünde, tüm sınıflara yada tek tek her sınıfa ayrı duyuru yapılabilmektedir. Yapılan duyuruların hangi tarihler arasını kapsadığı belirtilmekte, böylece zamanı geçen duyurular sistemden otomatik olarak silinmektedir.

Kurum işlemleri modülünün dördüncü alt modülü “Şube İşlemleri” modülüdür. Bu modülde şube ekle, ücretli öğretmen ekle, birleştirilmiş sınıf tanımlama bölümleri bulunmaktadır. Şube ekle bölümünde, okulun şubeleri kayıt edilmektedir. Burada bir

şubeyi kayıt ederken şubeden sorumlu müdür yardımcısı, sınıf öğretmeni, sınıf başkanı, sınıf başkan yardımcısı, şubenin sabahcı yada öğlen grubu olduğu bilgileri girilebilmektedir. Ücretli öğretmen ekle bölümünde okula kadrolu olarak değilde kadrosuz girdiği ders saati kadar ücret alan öğretmenler kayıt edilmektedir. Burada diğer öğretmenler değilde ücretli öğretmenlerin eklenmesi kadrolu öğretmenlerin İLSİS veritabanından otomatik olarak E-OKUL'a aktarılmasındandır. Kadrolu öğretmenler İLSİS'den otomatik olarak eklendiği için sınıf öğretmeni olarak atanabilmekte ücretli öğretmenler de bu modül sayesinde yüklenmektedir. Bu modülde yer alan diğer bölüm "birleştirilmiş şube tanımlama" dır. Birleştirilmiş sınıfı olan okulların sınıfları birleştirecek sınıf öğretmeni atamalarını sağlamaktadır.

Kurum işlemleri modülünün beşinci alt modülü "Kayıt İşlemleri" modülüdür. Bu modülde aday kayıt, aday kayıt iptal, kesin kayıt bölümleri bulunmaktadır. Aday kayıt bölümünde okula ilk defa yazılacakların aday kayıtları yapılabilmektedir. Anasınıfı veya birinci sınıfa kayıt olmak için gelen talepler sonucunda adayın uyuşu Türkiye Cumhuriyeti ise T.C. kimlik numarası girilmektedir. T.C. kimlik numarası girilince nüfus müdürlüğünün veritabanından adayın adı, soyadı, anne ve baba adı, doğum yeri, doğum tarihi ve adresi otomatik olarak okulun bilgi sistemine gelmektedir. Gelen bilgilerin kayıt şartlarını taşıması halinde adayın geçici olarak kaydı gerçekleşmektedir. Okul idaresi gelen adres bilgisine dikkat ederek adayın kendi hinterland sınırlarında olup-olmadığını anlayabilmektedir. Bununla birlikte adayın doğum tarihine göre kaç aylık olduğu otomatik olarak sistem tarafından hesaplanmakta 72 aydan küçük adayların ilköğretim birinci sınıfa aday kayıtları gerçekleşmemektedir. Kayıt işlemleri modülünün bir alt bölümü de aday kayıt iptal bölümüdür. Bu bölümde çeşitli nedenlerle aday kaydı iptal edilenlerle ilgili işlemler yapılmaktadır. Yalnız aday kaydı iptal edilen adayla ilgili sistemde belirtilen –

öldü, özel okula gitti, sağlık nedeniyle, veli isteğiyle, yurtdışına çıktı- nedenlerinden birisinin olması gerekmektedir. Ayrıca bu bölümde iptal ile ilgili olarak açıklama girilebilmektedir. Bu modülde son olarak “kesin kayıt” bölümü bulunmaktadır. Daha önce aday kayıtları gerçekleşen aday öğrencilerin kesin olarak kayıt edilmesi ve hangi sınıfta eğitim alacakları bu bölümde belirtilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün altıncı alt modülü resim işlemleri modülüdür. Bu modülde alt bölüm olarak resim ekle ve hızlı resim ekle bulunmaktadır. Resim ekle bölümünde sınıflar resmi olan öğrenciler ve resmi olmayan öğrenciler olarak listelenebilmektedir. Resmi olmayan öğrencilerin isimlerine tıklayarak resimler eklenebilmektedir. Hızlı resim ekle bölümünde iste sınıflar listelenmekte öğrenci isimlerinin yanında resimleri de yer almaktadır. Böylece resmi olmayanlar ve olanlar tek ekranda gözükmekte resmi olmayanların resimleri hemen isminin yanında resim ekleme butonu ile yapılabilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün yedinci alt modülü “okula nakil gelecekler” modülüdür. Nakil başvuru, nakil kabul işlemi ve nakil gelen listesi bölümlerinden oluşmaktadır. Nakil başvuru bölümünde okula nakil başvurusu yapan öğrencinin T.C. kimlik numarası ile sorgulama yapıldığında; öğrencinin adı, soyadı, okulu, sınıfı, okulun bulunduğu il ve ilçe, okul telefonu ve faksı, sınıf ve şubesi ve okul numarası gözükmektedir. Okul idaresi nakil isteğinde bulunan öğrencinin bilgilerini kontrol ettikten sonra nakil gelmesinde sakınca yoksa eğer nakil gelebilir seçeneğini seçerek kayıt etmektedir. “nakil kabul işlemi” bölümünde daha önce nakil başvurusu yapılmış olan öğrencilerin kesin kaydı yapılmaktadır. Burada belirleyici olan nakil isteğine öğrencinin eski okulunun “nakil gitmesinde sakınca yoktur” şeklinde cevap vermesine bağlıdır. Eğer bu onay gelmiş ise öğrencinin kesin kaydı, yeni sınıfı ve okul numarası verilerek

gerçekleştirilebilmektedir. Son olarak “nakil gelen listesi” ile de kuruma gelen nakillerin listesine bakılabilmektedir.

Nakil işlemleri ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 18. maddesinde, nakil alacak okul müdürlüğünün en geç bir hafta içinde nakil belgesini istemesi belirtilmektedir. Nakil verecek okuldan nakil belgesinin gelmesi ile kayıt işlemi tamamlanacağı ayrıca bu işlemlerin elektronik ortamda da yapılabileceği belirtilmiştir. Dosya isteme yolu ile nakil işleminin en erken bir hafta süreceği ve zaman zaman ayları bulacağı açıktır. Bununla birlikte E-OKUL uygulaması ile sadece birkaç dakika içerisinde öğrencinin nakil işlemi tamamlanabilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün sekicinci alt modülü “okuldan nakil gidecekler” modülüdür. Okuldan nakil gidecekler iki alt bölümden oluşmaktadır. Bunlar “nakil istek onay” ve “nakil giden listesi” bölümleridir. Nakil istek onay bölümünde, nakil başvuru modülünün tersi şekilde öğrencinin gideceği okul ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Nakil gitmesinde sakınca yoksa gerekli yerler seçilerek kayıt edilir. Nakil giden listesi bölümünde de nakil gidenlerin listesi alınmaktadır.

Kurum işlemleri modülünün dokuzuncu alt modülü “devamsızlık işlemleri” modülüdür. Bu modül “günlük devamsızlık girişi” ve “devamsızlık mektubu” bölümlerinden oluşmaktadır. Günlük devamsızlık girişi bölümünde sınıflar belirli bir tarih bildirilmemiş ise günün tarihine göre listelenmekte öğrenci devamsızlığı tam gün, yarım gün, nöbetçi yada geç olması ile ilgili gerekli yerler işaretlenerek girilmektedir. Devamsızlık mektubu bölümünde ise I. Uyarı Dilimi(7 gün), 2. Uyarı Dilimi(12 Gün), 3. Uyarı Dilimi(17 Gün), IV. Uyarı Dilimi(20 gün) olmak üzere otomatik uyarı mektupları çıkartılabilmektedir. Devamsızlık mektubunda öğrencinin adı, soyadı, velisinin adı ile birlikte hangi tarihte devamsızlıklar yaptığı ayrıntılı bir şekilde belirtilmektedir. Öğrenci

devamı ile ilgili yasal prosedür hatırlatılmaktadır. Yine mektupta sınıf rehber öğretmeni, ilgili müdür yardımcısı ve okul müdürünün ismi çıkmakta, sorumlu müdür yardımcısı ile görüşülmesi gerektiği belirtilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün onuncu alt modülü “ders işlemleri” modülüdür. “Ders başlangıç ve bitiş saatleri”, “seçmeli dersler”, “ders programı”, “ders öğretmenleri” bölümlerinden oluşmaktadır. Ders başlangıç ve bitiş saatleri bölümünde sabah, öğlen veya tam gün eğitim yapılmasına göre ders başlangıç ve bitiş saatleri girilmektedir. Seçmeli dersler bölümünde ilköğretimde okutulabilecek tüm seçmeli dersler listelenmekte, bilgi giren okulda okutulan seçmeli dersler işaretlenerek kayıt edilmektedir. Ders programları bölümünde sınıfların ders programları girilebilmektedir. Ders öğretmenleri bölümü aracılığıyla da sınıfların aldığı derslere ders öğretmenlerini atama işlemi gerçekleştirilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün onbirinci alt modülü “not işlemleri” modülüdür. Bu modül “sınav tarihleri”, “not kilitle”, “gelişim raporu”, “davranış notları”, “ders notu girişi” ve “hızlı ders notu girişi” bölümlerinden oluşmaktadır. Sınav tarihleri bölümünde bir dersin hangi tarihte sınavının yapılacağı belirtilmektedir. Sınav tarihi ile birlikte sınavın proje yada sınav olduğu işaretlenmeli ve sınav tarihinden sonra 15 gün içinde öğrenci notları sisteme girilmelidir. Aksi takdirde bilgi girişi engellenmekte öğretmenin durumu okul idaresine bildirmesi gerekmektedir. Not kilitle bölümünde sınavlar, projeler, ders ve etkinliklere katılım ve performans görevlerinin sınav tarihi ve puanları girmeyi okul idaresi belli bir tarihten sonra engelleyebilmektedir. Gelişim raporu bölümünde birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda okuyan öğrencilerin gelişim rapor notları girilebilmekte ve çıktısı alınabilmektedir. Davranış notları bölümünde yine öğrenciler ile ilgili davranış notları girilmektedir. Burada okul yönetici şifresi ile dahi olsa ders öğretmeninden başkasının

davranış notu girmesi engellenmiştir. Öğrencinin davranış notunuda sistem öğretmenlerin girmiş olduğu notların ortalamalarını bularak otomatik olarak yapmaktadır. Ders notu girişi bölümünde sınıf ve ders adı seçildikten sonra sistem notu girilecek sınıfın öğrencilerini ve not girilecek alanları otomatik olarak ekrana getirir. Hızlı ders notu girişi ile arasındaki fark hızlı giriş yapıldığı zaman tüm öğrenciler alt alta listelenmekte böylece not daha hızlı yazılmaktadır. Ders notu girişinde de ise öğrenci isimlerini tek tek tıklayarak not girilmektedir.

Kurum işlemleri modülünün onikinci alt modülü “sosyal faaliyetler” modülüdür. Tek bir alt bölümden oluşmaktadır, o da sosyal etkinlikler bölümüdür. Bu bölümde öğrencilerin sosyal etkinlikleri tamamlayıp tamamlamadıkları işaretlenir.

Kurum işlemleri modülünün onüçüncü alt modülü “yöneltme işlemleri” modülüdür. Bu modülde tek bir bölümden oluşmaktadır, sınıf gözlem formu bölümüdür. Bu bölümde her ders için öğrenci ilgi ve yetenekleri işaretlenmektedir. Yöneltme işlemleri yürütülürken okul idaresi bu modül aracılığı ile gözlem ve yöneltme öneri raporlarını çıkartabilmektedir. Aynı zamanda sınıf gözlem raporu girilmeyen öğrenciler ve girmekle sorumlu öğretmenler de sistemde gözükmektedir.

MEB, bireyleri eğitimleri sürecince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüşünde ve doğrultusunda çeşitli programlara ve okullara yöneltilerek yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Sarpkaya, 2008:13). Eğitim sistemimiz bu yöneltmeyi etkin bir şekilde gerçekleştirmek için bilişim sisteminin içerisini yöneltme işlemleri modülünü koymuştur.

III. 7. 2. Öğrenci İşlemleri Modülü

Öğrenci işlemleri modülü genel olarak öğrenci ile doğrudan ilgili iş ve işlemleri yapmak için tasarlanmıştır. Bu modül ilk açıldığında modülün ilk alt modülü olarak

“arama” bölümü açılmaktadır. Burada öğrenci T.C. kimlik numarası ya da okul numarasına göre hızlı bir şekilde aranabileceği gibi, adı soyadı, sınıfı, şubesi veya durumuna (açıköğretime kaydı yapıldı, ailevi nedenler, aktif öğrenci, erken evlilik ve nişanlanma, yurtdışına çıktı vb.) göre arama yapılabilir.

Öğrenci işlemleri modülünün ikinci alt modülü “öğrenci dosya bilgileri” modülüdür. Bu modül “öğrenci bilgileri”, “genel bilgileri”, “özel bilgiler”, “nüfus bilgileri”, “veli bilgileri”, “baba bilgileri”, “anne bilgileri”, “kardeş bilgileri”, “ayırılma işlemleri”, “devamın izlenmesi”, “özürsüz devamsızlık”, “özürlü devamsızlık”, “öğrenci devamsızlık listesi” ve “öğrenci not listesi” bölümlerinden oluşmaktadır. Öğrenci bilgileri bölümünde öğrencinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası değiştirilemeyen bir alanda gelmektedir. Bu bölümde okul idaresi öğrencinin velisinin öğrenciye yakınlık derecesini, sms bilgilendirmeyi kimlere yapacağını, öğrencinin okuduğu yabancı dili girebilmektedir. Genel bilgileri bölümünde öğrencinin; kiminle oturduğu, oturdukları evin kira mı yoksa kendilerine mi ait olduğu, ne ile ısındıkları, ayrı çalışma odası olup olmadığı, okula nasıl geldiği, geçirdiği ameliyat yada geçirdiği kaza olup olmadığı, kardeş sayısı, öğrenci boy ve kilosu, özel eğitim durumu ve benzeri spesifik bilgiler girilebilmektedir. Girilen bu bilgiler öğretmenlere ve okul idarecilerine öğrenciyi daha iyi tanıma fırsatı sağlamaktadır.

Özel bilgiler bölümünde öğrencinin şehit çocuğu, gazi malül çocuğu, burslu, 2828 (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu) veya 5395 (Çocuk Koruma Kanunu) sayılı kanunlara tabi, taşınmalı öğrenci gibi özel bilgiler girilmektedir. Yine öğrencinin aile gelir durumu buradan girilebilmektedir. Öğrencinin var ise özel eğitim gereksinimi 16 maddeden oluşan gereksinimlerden ilgili olanlar bu bölümden seçilmektedir. Nüfus bilgileri bölümünde öğrencinin kimlik kartında gözüken bütün

bilgiler yer almakta birlikte kan grubu bilgisi de girilebilmektedir. Veli bilgileri bölümünde, öğrenci bilgileri bölümünde veli anne ya da baba belirtilmemiş ise veli ile ilgili ayrıntılı bilgi girişi yapılabilmektedir. Veli anne yada baba bildirilmiş ise sonraki bölümlerde anne ve baba ile ilgili bilgilerin olacağı uyarısı verilmektedir. Baba bilgileri bölümünde yine nüfus müdürlüğünden öğrencinin baba kimlik bilgileri otomatik olarak gelmektedir. Yine otomatik olarak gelen bilgiler arasında sağ olup olmadığı, birlikte yada ayrı olduğu bulunmaktadır. Bununla birlikte varsa engel durumu ve sürekli hastalığı, telefon numarası, öğrenim durumu, mesleği ve e-posta adresi bilgileri okul idaresi veya sınıf rehber öğretmeni tarafından girilebilmektedir. Daha önceden bu bilgilerin tamamı öğrencinin ruhsal dosyasında saklanmaktaydı. Bilgiler öğrenci dosyasında olması nedeni ile; okulda hangi öğrencilerin sürekli hastalığı olduğunu tespit etmek için saatlerce dosyaların incelenmesi gerekiyordu. E-okul sayesinde birkaç tuş vasıtasıyla öğrenci velisi hakkında bu tür bilgilere kolaylıkla ulaşılabilmektedir. Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli bir rolü okul ile aile arasında ki işbirliği sağlamaktadır (Sarpkaya, 2008:17). E-OKUL, bu işbirliğinin sağlanmasında önemli olan iletişimin artmasını sağlamaktadır.

Anne bilgileri bölümü de bir önceki bölümün aynısıdır. Kardeş bilgileri bölümünde öğrencinin tüm kardeşleri listelenmektedir. Yine kimlik bilgilerinin yer aldığı bu bölümde kardeşin mesleği, öğrenim durumu, sürekli hastalığı, birlikte/ayrı oldukları bilgileri okul yönetimi ve sınıf rehber öğretmenin bilgisi girişine açıktır. Ayrılma işlemleri bölümünde öğrenci nakil yolu ile bir başka okula değil de eğitim-öğretim alanı dışına çıktı ise sistemde belirtilen nedenlerden biri seçilir ve açıklama yapılarak öğrencinin ayrılma işlemi tamamlanmış olur.

Devamın izlenmesi, özürsüz devamsızlık ve özürlü devamsızlık bölümlerinde öğrencinin devam durumu ayrıntılı olarak listelenmektedir. Öğrencinin öğrenimi boyunca zorunlu haller dışında (sağlık sorunları, ailevi durumlar vb) okula devam etmesi, okulun eğitim hedeflerini gerçekleştirebilmesi açısından oldukça önemlidir (Erdem, 2008:246). Bu bölüm aracılığı ile öğrencilerin devam işlemleri kolay ve hızlı bir şekilde yürütülebilmektedir.

Öğrenci not listesi bölümünde de öğrencinin sınav puanları, proje notları, performans belirlemeye yönelik çalışmalardan aldığı notlar gözükmektedir. Bununla birlikte not ve puan ortalaması otomatik olarak hesaplanmaktadır.

Öğrenci işlemleri modülünün üçüncü alt modülü “öğrenci not bilgileri” modülüdür. Bu modül sadece ders notu girişi bölümünden oluşmaktadır. Kurum işlemleri modülünün altında bulunan ders notu girişi ile aynıdır. Tek farkı öğrenci işlemleri modülüne girince öğrenciyi aradıktan sonra diğer işlemlerin yapılabilmesi nedeni ile öğrenci seçilmişken not girme fırsatı da sağlamasıdır.

Öğrenci işlemleri modülünün dördüncü alt modülü “sosyal faaliyetler” modülüdür. Bu modül de sadece “okuduğu kitaplar” bölümünden oluşmaktadır. Sınıf rehber öğretmeni öğrencinin dönem içerisinde okumuş olduğu kitapları bu bölümden girmektedir. Girilen kitapların sayısı öğrencinin karnesinde gözükmektedir.

Öğrenci işlemleri modülünün beşinci alt modülü “denklik ve sınıf yükseltme” modülüdür. Bu modül “denklik işlemleri” ve “sınıf yükseltme işlemleri” bölümlerinden oluşmaktadır. Denklik işlemleri bölümünde, öğrencinin denklik işlemi ile geldiği sınıf bilgisi işlenebilir. Sınıf yükseltme işlemleri bölümünde ise bir ile beşinci sınıflar arasında okuyan öğrencilerden yönetmeliğe göre başarılı olup sınıf yükseltilmesi gerekenlerle ilgili iş ve işlemler bu bölümden yapılmaktadır.

Öğrenci işlemleri modülünün altıncı alt modülü “yaptırımlar” modülüdür. Bu modül sadece kendi adı ile bir bölümden oluşmaktadır. Yaptırımlar modülünde öğrenci ile ilgili herhangi bir yaptırım uygulanmış ise; yaptırım türü (hüküm gören, kınama, okul değiştirme, uyarma), karar no, tarih, cezaya neden olan davranış ve açıklama yazılabilmektedir. İkinci bir pencerede de ceza kaldırıldı ise kaldırılma bilgileri yer almaktadır.

Öğrenci işlemleri modülünün yedinci ve son alt modülü “öğrencinin aldığı belgeler” modülüdür. Bu bölümde “aldığı belgeler” bölümü bulunmaktadır. Bu bölümde öğrencinin geçmiş dönemdeki aldığı belgeler girilebilmektedir. 2007-2008 eğitim-öğretim yılı birinci döneminden itibaren karne işlemleri E-OKUL’dan yapıldığı için bu dönemden sonraki tarihlerde aldığı belgeler sisteme otomatik olarak eklenmektedir.

III. 7. 3. Sınav İşlemleri Modülü

Bu modülün ilk açılış sayfasında sınavlarla ilgili duyuru, yönetmelik ve yönergeler yer almaktadır. Ayrıca raporlama ekranında sınavlarla ilgili okulun sınavla ilgili istatistiksel bilgilerine ulaşılabilir.

Sınav işlemleri modülünün birinci alt modülü “PYBS Onay İşlemleri” modülüdür. PYBS (Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı) ile ilgili işlemlerin yapıldığı modüldür. “notlar ve duyurular”, “başvuru listeleme” ve “onay işlemleri” bölümleri bulunmaktadır. Parasız yatılılık ve bursluluk sınavına girecek öğrencilerin başvuru işlemleri buradan yapılmaktadır.

Sınav işlemleri modülünün ikinci alt modülü “YİBO Onay İşlemleri” modülüdür. YİBO, yatılı bölge ilköğretim okulu ile ilgili işlemlerin yapıldığı modüldür. Bu

modülde “notlar ve duyurular”, “başvuru listeleme” ve “onay işlemleri” bölümleri bulunmaktadır.

Sınav işlemleri modülünün üçüncü alt modülü “SBS İşlemleri” modülüdür. SBS, seviye belirleme sınavınının kısaltılmasıdır. Bu modül sadece “notlar ve duyurular” bölümünden oluşmaktadır. Altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflar için yapılan seviye belirleme sınavına başvuru yapan ve yapmayan öğrencilerin listesi bu bölümden alınmaktadır. Başvuru listeleme ve onay işlemleri gibi bölümlerin bulunmamasının nedeni sınava başvuru yapacak öğrencilerin ilgili bankaya sınav ücretini yatırdıklarında sınava otomatik olarak başvurmuş sayılmaları ve okul yönetimi tarafından gözükmesindedir.

Sınav işlemleri modülünün dördüncü alt modülü “Polis koleji onay işlemleri” modülüdür. Bu modülde de “Notlar ve duyurular”, “başvuru listeleme” ve “onay işlemleri” bölümleri bulunmaktadır. SBS başvurusu ile birlikte polis kolejine başvuru yapacak öğrencilerin işlemleri bu modülde yapılmaktadır.

III. 7. 4. Yönetici Modülü

Bu modül okul yönetimi ile ilgili işlemlerin yapıldığı modüldür. İlk açılış sayfasından modülle ilgili bilgi verilmektedir. “Kullanıcı İşlemleri” ve “Güvenlik Grupları” alt modüllerinden oluşmaktadır.

Kullanıcı işlemleri modülü “tanımlama bilgileri” ve “alt kullanıcılar” bölümlerinden oluşmaktadır. Tanımlama bilgileri bölümünde ilk olarak okulun genel sorumlusu olarak okul müdürünün bilgileri yer almaktadır. Yeni kayıt seçeneği seçilerek öğretmenlere buradan E-OKUL’a girebilecekleri şifreler verilmektedir. Kullanıcı adı, şifresi, kullanıcı T.C. kimlik numarası girilen öğretmeni bir gruba kayıt ederek belirli konularda yetki verilebilmektedir. Güvenlik grupları modülünde yöneticiler tarafından

öğretmenlere verilen yetkiler ölçüsünde, öğretmenler E-OKUL'da dersine girdikleri öğrencilerle ilgili bilgileri erişebilmekte, değiştirebilmektedir. Alt kullanıcılar bölümünde daha önce kullanıcı adı, şifresi verilen kullanıcılar listelenebilmektedir. Buradan, daha önce bilgileri girilen kullanıcıları silmeden bilgilerini değiştirme işlemleri gerçekleştirilebilir.

Yönetici modülünün diğer alt modülü “güvenlik grupları”; “açılan gruplar” ve “grupun yetkileri” bölümlerinden oluşmaktadır. Bu bölümler aracılığı ile de gruplar oluşturularak genellikle öğretmenlere E-OKUL'da öğrenci ile ilgili işlemlerde yetkiler verilmektedir. Örneğin bir okul müdürü öğretmenler grubu oluşturarak bu gruba not girme, sınav tarihi girme, sosyal faaliyetler girme, sınıf gözlem formu verme gibi yetkiler verebilir. Bir başka grup olarak da müdür yardımcısı grubu oluşturabilir. Bu gruba da devamsızlık işlemleri, nakil işlemleri, kayıt işlemleri gibi yetkiler verebilir.

MEBBİS projesi içerisinde yer alan diğer bir sistemde İLSİS sistemidir. E-OKUL genellikle öğrenci işleri ile ilgili kısımları içerirken, İLSİS personel bilgilerini içermektedir.

III. 8. İLSİS

İl ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin işlevlerinin bilgi teknolojileri desteğiyle yürütülmesi amacıyla bir yönetim bilgi sistemi projesi oluşturulma çalışmaları 1987 yılında başlamıştır. MEBSİS projesinin alt sistemi olarak tasarlanan İLSİS projesinin master plan çalışması belirtilen yılda yapılmış olmasına rağmen, 1995 yılına kadar proje ilerleyememiştir. Dünya bankasının katkıları ile projeyi yürütmek için donanım ve yazılım ihalesi yapıldıktan sonra çalışmalar hız kazanmıştır. Yine bu yıllarda teknolojinin çok

gelişmiş olmaması nedeni ile proje ilk anda yaygınlaşmamış, 2001 yılından itibaren ancak etkin bir kullanım alanı bulabilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı donanımsal sorunlarla birlikte projenin yazılım ayağını da süratla gerçekleştirmiş, böylece;

Personel (özlük, atama, inceleme, soruşturma,teftiş), kurumlar (özel kurumlar, devlet kurumları), arşiv-evrak, istatistik, norm işlemleri, öğrenci devam-devamsızlık, kitap seçimi ve yönetim ana modüllerinden oluşan ve bu ana modüllerin altında 440 alt modülden oluşan büyük bir yazılım elde edilmiştir.

İLSİS uygulama yazılımları ile personelin;

Kimlik bilgileri, nüfus cüzdanı bilgileri, kadro / terfi işlemleri, öğrenim bilgileri, sicil bilgileri, mal bildirim beyannamesi bildirimleri, sendika bilgileri, izin işlemleri, atama/yerdeğiştirme işlemleri, ödül/ceza işlemleri, Bakanlıktan ayrılma bilgileri, bakmakla yükümlü olduğu kişilere ait bilgiler takip edilebilmektedir. Hizmet puan kartı, hizmet cetveli ve hizmet süresi anında hesaplanmaktadır.

Personele izin, sicil, ödül ve disiplin işlemlerinin adil bir şekilde yürütülmesi, personele gerekli hizmetiçi eğitim verilmesi personelin iş doyumunu ve moralini yükseltmektedir (Kayıkçı, 2008:192).

İLSİS uygulama yazılımları ile kurumun;

Gelen ve giden evrak takibi, kurum bilgileri takibi, kurumlarla ilgili istatistikler, kurumda çalışan personelle ilgili bilgiler, kuruma ait norm bilgileri, kurumlarda okutulan kitaplar takip edilmektedir.

Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı bilgisayar kullanımı hızla yaygınlaşmıştır. İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinde kullanılan bilgisayar sayısı giderek artmaktadır.

Bakanlık birimleri arasında belge ve bilgi alışverişinde elektronik posta kullanımı alışkanlığı kazandırılmış ve yaygınlaştırılmıştır.

Bakanlık merkez teşkilatı birimleri ve millî eğitim müdürlükleri arasında bilgisayar ağı kurularak buralarda bulunan tüm bilgisayarların 34 MBps hızında internet erişimi sağlanmıştır. Millî Eğitim Müdürlüklerinin internet sayfalarını oluşturmaları için sunucu bilgisayarlar üzerinden sayfaların yayınlanması (hosting) hizmeti sağlanmıştır. Günlük rutin işlemlere standart getirilmiş, aynı işlemin aynı kalite ve hızda tüm birimlerde yapılması sağlanmıştır. Örneğin; 20 yıllık bir personelin hizmet cetvelini ve hizmet puanını hesaplamak eski sistemde yarım günden fazla sürerken, mevcut sistemde sadece yazıcıdan alma süresi kadardır. Bu işler için süre ortalama %90 azalmıştır. Bilgi kolay erişilir duruma getirilmiştir. Veri toplama ve bilgi paylaşımında klasik yöntemler bir kenara bırakılarak en son teknoloji kullanılır hale getirilmiştir.

Bakanlık tarafından yapılan tüm işlemler şeffaflaştırılmış, öğretmenlerle ilgili bilgiler öğretmenin erişimine açılmış, Bakanlıkta tutulan bilgilerdeki hatalardan kaynaklanabilecek mağduriyetler ortadan kaldırılmıştır. Kamu hizmetlerindeki bürokrasiyi azaltmak belki de gelecekte tamamen ortadan kaldırmak için gerekli olan altyapı oluşturulmuştur.

Kamu kurumları arasında personelle ilgili bilgi paylaşımı için gerekli olan ve İçişleri Bakanlığı tarafından verilen kimlik numarasına kullanımına geçiş sağlanmıştır. 7.000 adet elektronik posta hesabı tanımlanarak Bakanlık içinde kullanımı sağlanmıştır. Personel, kurum ve öğrenci bilgileri tek bir noktada toplanarak Karar Destek Sistemi için veri tabanı oluşturulmuştur. Aynı bilginin farklı kaynaklarca yeniden toplanması önlenmiş, güncel bilgi ve erişim sağlanmıştır (<http://ilsis.meb.gov.tr>). İLSİS'de yer alan alt modüllerin listesi aşağıda listelenmiştir.

- Atama (Sözleşmeli Öğretmen) Modülü
- Başvuru Onay İşlemleri Modülü
- Okul içi Beden Eğitimi Spor İzcilik Modülü
- Bilgisayarlı Eğitime Destek Modülü
- Burs İşlemleri Modülü
- Hizmetiçi Eğitim Hizmetleri Modülü
- İnceleme-Soruşturma Modülü
- Yayınlar Dairesi Kitap Seçim Modülü
- MEB İnternete Erişim Modülü
- MEİS Modülü
- MEİS Sorgu Modülü
- Motorlu Taşıtlar Sürücü Adayları Sınavı Modülü
- Norm İşlemleri Modülü
- Kurum Küçük ve Büyük Onarım İstekleri Modülü
- Özel Öğretim Kurumları Modülü
- Özlük Modülü
- Rehberlik Araştırma Merkezi Modülü
- Resim İşlemleri Modülü
- Taşınır Mal Yönetmeliği Modülü

İLSİS içerisinde yer alan alt modülleri hakkında kısa açıklamalar yapılmıştır.

III. 8. 1. İnceleme Soruşturma Modülü

Okul yöneticileri bu bölümde kendi okullarındaki personelin inceleme-soruşturma ile ilgili bilgilerini görebilmekte, il/ilçe yöneticileri de kendi sorumluluk alanlarındaki inceleme ve soruşturmaları bu modülden sorgulayabilmektedir. Yine bu modülde soruşturma açılması, muhakkik görevlendirilmesi, karar ve tekliflerin yazılması işlemleri yapılabilmektedir.

Memurlar kamu hizmetlerini devlet adına yürüttükleri için devleti temsil etmektedirler. Kamu hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi ile devlete

duyulan güvenin zedelenmemesi açısından devlet memurlarının uymakla oldukları bazı kural ve yasaklar bulunmaktadır (Kayıkçı, 2008:220). Bu nedenlerle inceleme-soruşturma işlemlerinin nesnel ve hızlı yapılmasını inceleme soruşturma modülü ile amaçlanmıştır.

III. 8. 2. Meis Modülü

Meis modülü istatistiki bilgileri içermektedir. Alt modüllerinde okul ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Bunlar; Kurumun hizmete giriş yılı, kurum durum raporu, öğrenci bilgileri, eğitim olanakları (kütüphane/materyal, kütüphane/kullanım, bilişim/internet ve çevre birimleri) modülleridir.

III. 8. 3. Onarım Başvuru Modülü

Onarım ile ilgili ihtiyaçların ayrıntılı olarak girildiği modüldür. MEB ihtiyaçların belirli tarihler arasında girilmesini sağlayarak her senen onarım planı yapmaktadır.

III. 8. 4. Özlük Modülü

Okullarda personelin tüm özlük işlemlerinin kayıt edildiği bölümdür. Personelin kimlik bilgileri, sicil numaraları, iletişim adresi gibi bilgiler burada yer almaktadır. Personelin görev bilgileri, hizmet puanı, kadro kaydı, öğrenim bilgileri, sendika bilgileri, izin, ödül-ceza işlemleri yine bu modülde yer alan diğer önemli alt modüllerdir.

Okul yönetimi açısından okulun en kritik ögesi, sistem olarak da en önemli parçası büyük çoğunluğunu öğretmenlerin oluşturduğu personeldir (Açıkalın, 1995:32). Bir okulda çalışan personelin göreve başladığı andan ayrılıncaya kadar geçen sürede özlük

işlerini yapmak için yapılan çabaların tümüne personel hizmetleri denir (Taymaz, 1997:47; Başaran, 1994:123). Personel işlemlerinin yürütülmesinde özlük modülü yöneticilere kolaylık sağlarken, personele de hem kolaylık hem de şeffaflık sağlamaktadır.

III. 8. 5. Atama (Sözleşmeli Öğretmen) Modülü

Bu modülde sözleşmeli öğretmen ve ilk atama ile ilgili iş ve işlemler yapılmaktadır. Personele ait atama bilgileri yer almaktadır.

III. 8. 6. Başvuru Onay Modülü

Bu bölümde personelin eğitim yöneticiliği, il içi-il dışı atama başvurularının onaylandığı bölümdür. Personelin kendi kullanıcı hesabı ile girip yaptıkları başvurular yetkili tarafından bu modülde onaylanmaktadır.

III. 8. 7. Beden Eğitim Spor İzcilik Modülü

Bu modülde beden eğitimi ve izcilik ile ilgili faaliyetler ilan edilmekte, kurumlar başvurularını kurumsal olarak yapmaktadırlar. Faaliyetlere katılacak öğrenci lisansları bu modülden çıkartılmakta, takım oluşturma gibi işlemler yine bu ekranda yapılmaktadır.

III. 8. 8. Bilgisayarlı Eğitime Destek Modülü

Bu modülde kurumun mevcut bilgileri (öğretmen sayısı, bilgisayar öğretmeni sayısı, öğrenci sayısı, derslik sayısı vb.), bilişim teknolojileri sınıfının özellikleri, kurumun bilgi teknolojilerine ihtiyaç bilgileri yer almakta ve okul idaresi tarafından bu bilgiler güncellenebilmektedir.

III. 8. 9. E-Burs Modülü

Bu bölümde burslu öğrenciler ile ilgili iş ve işlemler yapılmaktadır. Burslu öğrencinin nakli, yatılılıktan bursluluğa geçiş yapılabilmektedir.

III. 8.10. Hizmetiçi Eğitim Modülü

MEB içerisinde personelin eğitimini, hizmet-içi eğitim dairesi başkanlığı sağlamaktadır. Bu birimin amaçları; a) Adayların işe intibaklarını ve yatkınlıklarını sağlamak, b) Personelin bilgi ve becerisini geliştirerek verimliliğini arttırmak, c) Personelin hizmet alanındaki değişme ve gelişmelere intibaklarını sağlamak, d) Personelin yurtiçinde ve yurtdışında lisans öncesi, lisans ve lisans üstü öğrenim yapmalarını sağlamak, e) Üst görevlere eleman hazırlamak, f) Hizmetiçi eğitim maksadıyla yayımlar yapmaktır (Resmi Gazete, 14.1.1997, S:16113).

Bu amaçlarla yürütülen hizmet-içi eğitim hizmetlerinin daha aktif yürütülmesi için hizmetiçi eğitim modülü oluşturulmuştur. Personelin mahalli ve merkezi hizmetiçi faaliyetleri düzenli olarak takip edebildikleri, başvuru yapabildikleri ekrandır. Bu ekranda personelin geçmiş yıllarda katıldığı faaliyetler incelenebilmekte, yeni başvurular onaylanabilmektedir.

III. 8. 11. Kişisel Şifre Modülü

Bu bölümde personele kendi alanlarına girebilmeleri için bireysel İLSİS şifresi verilmektedir. Eğitim öğretim sınıfı dışındaki personele ve sözleşmeli öğretmenlere de ayrıca şifre verilebilmektedir.

III. 8. 12. Kitap Seçim Modülü

Kitap seçim işlemlerinin yapıldığı modüldür. Kitap ihtiyacı, öğrenci sayıları ile hangi dersin kitabı seçildiği bir dönem önceden girilir. Girilen ihtiyaca göre MEB kitap ihtiyacını karşılamaktadır.

III. 8. 13. MEB İnternete Erişim Modülü

Bu modülde okulun internet hizmetine nasıl eriştiği ile ilgili teknik bilgiler yer almaktadır. Okulun IP numarası, port sayısı ve benzeri bilgiler mevcuttur. Bununla birlikte internete erişim konusunda talepler de bu modül aracılığı ile yapılmaktadır.

III. 8. 14. MEİS Sorgu Modülü

Bu modül genellikle il ve ilçe yöneticileri tarafından istatistiki bilgi almak amacı ile kullanılmaktadır. Öğrenci sayıları; genel öğrenci sayıları, doğum yıllarına göre öğrenci sayıları, yeni kayıt olan öğrenci sayıları (ilköğretim), mezun olan öğrenci sayıları gibi farklı boyutlarla sorgulanabilmektedir. Yine personel sayıları; anaokulu öğretmen sayısı, birleştirilmiş sınıf okutan öğretmen sayısı, yönetici sayıları (branşlara göre), türlerine göre öğretmen sayıları gibi farklı boyutlarda sorgulanabilmektedir. Yine bina bilgileri de farklı boyutlarda sorgulanabilmektedir.

Eğitim sisteminin verimli olarak işletilmesi için; eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilmesi gerekmektedir (Sarpkaya, 2008:16). Bu tespitin güvenilir ve hızlı bir şekilde yapılmasına MEİS sorgu modülünün katkısı olduğu söylenebilir.

III. 8. 15. Motorlu Taşıtlar Sürücü Adayları Sınavı Modülü

Bu modülde motorlu taşıtlar sınavı ile ilgili iş ve işlemler yapılmaktadır. Motorlu taşıtlar sınavında uygulama sınavına girebilecek öğretmenlerin almış olduğu kurs bilgileri ve sertifika numaraları bulunmaktadır.

III. 8. 16. Norm İşlemleri Modülü

Norm işlemleri bu modülden yapılmaktadır. Kurum bilgileri, öğrenci sayıları, norm ihtiyacı ve bilgileri, yönetici norm bilgileri, genel idare hizmetleri norm bilgileri ve ihtiyaç belirleme bu bölümde yer almaktadır.

III. 8. 17. Özel Öğretim Kurumları Modülü

Bu modül özel öğretim kurumları ile ilgili iş ve işlemlerin İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından yürütülmesinde ve özel öğretim kurumlarının çalışmalarının kontrolünde kullanılmaktadır.

III. 8. 18. Özürlü Birey Modülü

Bu modül özürlü bireylerin iş ve işlemlerinin yapıldığı modüldür. Aktif olarak henüz kullanıma açılmamıştır.

III. 8. 19. RAM Modülü

Rehberlik araştırma merkezleri ile ilgili iş ve işlemlerin yapıldığı modüldür.

III. 8. 20. Resim İşlemleri Modülü

Bu modülde personelin resimleri yüklenmektedir. Yüklenen resimler İLSİS ile ilgili diğer tüm alanlarda gözükmekte, meslekte yükselme gibi sınavlara girişlerde sınav evraklarının üzerinde direkt resim gelmektedir.

III. 8. 21. Taşınır Mal Yönetmeliği Modülü

Bu modülde okula/kuruma ait tüm taşınırlar kayıt altına alınmaktadır. Okulda bulunan tüm malzemeler kodlarına göre işlenmektedir. Ayrıca malzeme talebide bu modülden yapılmaktadır.

III. 9. OGES (Ortaöğretime Geçiş Sistemi)

İlköğretim 6, 7 ve 8'inci sınıf öğrencilerinin yıllara yayılan seviye ve performans ölçümüyle alacakları puanlara göre, ortaöğretim kurumlarına yerleştirilmelerini esas alan Seviye Belirleme Sınavı (SBS), Yıllık Başarı Puanı (YBP), Davranış Puanı (DP) olmak üzere üç ana unsura dayanan Ortaöğretime Geçiş Sistemi (OGES)'dir.

OGES'in bilişim sistemleri içine alınmasının nedeni, öğrencilerin sınav başvurularını elektronik ortamda yapmaları, okul yöneticilerinin sınav başvurularını yine elektronik ortamda onaylanmasından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte sınav ilanları bilgi teknolojileri aracılığı ile velilere daha rahat ve hızlı bir şekilde ulaştırılmaktadır. Sınav sonrasında da öğrenci ve veliler sınav sonuçlarını sistem aracılığı ile öğrenmektedirler. Bakanlık sınav duyuruların yapıldığı ayrı bir internet sayfası açarak kamuoyuna sınavlarla ilgili kapsamlı ve hızlı bilgi vermektedir. Yine, bakanlık öğrenciler

ve velilerin başvuru yapabilecekleri sistemleri oluşturmanın yanında bireysel başvuruları onaylama gibi işlemlerin okul yöneticileri tarafından onaylanabilmesi için E-OKUL modülünün içine sınav işlemleri modülü oluşturmuştur.

IV. BÖLÜM (BULGULAR VE YORUM)

Bu bölümde; araştırmanın alt problemleri için toplanan verilerden elde edilen bulgular, tablo ve açıklamalarıyla birlikte verilerek bunlara dayalı yorumlar yapılmıştır.

IV.1. E-OKUL Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici

Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi; “E-OKUL uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?” biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular tablo 4.1 de yer almaktadır.

Tablo 4.1 : *E-OKUL Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri, Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri*

Ölçek Maddeleri	N	\bar{X}	Ss	Sıra*
E-kayıt sistemi ile kayıtlar sırasında harcanan zaman azalmıştır.	378	4,1746	,98594	7
E-kayıt sistemi ile muhtarlıktan ikametgah belgesi almak, elektrik-su faturası getirmek gibi işler azaltılmıştır.	378	4,1825	,94181	6
E-kayıt sistemi ile veliler öğrencilerini okula daha rahat kayıt yaptırmaktadır.	378	3,9603	,98585	16
Öğrencilerin eski dönem ders notlarının ve davranış notlarının E-OKUL' da kayıtlı olması okul idaresine ve öğretmenlere, öğrencileri daha iyi değerlendirme olanağı sağlamaktadır.	378	4,1270	,81417	9
Öğrencilerin sınıf atlatma işlemlerinin E-OKUL'dan yapılması okuldaki öğrenci kayıtlarının düzenli şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.	378	4,1005	,83710	10
E-OKUL sisteminde kullanıcı grupları oluşturarak öğretmenlere şifre verilmesiyle ders notları ve davranış notları daha güvenilir bir şekilde girilmektedir.	378	4,0741	,74265	13
E-OKULda bulunan raporlama sistemiyle sisteme kayıtlı tüm bilgilerin çıktıları kolayca alınmaktadır.	378	4,0847	,91160	11
Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yaşanan zaman kaybını ortadan kaldırmıştır.	378	4,2698	,86561	4
Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yapılan yazışma ve dosya masraflarını azaltmıştır.	378	4,3519	,86519	1
Öğrenci nakillerinin E-OKUL'dan gönderilmesiyle tüm öğrenci bilgileri zaman kaybı olmadan güvenilir bir şekilde diğer okula aktarılmaktadır.	378	4,2725	,86324	3
Öğrenci nakillerinin E-OKULdan alınması sırasında öğrencinin önceki okul bilgilerine anında ulaşılabilir.	378	4,1561	,87976	8
Okul bilgilerinin E-OKUL'da kayıtlı olması merkez müdürlüğün okul ile iletişim kurma yollarını artırmaktadır.	378	4,0529	,78267	14
Mezun öğrenci bilgilerinin E-OKUL'da kayıt altında tutulması, mezun öğrencilerle ilgili iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamaktadır.	378	4,0503	,77775	15
Ders işlemlerinin(ders başlangıç ve bitiş saatleri, seçmeli dersler, ders programı, ders öğretmenleri) E-OKULda kayıtlı olması Milli Eğitim Müdürlüğüne okulda yürütülen eğitim konusunda güvenilir bilgi sağlamaktadır.	378	4,0767	,83169	12

Ölçek Maddeleri	N	\bar{X}	Ss	Sıra*
E-OKUL ile yapılan işlemler sayesinde okulların başka bir programa ihtiyaç duymadan bütün işlemleri yürütmesi sağlanmıştır.	378	3,9550	,91876	17
E-OKUL ile okul, iş ve işlemlerinin yapılıyor olması, okulları başka programlara maddi kaynak ayırmaktan kurtarmıştır.	378	4,2619	,89956	5
Yeni öğrenci kayıtlarının E-OKUL sistemine yapılması düzenliliği sağlamaktadır.	378	4,3016	,70545	2
EOKUL'a İlişkin Genel Ağırlıklı Ortalama	378	4,1443	,63798	

* Ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik ortalamaya göre sıralanması ile oluşturulmuştur.

Tablo 4.1'de E-OKUL uygulamasının Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüşleri aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri görülmektedir. Tablo incelendiğinde, yönetici görüşleri “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” şeklinde ikiye ayrıldığı görülmektedir. Yöneticilerin “nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yaşanan zaman kaybını ortadan kaldırmıştır” maddesine ($\bar{x}=4,2698$), “nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yapılan yazışma ve dosya masraflarını azaltmıştır” maddesine ($\bar{x}=4,3519$), “Öğrenci nakillerinin E-OKUL'dan gönderilmesiyle tüm öğrenci bilgileri zaman kaybı olmadan güvenilir bir şekilde diğer okula aktarılmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,2725$), “E-OKUL ile okul, iş ve işlemlerinin yapılıyor olması, okulları başka programlara maddi kaynak ayırmaktan kurtarmıştır” maddesine ($\bar{x}=4,2619$), “Yeni öğrenci kayıtlarının E-OKUL sistemine yapılması düzenliliği sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,3016$) ile, “tamamen katılıyorum” düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yöneticiler “E-kayıt sistemi ile kayıtlar sırasında harcanan zaman azalmıştır” maddesine ($\bar{x}=4,1746$), “E-kayıt sistemi ile muhtarlıktan ikametgah belgesi almak, elektrik-su faturası getirmek gibi işler azaltılmıştır” maddesine ($\bar{x}=4,1825$), “E-kayıt sistemi ile veliler öğrencilerini okula daha rahat kayıt yaptırmaktadır” maddesine

($\bar{x}=3,9603$), “Öğrencilerin eski dönem ders notlarının ve davranış notlarının E-OKUL da kayıtlı olması okul idaresine ve öğretmenlere, öğrencileri daha iyi değerlendirme olanağı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1270$), “Öğrencilerin sınıf atlatma işlemlerinin E-OKUL’dan yapılması okuldaki öğrenci kayıtlarının düzenli şekilde yürütülmesini sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1005$), “E-OKUL sisteminde kullanıcı grupları oluşturularak öğretmenlere şifre verilmesiyle ders notları ve davranış notları daha güvenilir bir şekilde girilmektedir” maddesine ($\bar{x}=4,0741$), “E-OKUL’da bulunan raporlama sistemiyle sisteme kayıtlı tüm bilgilerin çıktıları kolayca alınmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,0847$), “Öğrenci nakillerinin E-OKUL’dan alınması sırasında öğrencinin önceki okul bilgilerine anında ulaşılabilir” maddesine ($\bar{x}=4,1561$), “Okul bilgilerinin E-OKUL’da kayıtlı olması merkez müdürlüğün okul ile iletişim kurma yollarını artırmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,0529$), “Mezun öğrenci bilgilerinin E-OKUL’da kayıt altında tutulması, mezun öğrencilerle ilgili iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,0503$), “Ders işlemlerinin(ders başlangıç ve bitiş saatleri, seçmeli dersler, ders programı, ders öğretmenleri) E-OKUL’da kayıtlı olması Milli Eğitim Müdürlüğüne okulda yürütülen eğitim konusunda güvenilir bilgi sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,0767$), “E-OKUL ile yapılan işlemler sayesinde okulların başka bir programa ihtiyaç duymadan bütün işlemleri yürütmesi sağlanmıştır” maddesine ($\bar{x}=3,9550$) ile, “katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu alt probleme ilişkin yöneticiler ($\bar{x}=4,1443$) genel ortalama ile görüş belirtmişlerdir. Yöneticiler genel olarak, E-OKUL’un eğitim sistemine katkılarına “katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu bulgu, okul yöneticilerinin E-OKUL sistemini işlevsel, işlemleri kolaylaştırıcı ve rahat kullanılabilir olarak gördükleri biçiminde yorumlanabilir. Bununla birlikte, yöneticilerin özellikle nakil işlemleri ve yeni kayıt

işlemlerinin E-OKUL üzerinden yapılmasının kırtasiye masraflarını azalttığını ve E-OKUL'un güvenilir, hızlı ve düzenli bir şekilde işlerini yürütmelerine yardımcı olduğunu düşündükleri biçiminde yorumlanabilir.

Yoncalık'ın 2005 yılında yapmış olduğu çalışmada da yöneticiler; öğrenci kayıt işlemlerinin, karne, teşekkür, takdirname, diploma gibi belgelerin hazırlanması işlemlerinin, öğrenci devam-devamsızlık işlemlerinin bilişim sistemleri kullanılarak daha verimli hale geldiğini belirtmişlerdir. Yine, Çelikten'in 2001 yılında "Eğitim yöneticilerinin bilgisayar kullanma alışkanlık ve becerilerini tespit etmek" amacına yönelik kişisel görüşmeler yoluyla bilgi topladığı çalışmada; okul müdürlerinin kırtasiyeciliği azaltmak amacıyla bilgisayar kullandıkları ortaya çıkmıştır (Çelikten, 2002: 182-190).

Yöneticilerin ölçekte yer alan diğer maddelere oranla düşük düzeyde görüş belirttikleri maddelere bakıldığında, yöneticiler, E-OKUL sisteminin okulları diğer programlara maddi kaynak ayırmaktan tam olarak kurtaramadığı, velilerin öğrenci kayıtlarını yapmakta zorlandıklarını ve E-OKUL sisteminin mezunlarla ilgili işlerde yeterli olmadığını ya da geliştirilmesi gerektiğini düşündükleri şekilde yorumlanabilir.

IV.2. OGES Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi; "OGES uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?" biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar tablo 4.2 de yer almaktadır.

Tablo 4.2. : *OGES Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapma Değerleri*

	N	\bar{X}	Ss	Sıra
Öğrencilerin sınav işlemlerinin internet aracılığı ile yapılması zaman kazancı sağlamaktadır.	378	4,1614	,80640	6
Sınav başvuru kılavuzlarının internetten incelenebilmesi, kitapçık ve benzeri masrafları azaltmaktadır.	378	4,1667	,85018	5
Bilgi Sistemi aracılığı ile sınav işlem basamakları daha hızlı yapılmaktadır.	378	4,1164	,89038	7
Sistem sayesinde sınavlarla ilgili duyurular daha hızlı iletilmektedir.	378	4,1931	,89931	3
Sistem sayesinde veliler, öğrencilerin sınavları hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaktadırlar.	378	4,1720	,94941	4
Sınav evraklarının, öğrencinin okuduğu okul tarafından internet üzerinden onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	378	4,2540	,80716	2
Sınav giriş evraklarının okuldan çıkartılması, öğrenci ve veliye büyük kolaylık sağlamaktadır.	378	4,3122	,73770	1
Ortaöğretime Geçiş Sistemi'ne İlişkin Genel Ağırlıklı Ortalama	378	4,1965	,69296	

Tablo 4.2'de Milli Eğitim Bakanlığının kullandığı “OGES” uygulamasının Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüşleri aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri görülmektedir.

Tablo incelendiğinde, yönetici görüşlerinin yine iki ana grupta toplandığı görülmektedir. Yöneticiler “Sınav evraklarının, öğrencinin okuduğu okul tarafından internet üzerinden onaylanması düzenliliği sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,2540$) aritmetik ortalama ile, “Sınav giriş evraklarının okuldan çıkartılması, öğrenci ve veliye büyük kolaylık sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,3122$) aritmetik ortalama ile, “tamamen katılıyorum” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir.

Yöneticiler “Öğrencilerin sınav işlemlerinin internet aracılığı ile yapılması zaman kazancı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1614$) aritmetik ortalama ile, “Sınav başvuru kılavuzlarının internetten incelenebilmesi, kitapçık ve benzeri masrafları

azaltmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1667$) aritmetik ortalama ile, “Bilgi Sistemi aracılığı ile sınav işlem basamakları daha hızlı yapılmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1164$) aritmetik ortalama ile, “Sistem sayesinde sınavlarla ilgili duyurular daha hızlı iletilmektedir” maddesine ($\bar{x}=4,1931$) aritmetik ortalama ile, “Sistem sayesinde veliler, öğrencilerin sınavları hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1720$) aritmetik ortalama ile, “katılıyorum” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir.

Bu alt probleme ilişkin katılımcılar ($\bar{x}=4,1965$) genel ortalama ile görüşlerini bildirmişlerdir. Okul yöneticilerin yukarıda sayılan OGES uygulamasının Türk Eğitim Sistemi’ne katkılarına yönelik genel görüşleri “katılıyorum” şeklindedir.

Yöneticiler, OGES ile birlikte sınav işlemlerinin okul yönetimi tarafından daha kolay yapıldığını düşünmekle birlikte veli ve öğrencilerin de sınavlara daha rahat başvurduklarını düşünmektedirler. Bununla birlikte, yöneticiler bütün maddelere çok yüksek düzeyde görüş belirterek katılmalarına rağmen, sınav işlemlerinin yapılması sırasında zaman kazancı sağlama ve işlemlerin daha hızlı yürütüldüğüne ilişkin görüşlerinin ortalaması göreceli olarak daha düşüktür. Okul yöneticilerin böyle düşünmesinin nedeni, sınav işlemleri sırasında okul yönetimi ile öğrenci velisinin sürekli iletişimde olarak işlemleri birlikte yürütmesi gerektiğinden kaynaklanıyor olabilir.

IV.3. İLSİS Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici

Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi; “İLSİS uygulaması Türk Eğitim Sistemine ne derece katkıda bulunmaktadır?” biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar tablo 4.3 de yer almaktadır.

Tablo 4.3 : İlsis Uygulamasının Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Yönetici Görüşleri Aritmetik Ortalamaları Ve Standart Sapma Değerleri

	N	\bar{X}	Ss	Sıra
25- Taşınır mal yönetmeliğinde bulunan raporlama sistemiyle istenilen bilgiye kısa sürede ulaşılmaktadır.	378	4,2434	,79722	5
26- Personelin sistemdeki bilgilerini görebilmesi özlük haklarının korunmasına, takibine katkı sağlamıştır.	378	4,2989	,71590	2
27- Okul personeli hakkında ödül ve ceza bilgilerini internet üzerinden görmemiz, öğretmenlere görev verirken bize bir ön bilgi sağlamaktadır.	378	4,1402	,81363	9
28- İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, daha fazla turnuvaya katılmamızı sağlamaktadır.	378	3,9286	1,07179	13
29- Okulumuzda Bilgisayar Destekli Eğitimi gerçekleştirebilmemiz için ihtiyaçlarımızı internet üzerinden belirtmemiz, ihtiyaçlarımızın daha kısa sürede giderilmesini sağlamaktadır.	378	3,8280	,97695	16
30- İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, hangi turnuvalara katılabileceğimiz konusunda bize bilgi sağlamaktadır.	378	3,9101	,89048	14
31- Öğrenci ve personel bilgilerinin sistemde kayıtlı olması, okul yöneticilerine yer sınırlaması olmadan esnek çalışma olanağı sağlamaktadır.	378	4,1243	,80310	11
32- Çalışanların terfi işlemlerinin internet üzerinden yapılması ve çalışanların bunu kontrol edebilmesi, terfi işlemlerinin daha güvenilir şekilde yapılmasını sağlamaktadır.	378	4,2487	,68833	4
33- Personel resimlerinin sistemde tutuluyor olması, personeli daha bilinir kılmaktadır.	378	4,3016	,71293	1
34- Hizmetiçi eğitimlere internet ortamından başvuru yapılıyor olması, bu kursların daha bilinir olmasını sağlamaktadır.	378	4,1772	,77618	6
35- Bilgisayar Destekli Eğitim konusunda tüm okulların mevcut durumunun ve ihtiyaçlarının İLSİS'te tutuluyor olması, bu konuda politika geliştiricilerin doğru kararlar almasını sağlayacaktır.	378	3,9074	,87062	15
36- Kurum bina bilgilerinin internete giriliyor olması, okullara sınav gibi ek görevler verirken yöneticilere bilgi sağlamaktadır.	378	4,2540	,77702	3
37- Personelin hizmet içi kurslara başvurularının okul yönetimi tarafından İLSİS'te onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	378	4,1693	,71950	7
38- Taşınır malların sistemde kayıtlı olması okul potansiyelinin ve ihtiyaçların merkeze bildirilmesini sağlamıştır.	378	4,1455	,76216	8
39- Okul yöneticilerinin, okul personeli adına açılan inceleme ve soruşturmaları takip edebilmesi, okul yöneticilerine kolaylık sağlamaktadır.	378	4,1376	,95084	10
40- Spor müsabakasına girecek öğrencilerimizin lisans işlemlerinin internet üzerinden yapılması, lisans ile ilgili işlerin daha hızlı yürütülmesini sağlamaktadır.	378	4,0661	,82621	12
İLSİS'e İlişkin Genel Ağırlıklı Ortalama	378	4,1176	,60957	

Tablo 4.3’de Milli Eğitim Bakanlığının kullandığı “İLSİS” uygulamasının Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüşleri aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri görülmektedir.

Tablo incelendiğinde, yönetici görüşlerinin iki ana grupta toplandığı görülmektedir. Yöneticiler “taşınır mal yönetmeliğinde bulunan raporlama sistemiyle istenilen bilgiye kısa sürede ulaşılmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,2434$) aritmetik ortalama ile, “Personelin sistemdeki bilgilerini görebilmesi özlük haklarının korunmasına, takibine katkı sağlamıştır” maddesine ($\bar{x}=4,2989$) aritmetik ortalama ile, “Çalışanların terfi işlemlerinin internet üzerinden yapılması ve çalışanların bunu kontrol edebilmesi, terfi işlemlerinin daha güvenilir şekilde yapılmasını sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,2487$) aritmetik ortalama ile, “Personel resimlerinin sistemde tutuluyor olması, personeli daha bilinir kılmaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,3016$) aritmetik ortalama ile, “Kurum bina bilgilerinin internete giriliyor olması, okullara sınav gibi ek görevler verirken yöneticilere bilgi sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,2540$) aritmetik ortalama ile, “tamamen katılıyorum” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir.

Yöneticiler “Okul personeli hakkında ödül ve ceza bilgilerini internet üzerinden görmemiz, öğretmenlere görev verirken bize bir ön bilgi sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1402$) aritmetik ortalama ile, “İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, daha fazla turnuvaya katılmamızı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=3,928$) aritmetik ortalama ile, “Okulumuzda Bilgisayar Destekli Eğitimi gerçekleştirebilmemiz için ihtiyaçlarımızı internet üzerinden belirtmemiz, ihtiyaçlarımızın daha kısa sürede giderilmesini sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=3,8280$) aritmetik ortalama ile, “İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, hangi turnuvalara katılabileceğimiz konusunda bize bilgi sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=3,9101$)

aritmetik ortalama ile, “Öğrenci ve personel bilgilerinin sistemde kayıtlı olması, okul yöneticilerine yer sınırlaması olmadan esnek çalışma olanağı sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1243$) aritmetik ortalama ile, “Hizmetiçi eğitimlere internet ortamından başvuru yapılıyor olması, bu kursların daha bilinir olmasını sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1772$) aritmetik ortalama ile, “Bilgisayar Destekli Eğitim konusunda tüm okulların mevcut durumunun ve ihtiyaçlarının İLSİS’te tutuluyor olması, bu konuda politika geliştiricilerin doğru kararlar almasını sağlayacaktır” maddesine ($\bar{x}=3,9074$) aritmetik ortalaması ile, “Personelin hizmet içi kurslara başvurularının okul yönetimi tarafından İLSİS’te onaylanması düzenliliği sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1693$) aritmetik ortalama ile, “Taşınır malların sistemde kayıtlı olması okul potansiyelinin ve ihtiyaçların merkeze bildirilmesini sağlamıştır” maddesine ($\bar{x}=4,1455$) aritmetik ortalama ile, “Okul yöneticilerinin, okul personeli adına açılan inceleme ve soruşturmaları takip edebilmesi, okul yöneticilerine kolaylık sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,1376$) aritmetik ortalama ile, “Spor müsabakasına girecek öğrencilerimizin lisans işlemlerinin internet üzerinden yapılması, lisans ile ilgili işlerin daha hızlı yürütülmesini sağlamaktadır” maddesine ($\bar{x}=4,0661$) aritmetik ortalama ile, “katılıyorum” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir.

Bu alt probleme ilişkin denekler ($\bar{x}=4,1176$) genel ortalama ile görüşlerini bildirmişlerdir. Okul yöneticilerin yukarıda sayılan İLSİS uygulamasının Türk Eğitim Sistemi’ne katkılarına yönelik genel görüşleri “katılıyorum” şeklindedir.

Bu sonuçlara göre yöneticilerin, İLSİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşlerinin genel anlamla yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir. Yöneticilerin anket maddelerine verdikleri cevapları aritmetik ortalamaya göre sıraladığımızda ise İLSİS’in personeli daha bilinir kıldığı, özlük işlemlerinin daha güvenilir bir şekilde yürütüldüğünü sağladığı sonucuna varılabilir. Bununla birlikte bilgisayar destekli

eğitimde gerekli olan materyallerin sağlanması gibi okul ihtiyaçlarının üst birimlere bildirilmesi konusunda sıkıntı yaşadığı sonucu çıkartılabilir.

Araştırma bulgularına benzer bir şekilde, Kuşlu'nun 2008 yılında "Yönetimde Karar Verme Sürecinde Yönetim Bilgi Sistemlerinin Rolü (İLSİS Örneği)" isimli çalışmasında: araştırmaya katılan yöneticilerin %65'i İLSİS sayesinde istedikleri bilgiye kolayca erişebildiklerini, %91'i kurumlarında verimliliğin arttığını belirtmişlerdir. Aynı araştırmada yöneticilerin İLSİS'teki ilgili modüller yardımı ile kurumun materyal ve donanım ihtiyacı isteminde bulunabildiklerini tespit etmek amacıyla sorulan sorulara katılımcıların %35'i katılıyorum, %29'u kararsızım, %36'sı katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir (Kuşlu, 2008:87-126).

IV.4. Yöneticilerin Cinsiyetine göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi; "Yöneticilerin cinsiyetine göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin sonuçlar tablo 4.4 de yer almaktadır.

Tablo 4.4 : *Cinsiyet Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Bir Farklılık Olup Olmadığına İlişkin Olarak Yapılan -t- Testi Sonuçları*

	CINSİYET	N	X	Ss	T	P
EOKUL	Kadın	55	4,0738	,40363	-1,250	,214
	Erkek	323	4,1563	,66950		
OGES	Kadın	55	4,0519	,50423	-2,146	,034*
	Erkek	323	4,2211	,71791		
İLSİS	Kadın	55	4,1455	,37443	,528	,599
	Erkek	323	4,1128	,64139		

*P<0,05

Tablo 4.4'de cinsiyet değişkenine göre yöneticilerin, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin olarak yapılan t testi sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlara göre, cinsiyet değişkeni "OGES" e ilişkin olarak anlamlı bir farklılığa neden olmuştur. "E-OKUL" ve "İLSİS" e ilişkin olarak yöneticilerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. E-OKUL'un Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik kadın yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,0738$), erkek yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,1563$)'dür. Buna göre kadın ve erkek yöneticilerin E-OKUL'un katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($t=-1,25;p>.05$).

İLSİS'nin Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik kadın yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,1455$), erkek yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,1168$)'dir. Buna göre kadın ve erkek yöneticilerin İLSİS'in katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($t=-1,25;p>.05$).

OGES'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik kadın yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,0519$), erkek yöneticilerin görüşleri ($\bar{x}=4,2211$)'dir. Buna göre kadın ve erkek yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ($t=-2,14;p<.05$). OGES'de farkın oluşmasının nedeni erkek yöneticilerin OGES uygulamasının katkılarına yönelik görüşlerinin kadın yöneticilere göre fazla olmasındandır.

Erkek yöneticilerin görüşlerinin, kadın yöneticilere göre yüksek olmasının nedeni; kadın yöneticilerin genellikle son yıllarda yeni yeni göreve başlaması ve MEBBİS öncesinde sınav başvuru işlemleri ve takibinin nasıl olduğunu bilmediklerinden kaynaklanıyor olabilir.

Bu sonuçlara göre, cinsiyet değişkeni "OGES"boyutunda anlamlı bir farklılığa neden olmuştur. "E-OKUL" ve "İLSİS" boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

IV. 5. Yöneticilerin Yaşına göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına

Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi; "Yöneticilerin yaşına göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" biçiminde ifade edilmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları ise Tablo 4.5'de yer almaktadır.

Tablo 4.5 : Yaş Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Ve Sonuçları

		N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	Df	KO	F	p
EOKUL	30-39 Yaş	182	4,0721	,57985	Gruplar Arası	7,426	2	3,713 ,389	9,536	,000**
	40-49 Yaş	136	4,3235	,57296		Grup İçi	146,019			
	50-59 Yaş	60	3,9569	,83202	Toplam		153,445	377		
	Toplam	378	4,1443	,63798						
OGES	30-39 Yaş	182	4,1703	,60276	Gruplar Arası	1,223	2	,611 ,479	1,275	,281
	40-49 Yaş	136	4,2679	,69409		Grup İçi	179,811			
	50-59 Yaş	60	4,1143	,91144	Toplam		181,034	377		
	Toplam	378	4,1965	,69296						
İLSİS	30-39 Yaş	182	4,0838	,53951	Gruplar Arası	13,733	2	6,866 ,337	20,379	,000**
	40-49 Yaş	136	4,3222	,53190		Grup İçi	126,352			
	50-59 Yaş	60	3,7563	,77541	Toplam		140,085	377		
	Toplam	378	4,1176	,60957						

* Farkın Kaynağı (Tukey HSD), * p<.05, ** p<.01

Tablo 4.5’de yaş değişkenine göre, yöneticilerin n, ortalama ve standart sapma değerleri ile MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi ve sonuçları verilmiştir. Yöneticilerin yaş değişkenine “OGES” boyutuna yönelik görüşleri arasında ($F=1,275;sd=(2-375);p>.05$) anlamlı bir farklılık yoktur. Yöneticilerin yaş değişkenine göre “E-OKUL” boyutuna yönelik görüşleri arasında ($F=9,536;sd=(2-375);p<.000$) ve “İLSİS” boyutuna yönelik görüşleri arasında ($F=20,379;sd=(2-375);p<.000$) anlamlı bir farklılık vardır. Farkın kaynağını belirlemek için Tukey HSD testi yapılmış ve farkın kaynağını her iki boyuttada 40-49 yaş aralığındaki yönetici görüşleri oluşturmaktadır.

Bu yaş aralığında ki yöneticilerin E-OKUL ve İLSİS modülüne yönelik görüşleri diğer yaş aralıklarına göre oldukça yüksektir. 30-39 yaş aralığında ki yöneticiler görevlerine, genellikle yeni başlamışlardır. Yeni başladıkları için Mebbis’in katkılarını önceki dönemlerle kıyaslamadan görüş oluşturmuş olabilirler. Bununla birlikte 50-59 yaş aralığındaki yöneticilerde mesleki tükenmişlik ve bilişim teknolojilerine karşı olumsuz tutum sergileniyor olabilir.

IV.6. Yöneticilerin Mesleki Kıdemine göre MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi; “Yöneticilerin mesleki kıdemine göre, MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde ifade edilmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları ise Tablo 4.6’de yer almaktadır.

Tablo 4.6 : Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Yöneticilerin n, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri ile Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları

		N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	Df	KO	F	P
EOKUL	1-5 Yıl	7	3,8319	,27680	Gruplar Arası	1,155	4	,289 ,408	,707	,587
	6-10 Yıl	99	4,1610	,47526						
	11-15 Yıl	124	4,1082	,56846	Grup İçi	152,290	373			
	16-20 Yıl	46	4,1368	,70436						
	20 Yıldan Fazla	102	4,1967	,81825	Toplam	153,445	377			
	Toplam	378	4,1443	,63798						
OGES	1-5 Yıl	7	3,9184	,88008	Gruplar Arası	3,837	4	,959 ,475	2,019	,091
	6-10 Yıl	99	4,2569	,44665						
	11-15 Yıl	124	4,1175	,59338	Grup İçi	177,197	373			
	16-20 Yıl	46	4,0652	,93591						
	20 Yıldan Fazla	102	4,3123	,83414	Toplam	181,034	377			
	Toplam	378	4,1965	,69296						
İLSİS	1-5 Yıl	7	4,3304	,32014	Gruplar Arası	2,359	4	,590 ,369	1,597	,174
	6-10 Yıl	99	4,0682	,56498						
	11-15 Yıl	124	4,1416	,42405	Grup İçi	137,725	373			
	16-20 Yıl	46	4,2813	,70128						
	20 Yıldan Fazla	102	4,0478	,78083	Toplam	140,085	377			
	Toplam	378	4,1176	,60957						

* Farkın Kaynağı (Tukey HSD), * p<.05, ** p<.01

Tablo 4.6’de mesleki kıdem değişkenine göre, yöneticilerin n, ortalama ve standart sapma değerleri ile MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi ve sonuçları verilmiştir.

Yöneticilerin mesleki kıdem değişkenine göre “E-OKUL” a yönelik görüşleri arasında ($F=0,707;sd=(4-373);p>.05$) anlamlı bir farklılık yoktur. Yöneticilerin mesleki kıdem değişkenine göre “OGES” e yönelik görüşleri arasında ($F=2,019;sd=(4-373);p>.05$) anlamlı bir farklılık yoktur. Yöneticilerin mesleki kıdem değişkenine göre “İLSİS” e yönelik görüşleri arasında ($F=1,597;sd=(4-373);p>.05$) anlamlı bir farklılık yoktur. Bu sonuçlara göre, MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik tüm boyutlara ilişkin deneklerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

IV.7. Yöneticilerin Bilgisayarı Kullanma Sıklıklarına göre MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi; “Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklıklarına göre, MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde ifade edilmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları ise Tablo 4.8’de yer almaktadır.

Tablo 4.7 : Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre, Yöneticilerin Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları

		N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	Df	KO	F	P
EOKUL	Ayda birkaç saat kullanıyorum.	22	3,7594	,59986						
	Haftada birkaç saat kullanıyorum.	85	3,9280	,79261	Gruplar Arası	10,475	3			
	Günde birkaç saat kullanıyorum.	129	4,1947	,54940	Grup İçi	142,970	374	3,492,382	9,134	,000**
	Her gün sürekli kullanıyorum.	142	4,2875	,55867	Toplam	153,445	377			
	Toplam	378	4,1443	,63798						
OGES	Ayda birkaç saat kullanıyorum.	22	3,9091	,37029						
	Haftada birkaç saat kullanıyorum.	85	3,8739	,78723	Gruplar Arası	15,082	3			
	Günde birkaç saat kullanıyorum.	129	4,2913	,64962	Grup İçi	165,952	374	5,027,444	11,330	,000**
	Her gün sürekli kullanıyorum.	142	4,3481	,63580	Toplam	181,034	377			
	Toplam	378	4,1965	,69296						
İLSİS	Ayda birkaç saat kullanıyorum.	22	3,9091	,44476						
	Haftada birkaç saat kullanıyorum.	85	3,9978	,58871	Gruplar Arası	3,360	3			
	Günde birkaç saat kullanıyorum.	129	4,1328	,55529	Grup İçi	136,724	374	1,120,366	3,064	,028*
	Her gün sürekli kullanıyorum.	142	4,2077	,67366	Toplam	140,085	377			
	Toplam	378	4,1176	,60957						

* Farkın Kaynağı (Tukey HSD), * p<.05, ** p<.01

Tablo 4.7’de bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre, yöneticilerin n, ortalama ve standart sapma değerleri ile MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi ve sonuçları verilmiştir. Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre “E-OKUL” boyutuna yönelik görüşleri arasında ($F=9,134;sd=(3-374);p<.000$) anlamlı bir farklılık vardır. Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre “OGES” e yönelik görüşleri arasında ($F=11,330;sd=(3-374);p<.000$) anlamlı bir farklılık vardır. Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre “İLSİS” e yönelik görüşleri arasında ($F=3,064;sd=(3-374);p<.05$) anlamlı bir farklılık vardır. Farkın kaynağını belirlemek için Tukey HSD testi yapılmış ve farkın kaynağını bilgisayar kullanma sıklığının artması ile birlikte MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüş düzeylerinin artması oluşturmaktadır.

Bilgisayar kullanma sıklığı arttıkça yöneticilerin Mebbis’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşlerinde de bir artış olmuştur. Yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığına göre MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına daha yüksek oranda katılmasının nedeni, yöneticilerin bilgisayara karşı tutumlarının yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca bilgisayar kullanma konusunda daha başarılı olacakları için sisteme karşı görüşlerinin de yüksek olduğu söylenebilir.

Okul yöneticisinin bilgisayar teknolojisini okullarda etkili ve verimli kullanabilmesi, doğru kararlar alabilmesi ve bu yönüyle de öğretmen ve öğrencilere rehberlik edebilmesi için bilgisayar teknolojisini tanıma ve kullanma konusunda ilgili ve istekli olması gerekmektedir (Ergişi, 2005:31).

IV.8. Yöneticilerin İnternete Girme Sıklığına göre MEBBİS'nin Türk Eğitim Sistemine Katkılarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın sekizinci alt problemi; “Yöneticilerin internete girme sıklıklarına göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” biçiminde ifade edilmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları ise Tablo 4.8'da yer almaktadır.

Tablo 4.8 : *İnternete Girme Sıklığı Değişkenine Göre, Yöneticilerin Mebbis'in Türk Eğitim Sistemine Olan Katkılarına Yönelik Görüşleri Arasında Anlamlı Farklılığa İlişkin Olarak Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ve Sonuçları*

		N	X	Ss	Varyansın Kaynağı	KT	Df	KO	F	P
EOKUL	Hiç girmiyorum	30	3,7510	,60596						
	Ayda birkaç saat giriyorum	49	4,0288	,51241						
	Haftada birkaç saat giriyorum	110	4,1166	,83547	Gruplar Arası	7,673	4			
	Günde birkaç saat giriyorum	108	4,2358	,42582	Grup İçi	145,772	373	1,918,391	4,908	,001**
	Hergün sürekli giriyorum.	81	4,2752	,58134	Toplam	153,445	377			
	Toplam	378	4,1443	,63798						
OGES	Hiç girmiyorum	30	3,8714	,65985						
	Ayda birkaç saat giriyorum	49	4,0292	,62609						
	Haftada birkaç saat giriyorum	110	4,0701	,80899	Gruplar Arası	14,284	4			
	Günde birkaç saat giriyorum	108	4,2632	,58141	Grup İçi	166,749	373	3,571,447	7,988	,000**
	Hergün sürekli giriyorum.	81	4,5009	,58950	Toplam	181,034	377			
	Toplam	378	4,1965	,69296						
İLSİS	Hiç girmiyorum	30	3,6917	,69305						
	Ayda birkaç saat giriyorum	49	4,0957	,42006						
	Haftada birkaç saat giriyorum	110	4,1284	,63933	Gruplar Arası	17,560	4			
	Günde birkaç saat giriyorum	108	3,9734	,54928	Grup İçi	122,524	373	4,390,328	13,365	,000**
	Hergün sürekli giriyorum.	81	4,4660	,53955	Toplam	140,085	377			
	Toplam	378	4,1176	,60957						

Tablo 4.8’de internet kullanma sıklığı değişkenine göre, yöneticilerin n, ortalama ve standart sapma değerleri ile MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasındaki anlamlı farklılığa ilişkin olarak yapılan tek yönlü varyans analizi ve sonuçları verilmiştir. Yöneticilerin interneti kullanma sıklığı değişkenine göre “E-OKUL” a yönelik görüşleri arasında ($F=4,908;sd=(3-373);p<.05$) anlamlı bir farklılık vardır. Yöneticilerin interneti kullanma sıklığı değişkenine göre “OGES” e yönelik görüşleri arasında ($F=7,99;sd=(3-374);p<.000$) anlamlı bir farklılık vardır. Yöneticilerin interneti kullanma sıklığı değişkenine göre “İLSİS” boyutuna yönelik görüşleri arasında ($F=13,365;sd=(3-374);p<.00$) anlamlı bir farklılık vardır. Farkın kaynağını belirlemek için Tukey HSD testi yapılmış ve farkın kaynağını internete girme sıklığının artması ile birlikte yöneticilerin MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşlerinin yükselmesi neden olmaktadır.

Yöneticilerin interneti kullanma sıklığına göre MEBBİS’in Türk Eğitim Sistemine katkılarında daha yüksek oranda katılmasının nedeni, internet üzerinden yürütülen sisteme internete daha fazla zaman ayıran yöneticilerin daha fazla girdiği ve sistemin katkılarını daha yüksek görüşladıkları söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER)

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar ve buna bağlı olarak ortaya konulan önerilere yer verilmiştir.

Sonuç

Elde edilen bulgulardan, yöneticilerin E-OKUL'un Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri iki gruba ayrılmaktadır. Yöneticiler E-OKUL modülünün katkılarına yönelik görüşlerini “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” diyerek belirtmişlerdir. Benzer şekilde OGES'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüşleri “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” şeklindedir. Araştırma kapsamında olan MEBBİS'in diğer bir alt modülü İLSİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik yönetici görüşleri “tamamen katılıyorum” ve “katılıyorum” şeklindedir. Bu sonuçlara bakıldığında yöneticilerin MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarını yüksek oranda görüşladıkları söylenebilir. Bu sonuçtan, okul yöneticilerinin E-OKUL, OGES ve İLSİS'in eğitim sistemine katkılarından menmun oldukları söylenebilir.

Yapılan analizlerden, cinsiyet değişkenine göre yöneticilerin MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasında E-OKUL ve İLSİS ile ilgili anlamlı bir fark çıkmazken, OGES ile ilgili olarak erkek yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık çıkmaktadır. Bu duruma göre kadın yöneticilerin OGES'in Türk Eğitim Sistemine katkılarını erkeklere oranla daha düşük düzeyde görüşladıkları sonucuna varılabilir.

Yaş değişkenine göre yöneticilerin MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasında OGES ile ilgili anlamlı bir farklılık çıkmazken, E-OKUL ve İLSİS ile ilgili anlamlı bir fark çıkmaktadır. Farkın kaynağını 40-49 yaş aralığındaki yöneticilerin, 30-39 yaş ve 50-59 yaş aralığındaki yöneticilere göre E-OKUL

ve İLSİS ile ilgili daha yüksek düzeyde görüş göstermeleri oluşturmaktadır. Yaş değişkenine göre yapılan analizlerde, MEBBİS'in katkılarına yönelik en az görüş gösteren grubun 50-59 yaş aralığındaki yöneticiler olduğu gözükmektedir. Bu duruma göre 40-49 yaş aralığındaki yöneticiler MEBBİS'in katkılarını diğer gruplara göre daha yüksek düzeyde görüşleyen yöneticilerdir.

Yapılan analizlerde yöneticilerin mesleki kıdemine göre, MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine olan katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır. Bu sonuca göre mesleki kıdem değişkenine göre yöneticilerin MEBBİS'in katkılarına yönelik görüşleri değişmemektedir.

Yöneticilerin bilgisayarı kullanma sıklığına göre MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan analizlerde, E-OKUL, OGES ve İLSİS ile ilgili olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Farkın kaynağını tespit etmek amacı ile yapılan testlerde ayda birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticiler, bilgisayar kullanmayan yöneticilere oranla; haftada birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticiler, ayda birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticilere oranla; günde birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticiler, haftada birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticilere oranla; hergün sürekli bilgisayar kullanan yöneticiler, günde birkaç saat bilgisayar kullanan yöneticilere oranla E-OKUL, OGES ve İLSİS ile ilgili olarak yüksek görüş göstermektedirler. Bu bulgulara göre, yöneticilerin bilgisayar kullanma sıklığı arttıkça MEBBİS'in katkılarına yönelik görüşleri yükselmektedir.

Yöneticilerin internete girme sıklığına göre MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkılarına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan analizlerde, E-OKUL, OGES ve İLSİS ile ilgili olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Farkın kaynağını tespit etmek amacı ile yapılan testlerde ayda birkaç saat

internete giren yöneticiler, internete hiç girmeyen yöneticilere oranla; haftada birkaç saat internete giren yöneticiler, ayda birkaç saat internete giren yöneticilere oranla; günde birkaç saat internete giren yöneticiler, haftada birkaç saat internete giren yöneticilere oranla; hergün sürekli internete giren yöneticiler, günde birkaç saat internete giren yöneticilere oranla E-OKUL, OGES ve İLSİS ile ilgili olarak yüksek görüş göstermektedirler. Bu bulgulara göre, yöneticilerin internete girme sıklığı arttıkça MEBBİS'in katkılarına yönelik görüşleri yükselmektedir.

Uygulayıcılar İçin Öneriler

- Son yıllarda geliştirilmesine rağmen yüksek oranda Türk Eğitim Sistemine katkı sağladığı görüşü oluşturan MEBBİS daha da geliştirilerek katkıları artırılabilir.

- Yöneticilerin internete girme sıklığı ve bilgisayar kullanma sıklığı yükseldikçe, MEBBİS'in katkılarına yönelik görüşleri yükseldiği için MEB yöneticilerin okul ortamında internete girme ve bilgisayarı daha fazla kullanmalarını sağlayacak önlemler alınabilir.

- Okul yöneticilerine, MEB okul dışında da bilgisayar ve interneti kullanma katkıları sunulabilir. Daha önceki yıllarda olduğu gibi daha ucuz bilgisayar ve internet aboneliği alma kampanyaları başlatılabilir.

- MEB, yöneticiliğe yeni başlayan personeline ve 50 yaş üzerindeki yöneticilerine MEBBİS ile ilgili hizmet içi eğitimler verebilir.

- Okulların internete hızlı ve rahat ulaşımı sağlanabilir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

Bu araştırmanın, özellikle ülkemizde devlet tekelinde olan eğitimde, merkezi yönetim tarafından yönetilen MEBBİS'in eğitim sistemimize etkileri belirlemeye yönelik olarak yapılacak yeni araştırmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir. Bununla birlikte;

1- Araştırma kapsamında MEBBİS'in Türk Eğitim Sistemine katkıları yönetici görüşlerine göre belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın bu kapsamda Türkiye'de ilk çalışmalardan biri olması ve yeni geliştirilen MEBBİS'i yaygın olarak okul yöneticilerin kullanması nedeni ile okul yöneticileri seçilmiştir. Araştırma; zaman içinde ğretmen, ğrenci, veli boyutlarının eklenmesi ile farklı bir boyut kazanabilir.

2-Çalışma, ülkenin coğrafi yapısı, ekonomik yapısı ve sosyo kültürel yapısı göz önüne alınarak, değişik bölgelerde gerçekleştirilebilir.

3-Benzer araştırmalar, ortaöğretim ve özel okullarda da yapılarak bir karşılaştırma yapılabilir.

4-Yöneticilerin bilgisayar ve internete karşı tutumları ile MEBBİS'in katkılarına yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir çalışma gerçekleştirilebilir.

5-Köy okullarında çalışan okul yöneticileri ile Őehir merkezinde çalışan okul yöneticilerin MEBBİS'in Eğitim Sistemine katkılarını karşılaştıran bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalin, A. (1995). *Toplumsal kuramsal ve teknik yönleriyle okul yöneticiliği*. Ankara: PEGEM Yayınları.
- Ağır, A. (2005). *Bilgi yönetimi sistemleri ve eğitimde bilgi yönetimi sistemi uygulaması*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı Bilişim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Akçadağ, T. (2008). Yönetim Süreçleri. R. Sarpkaya (Ed.) *Türk Eğitim Sistemi ve okul yönetimi içinde* (ss. 169-186). Ankara: Anı Yayıncılık
- Akkoyunlu, B. (1998). *Eğitimde yeni teknolojiler*. Eskişehir: AÖF Yayınları
- Akolaş, A. (2004). Bilişim sistemleri ve bilişim teknolojisinin küreselleşme olgusu ve girişimcilik üzerine yansımaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 29-42.
- Aktan, C.C. ve Vural, İ.Y. (2005). *Bilgi çağı bilgi yönetimi ve bilgi sistemleri*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Altun, S. A. (2000). Okul yöneticilerinin bilgisayar kullanma düzeyleri. *Eğitim Araştırmaları*, 1, 10-16.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Sakarya: Sakarya kitabevi.

- Arslan, A. (1999). *Felsefeye giriş*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 61-82.
- Barutçugil, İ. (2002). *Bilgi yönetimi*. İstanbul: Kariyer Yayıncılık.
- Başaran, İ.E. (1994). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Beyit, A. (2006). *Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kentsel sistemin dönüşümüne etkileri*. Konya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Eğitimde yönetimi anlamak sistemi çözümlmek*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Cerit, Y. (2001). *Bilgi toplumunda ilköğretim okulu müdürlerinin rolleri*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Ceyhun, Y. ve Çağlayan, M. U. (1997). *Bilgi teknolojileri Türkiye için nasıl bir gelecek hazırlamakta*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
- Çakmak, T., Kaplan, V., Üstün, C. ve Yıldırım, H. (2003). *Her şeyi e-leştirdik*. Ankara: Macar Yayıncılık.

- Çelikten, M. (2002). Okul müdürlerinin bilgisayar kullanma becerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 155, 182-190.
- Çetin, S. (2008). *İlköğretim okulu yöneticilerinin bilgisayar teknolojisi kullanma yeterliliklerinin değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Demir, K. (2003, Güz). İl milli eğitim müdürlüğü yönetim bilgi sistemlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim Yönetimi*, 36, 558-581.
- Dempsey, D. (1993). *The managing principal*. Electronic Learning.
- Drucker, P. F. (1992). The new society of organizations. *Harvard Business Review*, Eylül-Ekim, 95-104
- Dura, C. (1990). *Bilgi toplumu*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Erdem, A. R. (2008). Türk Eğitim Sisteminin yapısı. R. Sarpkaya (Ed.) *Türk Eğitim Sistemi ve okul yönetimi içinde* (ss. 27-76). Ankara: Anı Yayıncılık
- Ergişi, K. (2005). *Bilgi teknolojilerinin okulda etkin kullanımı ile ilgili okul yöneticilerinin teknolojik yeterliklerinin belirlenmesi*. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Fişek, K. (1975). *Yönetim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları

İmer, G. (2000). *Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının bilgisayara ve bilgisayar eğitimi kullanmaya yönelik nitelikleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

İmer, G. (2003). Okul yönetim ve hizmetlerinden bilgisayar kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 111-120

Karagöz, Y. ve Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi metodu ile geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 81-98.

Karasar, N. (2005) *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kayıkçı, K. (2008). Personel hizmetlerinin yönetimi. R. Sarpkaya (Ed.) *Türk Eğitim Sistemi ve okul yönetimi içinde* (ss. 189-238). Ankara: Anı Yayıncılık

Kurtuluş, K. (1985). *Pazarlama Araştırmaları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 2789.

Kuşlu, M. (2008). *Yönetimde karar verme sürecinde yönetim bilgi sistemlerinin rolü (İlşis Örneği)*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Laudon, K. C. (1988). *Yönetim Bilgi Sistemleri*. (Çev. Belkıs Çorakçı) İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Laudon, K.C. ve Laudon, J. P. (2001). *Essentials of business information systems*. New Jersey: Prentice Hall

Lucas, H. C. (1990). *Information systems concepts for management*. New York: McGraw Hill Inc.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (2003). T. C. Resmi Gazete, 25212, 27 Ağustos 2003.

Murdick, R.G. ve Munson, J.C. (1986). *Management information systems*. New Jersey: Prentice Hall Inc.

Nortier, F. (1995). A new angle on coping with change: managing transition. *Journal of Management*, 14, 32-46.

- Okta, Ö. (1999). *Yönetici eğitiminde bilgi teknolojileri kullanımı ve internet tabanlı eğitim programına yönelik bir model önerisi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Özdamar, K. (2002). *Paket Programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özgü, T. (1979). *Kalkınıp duran Türkiye*. İstanbul: Uygulamalı Eğitim Derneği Yayınları
- Sarpkaya, P. (2008). Yönetim kuramları ve eğitime yansımaları. R. Sarpkaya (Ed.) *Türk Eğitim Sistemi ve okul yönetimi* içinde (ss. 135-168). Ankara: Anı Yayıncılık
- Sarpkaya, R. (2008). Türk Eğitim Sisteminin amaçları ve temel ilkeleri. R. Sarpkaya (Ed.) *Türk Eğitim Sistemi ve okul yönetimi* içinde (ss. 1-26). Ankara: Anı Yayıncılık
- Sayan, E. R. ve Şen, T. D. (1998). *Yönetim Bilgi Sistemi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Schildt, K., ve Beaumaster, S. (2004). Strategic Information Technology Management: The City of Anaheim Technological Initiatives. *Proceedings of the 37th Hawaii International sConference on System Sciences*
- Sharma, S. (1996). *Applied Multivariate Techniques*. New York: Jhonn Wiley & Sons Inc.

Sönmez, V. (1998). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şahin, A. (2006). *Yönetim bilgi sistemleri*. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Şahin, M. (1982). *Yönetimde bilgisayar desteği ve örnek karar modelleri*. Eskişehir: E.İ.T.İ.A. Yayınları

Şakar, N.A. (1997). *Uzaktan Eğitimde Bilgi Sistemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Şimşek, Y. (2003). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Uçkan, Ö. (2003). *E-devlet, e-demokrasi ve Türkiye*. İstanbul: Literatür Yayıncılık

Uşun, S. (2003). Eğitim ve öğretimde bilgisayarların yararları ve bilgisayarlardan yararlanmada önemli rol oynayan etkenlere ilişkin öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11, 367-378.

Taşcı, D. (1993). *Türkiye’de bilgisayar destekli eğitimin yönetimi ve bir model önerisi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı. Yayımlanmamış doktora tezi.

Turan, S. (2002). Teknolojinin okul yönetiminde etkin kullanımında eğitim yöneticisinin rolü. *Eğitim Yönetimi*, 30, 271-281.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Taymaz, A. H. (1997). *Uygulamalı okul yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları

Weber, M. (2003). *Sosyoloji yazıları*. (Çev. Taha Parla) İstanbul: İletişim Yayınları.

Yazar, P. (2006). *Öğretmen bilişim sistemi*. Anadolu Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yoncalık, M. (2005). *Etkin okul yönetiminde yönetim süreçleri bakımından yöneticilerin bilişim sistemlerine yönelik görüşleri*. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yozgat, U. (1998). *Yönetim bilişim sistemleri*. İstanbul: Beta Yayınları

Milli Eğitim Bakanlığı E-OKUL projesinin değerlendirilmesi. (2008). Erişim tarihi: 24 Ocak 2009, <http://www.epractice.eu/files/documents/cases/1971-1182172600.pdf>

E-okul kullanma kılavuzu. (2008). Erişim tarihi: 23 Haziran 2009,
http://tokat.meb.gov.tr/sinav/e_okul/e-Okul-Kilavuz.pdf

EKLER

EĞİTİM BİLGİ SİSTEMİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ(EBSDÖ)

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Değerli yönetici, lütfen her bir bölümde kendiniz ile ilgili uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

1. Cinsiyet Kadın Erkek

2.Yas

1. 20 – 29 yaş
2. 30 – 39 yaş
3. 40 – 49 yaş
4. 50 – 59 yaş
5. 60 yaş ve üzeri

3.Bu yıl dahil olmak üzere hizmet yılınız

1. 1 – 5 yıl
2. 6 – 10 yıl
3. 11 – 15 yıl
4. 16 – 20 yıl
5. 20 yıldan daha fazla

4. Bilgisayar kullanma sıklığınız :

1. Hiç kullanmıyorum
2. Ayda birkaç saat kullanıyorum
3. Haftada birkaç saat kullanıyorum
4. Günde birkaç saat kullanıyorum
5. Her gün sürekli kullanıyorum

5. İnternete girme sıklığınız (Mesai Saatleri Dışında)

1. Hiç girmiyorum
2. Ayda birkaç saat giriyorum
3. Haftada birkaç saat giriyorum
4. Günde birkaç saat giriyorum
5. Her gün sürekli giriyorum.

EĞİTİM BİLGİ SİSTEMİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bölüm 2: Okul yöneticilerin yönetim bilgi sistemini nasıl değerlendirdiklerini açıklamaya yönelik 78 maddeden oluşan bu anket Yönetim Bilgi Sisteminin eğitim sistemine katkılarını belirlemek için hazırlanmıştır. Her soruyu düşünerek cevap vermeniz beklenmektedir.

Cevaplarınız isimsiz ve gizli tutulacaktır. Diğer okul yöneticilerinin cevapları ile cevaplarınız birleştirilerek Yönetim Bilgi Sisteminin eğitim sistemine katkıları belirlenecektir.

Lütfen, her ifadeye ilişkin katılma derecenizi aşağıdaki ölçeğe göre değerlendiriniz.

- 5- Kesinlikle Katılıyorum
- 4- Katılıyorum
- 3- Kararsızım
- 2- Katılmıyorum
- 1- Kesinlikle Katılmıyorum

1. E – OKUL		<u>Kesinlikle</u> <u>Katılmıyorum</u>	<u>Katılmıyorum</u>	<u>Kararsızım</u>	<u>Katılıyorum</u>	<u>Kesinlikle</u> <u>Katılıyorum</u>
1.	E-kayıt sistemi ile kayıtlar sırasında harcanan zaman azalmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
2.	E-kayıt sistemi ile muhtarlıktan ikametgah belgesi almak, elektrik-su faturası getirmek gibi işler azaltılmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
3.	E-kayıt sistemi ile veliler öğrencilerini okula daha rahat kayıt yaptırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
4.	Öğrencilerin eski dönem ders notlarının ve davranış notlarının E-OKUL da kayıtlı olması okul idaresine ve öğretmenlere, öğrencileri daha iyi değerlendirme olanağı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
5.	Öğrencilerin sınıf atlatma işlemlerinin E-OKULdan yapılması okuldaki öğrenci kayıtlarının düzenli şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
6.	E-OKUL sisteminde kullanıcı grupları oluşturarak öğretmenlere şifre verilmesiyle ders notları ve davranış notları daha güvenilir bir şekilde girilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
7.	E-OKULda bulunan raporlama sistemiyle sisteme kayıtlı tüm bilgilerin çıktıları kolayca alınmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
8.	Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yaşanan zaman kaybını ortadan kaldırmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
9.	Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yapılan yazışma ve dosya masraflarını azaltmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
10.	Öğrenci nakillerinin E-OKULdan gönderilmesiyle tüm öğrenci bilgileri zaman kaybı olmadan güvenilir bir şekilde diğer okula aktarılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
11.	Öğrenci nakillerinin E-OKULdan alınması sırasında öğrencinin önceki okul bilgilerine anında ulaşılabilir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
12.	Okul bilgilerinin E-OKULda kayıtlı olması merkez müdürlüğün okul ile iletişim kurma yollarını artırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
13.	Mezun öğrenci bilgilerinin E-OKULda kayıt altında tutulması, mezun öğrencilerle ilgili iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
14.	Ders işlemlerinin(ders başlangıç ve bitiş saatleri, seçmeli dersler, ders programı, ders öğretmenleri) E-OKULda kayıtlı olması Milli Eğitim Müdürlüğüne okulda	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

	yürütülen eğitim konusunda güvenilir bilgi sağlamaktadır.					
15.	E-OKUL ile yapılan bütün işlemler sayesinde okulların başka bir programa ihtiyaç duymadan işlemleri yürütmesi sağlanmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
16.	E-OKUL ile okul, iş ve işlemlerinin yapıyor olması, okulları başka programlara maddi kaynak ayırmaktan kurtarmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
17.	Yeni öğrenci kayıtlarının E-OKUL sistemine yapılması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
2. OGES						
18.	Öğrencilerin sınav işlemlerinin internet aracılığı ile yapılması zaman kazancı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
19.	Sınav başvuru kılavuzlarının internetten incelenebilmesi, kitapçık ve benzeri masrafları azaltmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
20.	Bilgi Sistemi aracılığı ile sınav işlem basamakları daha hızlı yapılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
21.	Sistem sayesinde sınavlarla ilgili duyurular daha hızlı iletilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
22.	Sistem sayesinde veliler, öğrencilerin sınavları hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
23.	Sınav evraklarının, öğrencinin okuduğu okul tarafından internet üzerinden onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
24.	Sınav giriş evraklarının okuldan çıkartılması, öğrenci ve veliye büyük kolaylık sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
3. İLSİS						
25.	Taşınır mal yönetmeliğinde bulunan raporlama sistemiyle istenilen bilgiye kısa sürede ulaşılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
26.	Personelin sistemdeki bilgilerini görebilmesi özlük haklarının korunmasına, takibine katkı sağlamıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
27.	Okul personeli hakkında ödül ve ceza bilgilerini internet üzerinden görmemiz, öğretmenlere görev verirken bize bir ön bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
28.	İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, daha fazla turnuvaya katılmamızı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
29.	Okulumuzda Bilgisayar Destekli Eğitimi gerçekleştirebilmemiz için ihtiyaçlarımızı internet üzerinden belirtmemiz, ihtiyaçlarımızın daha kısa sürede giderilmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
30.	İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, hangi turnuvalara katılabileceğimiz konusunda bize bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
31.	Öğrenci ve personel bilgilerinin sistemde kayıtlı olması, okul yöneticilerine yer sınırlaması olmadan esnek çalışma olanağı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
32.	Çalışanların terfi işlemlerinin internet üzerinden yapılması ve çalışanların bunu kontrol edebilmesi, terfi işlemlerinin daha güvenilir şekilde yapılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
33.	Personel resimlerinin sistemde tutuluyor olması, personeli daha bilinir kılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
34.	Hizmetiçi eğitimlere internet ortamından başvuru yapılıyor olması, bu kursların daha bilinir olmasını	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

	sağlamaktadır.					
35.	Bilgisayar Destekli Eğitim konusunda tüm okulların mevcut durumunun ve ihtiyaçlarının İLSİS'te tutuluyor olması, bu konuda politika geliştiricilerin doğru kararlar almasını sağlayacaktır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
36.	Kurum bina bilgilerinin internete giriliyor olması, okullara sınav gibi ek görevler verirken yöneticilere bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
37.	Personelin hizmet içi kurslara başvurularının okul yönetimi tarafından İLSİS'te onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
38.	Taşınır malların sistemde kayıtlı olması okul potansiyelinin ve ihtiyaçların merkeze bildirilmesini sağlamıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
39.	Okul yöneticilerinin, okul personeli adına açılan inceleme ve soruşturmaları takip edebilmesi, okul yöneticilerine kolaylık sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
40.	Spor müsabakasına girecek öğrencilerimizin lisans işlemlerinin internet üzerinden yapılması, lisans ile ilgili işlerin daha hızlı yürütülmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

EĞİTİM BİLGİ SİSTEMİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ (EBSDÖ)
(Pilot Uygulama)

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Değerli yönetici, lütfen her bir bölümde kendiniz ile ilgili uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

1. Cinsiyet Kadın Erkek

2.Yas

1. 20 – 29 yaş
2. 30 – 39 yaş
3. 40 – 49 yaş
4. 50 – 59 yaş
5. 60 yaş ve üzeri

3.Bu yıl dahil olmak üzere hizmet yılınız

1. 1 – 5 yıl
2. 6 – 10 yıl
3. 11 – 15 yıl
4. 16 – 20 yıl
5. 20 yıldan daha fazla

4. Bilgisayar kullanma sıklığınız :

1. Hiç kullanmıyorum
2. Ayda birkaç saat kullanıyorum
3. Haftada birkaç saat kullanıyorum
4. Günde birkaç saat kullanıyorum
5. Her gün sürekli kullanıyorum

5. İnternete girme sıklığınız (Mesai Saatleri Dışında)

1. Hiç girmiyorum
2. Ayda birkaç saat giriyorum
3. Haftada birkaç saat giriyorum
4. Günde birkaç saat giriyorum
5. Her gün sürekli giriyorum.

EĞİTİM BİLGİ SİSTEMİ(MEBBİS) DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bölüm 2: Okul yöneticilerin yönetim bilgi sistemini nasıl değerlendirdiklerini açıklamaya yönelik 78 maddeden oluşan bu anket Yönetim Bilgi Sisteminin eğitim sistemine katkılarını belirlemek için hazırlanmıştır. Her soruyu düşünerek cevap vermeniz beklenmektedir.

Cevaplarınız isimsiz ve gizli tutulacaktır. Diğer okul yöneticilerinin cevapları ile cevaplarınız birleştirilerek Yönetim Bilgi Sisteminin eğitim sistemine katkıları belirlenecektir.

Lütfen, her ifadeye ilişkin katılma derecenizi aşağıdaki ölçeğe göre değerlendiriniz.

- 5- Kesinlikle Katılıyorum
- 4- Katılıyorum
- 3- Kararsızım
- 2- Katılmıyorum
- 1- Kesinlikle Katılmıyorum

1. E – OKUL		<u>Kesinlikle</u> <u>Katılmıyorum</u>	<u>Katılmıyorum</u>	<u>Kararsızım</u>	<u>Katılıyorum</u>	<u>Kesinlikle</u> <u>Katılıyorum</u>
1.	E-kayıt sistemi ile ilköğretime daha çok öğrenci kazandırılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
2.	E-kayıt sistemi ile ilköğretime kayıtlar sırasında karşılaşılan zorluklar azaltılmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
3.	E-kayıt sistemi ile kayıtlar sırasında harcanan zaman azalmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
4.	E-kayıt sistemi ile bağış parası ve servis karmaşasının önüne geçilmiştir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

5.	E-kayıt sistemi ile muhtarlıktan ikametgah belgesi almak, elektrik-su faturası getirmek gibi işler azaltılmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
6.	E-kayıt sistemi ile veliler öğrencilerini okula daha rahat kayıt yaptırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
7.	E-kayıt sistemi sayesinde nüfusa kaydı olmayan birçok çocuğun vatandaşlık kaydı yapılmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
8.	E-kayıt sistemi sayesinde okul çağındaki çocukların tamamı ilköğretime kazandırılmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
9.	Yeni öğrenci kayıtlarının E-OKUL sistemine yapılması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
10.	E-kayıt sistemi sayesinde ülke genelindeki ilköğretim öğrencilerinin tamamı kayıt altına alınmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
11.	E-kayıt sayesinde okul bölgesindeki öğrencilerin başka okullara kayıt olması önlenmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
12.	Öğrenci resimlerinin E-OKULda kayıtlı olması öğrencilerin okul idaresi ve ders öğretmenleri tarafından daha tanınır olmalarını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
13.	Öğrencilerin eski dönem ders notlarının ve davranış notlarının E-OKUL da kayıtlı olması okul idaresine ve öğretmenlere, öğrencileri daha iyi değerlendirme olanağı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
14.	Öğrencilerin eski dönem not ortalamalarının ve davranış notlarının E-OKUL da kayıtlı olması Seviye Belirleme Sınavlarına göre öğrencilerinin ortaöğretime yerleştirilmelerinde güvenilir kaynak olmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
15.	Öğrencilerin sınıf atlatma işlemlerinin E-OKULdan yapılması okuldaki öğrenci kayıtlarının düzenli şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
16.	Sınav tarihleri ve ders notlarının ders öğretmenleri tarafından kayıt ediliyor olması, öğretmenleri daha aktif yapmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
17.	Sınav tarihleri ve ders notlarının ders öğretmenleri tarafından kayıt ediliyor olması, öğretmenlerin yönetimle daha çok işbirliğine girmelerini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
18.	Okul şube bilgilerinin(sınıf öğretmeni, ilgili müdür yardımcısı, sınıf başkanı vb.) E-OKULda kayıtlı olması şubelerle ilgili işlemleri yaparken yöneticilere kolaylık sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
19.	Sınav tarihleri ve ders notlarının E-OKUL da kayıt altına alınması, okul idaresinin dönem sonu iş yükünü azaltmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
20.	Devamsızlık işlemlerinin(devamsızlıkların girilmesi, uyarı dilimlerinin gösterilmesi, devamsızlık mektubu) E-OKUL sistemi ile takip ediliyor olması, öğrenci devam-	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

	devamsızlıklarının takibini kolaylaştırmaktadır.					
21.	E-OKUL sisteminde kullanıcı grupları oluşturarak öğretmenlere şifre verilmesiyle ders notları ve davranış notları daha güvenilir bir şekilde girilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
22.	E-OKULda bulunan raporlama sistemiyle sisteme kayıtlı tüm bilgilerin çıktıları kolayca alınmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
23.	Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yaşanan zaman kaybını ortadan kaldırmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
24.	Nakil işlemlerinin E-OKUL tarafından takip ediliyor olması öğrenci nakilleri sırasında yapılan yazışma ve dosya masraflarını azaltmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
25.	Öğrenci nakillerinin E-OKULdan gönderilmesiyle tüm öğrenci bilgileri zaman kaybı olmadan güvenilir bir şekilde diğer okula aktarılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
26.	Öğrenci nakillerinin E-OKULdan alınması sırasında öğrencinin önceki okul bilgilerine anında ulaşılabilir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
27.	Okul bilgilerinin E-OKULda kayıtlı olması merkez müdürlüğün okul ile iletişim kurma yollarını artırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
28.	Mezun öğrenci bilgilerinin E-OKULda kayıt altında tutulması, mezun öğrencilerle ilgili iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
29.	Ders işlemlerinin(ders başlangıç ve bitiş saatleri, seçmeli dersler, ders programı, ders öğretmenleri) E-OKULda kayıtlı olması Milli Eğitim Müdürlüğüne okulda yürütülen eğitim konusunda güvenilir bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
30.	E-OKUL ile yapılan bütün işlemler sayesinde okulların başka bir programa ihtiyaç duymadan işlemleri yürütmesi sağlanmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
31.	E-OKUL ile okul, iş ve işlemlerinin yapıyor olması, okulları başka programlara maddi kaynak ayırmaktan kurtarmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
2. OGES						
32.	Öğrencilerin sınav işlemlerinin internet aracılığı ile yapılması zaman kazancı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
33.	Sınav başvuru kılavuzlarının internette incelenebilmesi, kitapçık ve benzeri masrafları azaltmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
34.	Bilgi Sistemi aracılığı ile sınav işlem basamakları daha hızlı yapılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
35.	Sistem sayesinde sınavlarla ilgili duyurular daha hızlı iletilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
36.	Sistem sayesinde veliler, öğrencilerin sınavları hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

37.	Sınav evraklarının, öğrencinin okuduğu okul tarafından internet üzerinden onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
38.	Sınav giriş evraklarının okuldan çıkartılması, öğrenci ve veliye büyük kolaylık sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
3. İLSİS						
39.	İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, hangi turnuvalara katılabileceğimiz konusunda bize bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
40.	İnternet üzerinden okullar arası turnuvalara katılım başvurusu yapmamız, daha fazla turnuvaya katılmamızı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
41.	Spor müsabakasına girecek öğrencilerimizin lisans işlemlerinin internet üzerinden yapılması, yarışmaların daha güvenilir olmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
42.	Spor müsabakasına girecek öğrencilerimizin lisans işlemlerinin internet üzerinden yapılması, lisans ile ilgili işlerin daha hızlı yürütülmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
43.	Okulumuzda Bilgisayar Destekli Eğitimi gerçekleştirebilmemiz için ihtiyaçlarımızı internet üzerinden belirtmemiz, ihtiyaçlarımızın daha kısa sürede giderilmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
44.	Bilgisayar Destekli Eğitim konusunda tüm okulların mevcut durumunun ve ihtiyaçlarının İLSİS'te tutuluyor olması, bu konuda politika geliştiricilerin doğru kararlar almasını sağlayacaktır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
45.	Öğrenci burs işlemlerinin internet üzerinden yapılıyor olması burs işlemlerinin daha hızlı işlenmesini sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
46.	Hizmetiçi eğitimlere internet ortamından başvuru yapılması, hizmetiçi eğitimlere katılımı artırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
47.	Hizmetiçi eğitimlere internet ortamından başvuru yapılıyor olması, bu kursların daha bilinir olmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
48.	Personelin geçmişte katıldığı hizmet içi eğitimlerin sistem sayesinde gözüküyor olması, yöneticilere personelin gelişimi hakkında bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
49.	Personelin hizmet içi kurslara başvurularının okul yönetimi tarafından İLSİS'te onaylanması düzenliliği sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
50.	Okul yöneticilerinin, okul personeli adına açılan inceleme ve soruşturmaları takip edebilmesi, okul yöneticilerine kolaylık sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
51.	İlsis aracılığı ile okul personeli adına açılan inceleme ve soruşturma hakkında bilgi edinilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

52.	Okulda okutulacak ders kitaplarının internet üzerinden seçiliyor olması, sene başında kitapla ilgili yaşanan sorunları ortadan kaldırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
53.	Seçmeli ders kitaplarının internet üzerinden seçiliyor olması, bu kitapların seçimini daha esnek kılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
54.	Öğrencilere dağıtılacak olan ders kitap sayılarının internet üzerinden bildirilmesi, ülke genelinde dağıtılacak kitap sayısı hakkında bakanlığa güvenilir bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
55.	Kurum bina bilgilerinin internete giriliyor olması, okullara sınav gibi ek görevler verirken yöneticilere bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
56.	Öğrenci bilgilerinin internet üzerinde olması okul yöneticilerine ve Milli Eğitim Yöneticilerine kolaylıklar sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
57.	Kurumda çalışan personel bilgilerinin sistemde kayıtlı olması, dosya ve klasör masraflarını önemli ölçüde düşürmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
58.	Öğrenci ve personel bilgilerinin sistemde kayıtlı olması, okul yöneticilerine yer sınırlaması olmadan esnek çalışma olanağı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
59.	Okul norm işlemlerinin internet üzerinden belirtilmesi, norm bilgilerinin daha düzenli olmasını sağlamaktadır	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
60.	Okul norm bilgilerinin sistemde kayıtlı olması sayesinde personel ihtiyacımızdan Milli Eğitim Müdürlüğünü daha kısa sürede haberdar olmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
61.	Norm bilgilerinin sistemde kayıtlı olması personel istihdamı konusunda karar vericilere bilgi sağlamaktadır..	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
62.	Okul binası ve sınıflar ile ilgili onarım başvuru isteklerinin internet üzerinden iletilmesi bu hizmetleri daha hızlı almamızı sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
63.	Personel izin işlemlerinin sistemde tutuluyor olması, izin işlemlerinin daha şeffaf olmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
64.	Okul personeli hakkında ödül ve ceza bilgilerini internet üzerinden görmemiz, öğretmenlere görev verirken bize bir ön bilgi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
65.	Çalışanların terfi işlemlerinin internet üzerinden yapılması ve çalışanların bunu kontrol edebilmesi, terfi işlemlerinin daha güvenilir şekilde yapılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
66.	Personelin sistemdeki bilgilerini görebilmesi özlük haklarının	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

	korunmasına, takibine katkı sağlamıştır.					
67.	Personelin tüm görev kaydının, okul yöneticileri tarafından görülebilmesi çalışanlar hakkında güvenilir bilgiler elde etmemizi sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
68.	Çalışanların hizmet puanlarını kendilerinin sistem sayesinde görmesi Milli Eğitim Müdürlüğünün hizmet puanı hesaplama yükünü önemli ölçüde azaltmıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
69.	Personel resimlerinin sistemde tutuluyor olması, personeli daha bilinir kılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
70.	Personel resimlerinin sistemde kayıtlı olması, resim gerektiren işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
71.	Öğrenci bilgilerinin E-OKULda kayıtlı olması istatistiki çalışmalarda güvenilirliği arttırmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
72.	Taşınır mal yönetmeliğine göre okul araç-gereçlerinin kayıt altında tutulması, taşınır malların daha güvenilir şekilde muhafazası edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
73.	Taşınır malların sistemde kayıtlı olması kamu idareleri arasında taşınırların bedelsiz devrine olanak sağlamıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
74.	Taşınır malların sistemde kayıtlı olması okul potansiyelinin ve ihtiyaçların merkeze bildirilmesini sağlamıştır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
75.	Taşınır mal yönetmeliği sistemiyle taşınırların tahsis edilmesi taşınırların kullanım süresini uzatmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
76.	Taşınır mal yönetmeliği sisteminde yılsonu envanter işlemleri daha düzenli yapılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
77.	Taşınır mal yönetmeliğinde bulunan talep formuyla ihtiyaçlar ilgili birimlere daha hızlı iletilmektedir.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
78.	Taşınır mal yönetmeliğinde bulunan raporlama sistemiyle istenilen bilgiye kısa sürede ulaşılmaktadır.	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]

